

UNIVERSITETI I PRISHTINËS “HASAN PRISHTINA”

FAKULTETI I EDUKIMIT

DREJTIMI: TEORIK – SHKENCOR

PROGRAMI MASTER: MASTER I PEDAGOGJISË



TEZA MASTER

Sfidat e procesit të të nxënit në mësimin në distancë:

Qëndrimet e nxënësve

Mentori:

Prof. Asoc. Dr. Naser ZABELI

Kandidatja:

Makfire ABAZAJ

Prishtinë, mars 2022

© 2022 – *Makfire Abazaj* Të gjitha të drejtat të rezervuara.

ABSTRAKTI

Me zhvillimet e teknologjisë dhe globalizimit, aspektet sociale, kulturore, arsimore të jetës bëhen të ndryshme dhe bëhen më të mira për sa i përket hapësirës kohore dhe komunikimit. Në fushën arsimore, teknikat klasike të nxënies dhe mësimdhënies nuk mund të jenë efektive pa teknologji. Ka tendenca të mëdha nga nxënësit që të marrin pjesë në mësimin në distancë për të përjetuar sensin e të nxënimit me metodat bashkëkohore të shekullit 21. Edukimi në distancë po siguron mundësi të shpejta, të arsimimit për të gjithë pa përqendruar kufizime në kohë, distancë dhe hapësirë. Po ashtu, edhe literatura e shtjelluar shfaq ndikimin pozitiv që ka procesi i mësimin në distancë. Hulumtimet e ndryshme tregojnë se gjatë mësimin në distancë në periudhën e pandemisë janë shfaqur disa faktorë sfidues, megjithatë nxënësit kanë tejkaluar këto sfida lehtësisht.

Ky studim ka për qëllim të shqyrtoj sfidat e procesit të të nxënimit të nxënësve në mësimin në distancë, konkretisht hulumtimi përqipet të eksplorojë qëndrimin e nxënësve ndaj mësimin në distancë. Metodologjia për këtë hulumtim ngërthen në vete një qasje të metodave të përziera, në mënyrë që të sigurojë një reflektim përfaqësues të gamës së qëndrimeve të nxënësve ndaj sfidave në procesin e nxënies në mësimin në distancë. Për mostër janë zgjedhur 300 nxënës, ku mostra e përfaqësuar është mostër e zgjedhur e qëllimshme, me arsytim se hulumtohen qëndrimet e nxënësve që janë përfshirë në procesin mësimor në distancë në periudhën pandemisë. Për mbledhjen e të dhënave është përdorur pyetësori me pyetje të mbyllura dhe të hapura, për të marrë informacionin e nevojshëm nga të anketuarit. Ky studim u krye duke përdorur një sondazh elektronik përmes Google Forms. Të dhënat sasiore u analizuan përmes programit SPSS, kurse në analizën e të dhënave cilësore informacioni i ngjashëm u grupua në tema të ngjashme për lehtësinë e analizës dhe nxjerrjes së përfundimeve.

Rezultatet e këtij hulumtimi tregojnë se qëndrimet e nxënësve ishin negative për mësimin në distancë. Po ashtu, ky studim nxjerr në pah sfidat e paraqitura gjatë procesit të të nxënimit në procesin e mësimin në distancë gjatë periudhës së pandemisë. Këto rezultate mund të japin një referencë të dobishme për institucionet arsimore në vendin tonë dhe mësuesve për të zbatuar me sukses mësimin online, duke marrë parasysh sfidat e procesit të nxënies në mësimin në distancë.

Fjalët kyçe: *Mësimi në distancë, nxënësit, qëndrimet, sfidat dhe të nxënimit.*

ABSTRACT

With the developments of technology and globalization, the social, cultural, educational aspects of life become different and become better in terms of time space and communication. In the field of education, classical learning and teaching techniques cannot be effective without technology. There is a strong tendency for students to participate in distance learning to experience the sense of learning with contemporary 21st century methods. Distance education is providing fast, educational opportunities for all without focusing on time, distance and space. Also, the elaborated literature shows the positive impact of the distance learning process. Various researches show that during distance learning in the period of the pandemic some challenging factors have appeared, however the students have overcome these challenges easily.

This study aims to examine the challenges of the student learning process in distance learning, specifically the research tries to explore students' attitudes towards distance learning. The methodology for this research incorporates a mixed methods approach, in order to provide a representative reflection of the range of students' attitudes towards the challenges in the learning process in distance learning. 300 students were selected for the sample, where the represented sample is a deliberately selected sample, on the grounds that the attitudes of students involved in the distance learning process are investigated during the pandemic period. For data collection, a closed-ended and open-ended questionnaire was used to obtain the necessary information from the respondents. Quantitative data were analyzed through SPSS program, while in qualitative data analysis similar information was grouped into similar topics for ease of analysis and drawing conclusions.

The results of this research show that students' attitudes were negative about distance learning. Also, this study highlights the challenges presented during the learning process in the distance learning process during the pandemic period. These results can provide a useful reference for educational institutions in our country and teachers to successfully implement online learning, given the challenges of the learning process in distance learning.

Key words: *Attitudes, challenges, distance learning, learning and students.*

DEDIKIMI

Kjo punë e tezës së masterit i kushtohet prindërve të mi, të cilët kanë qenë një burim i vazhdueshëm mbështetjeje dhe inkurajimi gjatë sfidave të jetës dhe shkollimit tim.

FALËNDERIMI

Unë do të doja të falënderoja të gjithë ata që në një mënyrë ose në një tjetër më mbështetën dhe më mundësuan që ta ndërmarr dhe ta realizoj me sukses këtë tezë. Dua të falënderoj Universitetin e Prishtinës “Hasan Prishtina” – Fakultetin e Edukimit për konsideratën e tyre dashamirëse që më dhanë një mundësi për të vazhduar studimet e mia në këtë institucion.

Para së gjithash është mentori im Prof. Asoc. Dr. Naser Zabeli i cili më udhëhoqi, inkurajoi dhe bashkëpunoi deri në përfundimin e këtij punimi. Unë e vlerësoj shumë mbështetjen dhe ndihmën e tij gjatë gjithë studimit, i cili ka qenë një njeri i zgjuar që unë e admiroj shumë dhe një njeri që më frymëzon të arrij kulmin kërkimor në dije. Unë gjithashtu, duhet të falënderoj kryetaren e komisionit Prof. Ass. Dr. Majlinda Gjellaj dhe anëtarin e komisionit Prof. Ass. Kyvete Shatri të cilat e lexuan punën time dhe dhanë komente konstruktive për të ndihmuar në formësimin e punës sime. Gjithashtu, dua të falënderoj kolegët e mi për inkurajimin dhe mbështetjen e vazhdueshme gjatë gjithë periudhës sime të studimit, ka qenë kënaqësi të studioja me ju.

Falënderimet e mia të veçanta shkojnë për nxënësit pjesëmarrës në këtë studim për reflektimet e tyre në zbulimin e qëndrimeve dhe përvojave të tyre në mjedisin e mësimin në distancë. Ju jam shumë mirënjohës të dashur nxënës sepse pa pjesëmarrjen tuaj ky studim nuk do të ishte i mundur.

Në një mënyrë të veçantë do të doja të falënderoja familjen time, veçanërisht prindërit e mi për inkurajimin e tyre të palodhur, ku ata më mbajtën të ecja përpara në çdo kohë dhe më vunë në këtë udhëtim herët në jetë, megjithëse nuk e dija atëherë. Dëshiroja të shpreh falenderimet edhe për vëllaun dhe motrat, të cilët humbën vëmendjen time të ngushtë dhe dashurinë gjatë studimit dhe përgatitjes së kësaj teze. Po të mos kishte qenë dashuria dhe ndihma juaj e sinqertë, unë kurrë nuk do ta kisha përfunduar këtë tezë. Kështu që ju falënderoj të gjithëve.

LISTA E PËRMBAJTJES

ABSTRAKTI.....	ii
ABSTRACT.....	iii
DEDIKIMI.....	iv
FALËNDERIMI	v
LISTA E TABELAVE.....	viii
LISTA E FIGURAVE.....	ix
I. HYRJE.....	1
1.1. Fusha e studimit	4
1.2. Arsyeja e zgjedhjes së hulumtimit	5
1.3. Definimi i problemit	5
1.4. Objektivat e studimit.....	6
1.5. Rëndësia e hulumtimit	6
1.6. Formulimi i qëllimit të hulumtimit	7
1.7. Korniza teorike.....	8
1.8. Pyetjet e hulumtimit.....	9
1.5. Hipotezat e hulumtimit	9
1.9. Përkufizimi i nocioneve	10
1.10. Organizimi i punimit	11
II. SHQYRTIMI I LITERATURËS.....	12
2.1. Të nxënit në mësimin në distancë.....	12
2.2. Qëndrimet e nxënësve për mësimin në distancë	15
2.3. Sfidat e nxënësve gjatë procesit të të nxënit në mësimin në distancë.....	18
III. METODOLOGJIA E HULUMTIMIT	23
3.1. Përshkrimi i mostrës	23
3.2. Instrumentet e mbledhjes së të dhënave.....	25
3.3. Procedura e analizës së të dhënave	26

3.4. Etika	28
IV. ANALIZA E TË DHËNAVE DHE REZULTATET	29
4.1. Analiza e rezultateve të pyetësorëve	29
V. DISKUTIM.....	50
5.1. Konkludim	56
5.2. Rekomandimet	57
5.3. Kufizimet e studimit	58
5.4. Hulumtimet për të ardhmen	59
5.5. Implikimet praktike nga studimi	60
REFERENCAT BIBLIOGRAFIKE	61
SHTOJCA A:	67
Pëlqimi nga DKA për zhvillimin e hulumtimit.....	67
SHTOJCA B:	68
Pyetësi	68
SHTOJCA C:	71
Rezultatet shtesë të hulumtimit	71

LISTA E TABELAVE

Tabela 1. Mostra e pjesëmarrësve.....	24
Tabela 2. Kam pasur teknologji dhe mjete të përshtatshme për t'u përfshirë në aktivitetet e mësimimit online:.....	29
Tabela 3. Përjetoj vështirësi në përdorimin e teknologjisë gjatë mësimimit në distancë:	30
Tabela 4. Nxënësit nuk ishin të motivuar dhe të angazhuar në mësimin në distancë:.....	33
Tabela 5. Mësuesit ofronin reagime dhe ndihmë në procesin mësimor në distancë:	34
Tabela 6. Sfida shtesë që kanë hasur gjatë procesit mësimor në distancë	36
Tabela 7. Rezultatet e t-testit për sfidat dhe njohuritë teknologjike gjatë mësimimit në distancë	38
Tabela 8. Qëndrimet e nxënësve për mësimin në distancë	39
Tabela 9. Krahasimi i rezultateve sipas shkollës rreth qëndrimet e nxënësve për mësimin në distancë	40
Tabela 10. Rezultatet e t-testit për mjedisin shkollor dhe qëndrimeve të nxënësve rreth mësimimit në distancë.....	41
Tabela 11. Krahasimi i njohurive teknologjike dhe qëndrimeve të nxënësve për mësimin në distancë	41
Tabela 12. Korrelacioni i njohurive teknologjike dhe qëndrimi i nxënësve për mësimin në distancë	42
Tabela 13. Qëndrimet dhe perceptimet e nxënësve për mësimin në distancë	45
Tabela 14. Preferencat e nxënësve për mësimin në shkollë apo në distancë	47
Tabela 15. Testi ANOVA	47
Tabela 16. Rezultatet e korrelacionit ndërmjet procesit të të nxënësve dhe mësimimit në distancë	48
Tabela 17. Mostra sipas gjinisë.....	71
Tabela 18. Mostra sipas shkollës	71
Tabela 19. Mostra sipas klasave	71
Tabela 20. Njohuritë teknologjike të mostrës	71
Tabela 21.....	72
Tabela 22. Rezultatet e hulumtimit për pyetjen 1	72
Tabela 23. Rezultatet e hulumtimit për vendndodhjen e nxënësit dhe posedimit të teknologjisë	72
Tabela 24. Rezultatet e hulumtimit për pyetjen 2	73

Tabela 25. Korrelacioni ndërmjet njohurive teknologjike dhe vështirësive në përdorimin e teknologjisë.....	73
Tabela 26. Korrelacioni ndërmjet vendndodhjes së shkollës dhe qëndrimeve të nxënësve për mësimin në distancë.....	73
Tabela 27. Rezultatet e hulumtimit për pyetjen 4.....	74
Tabela 28. Rezultatet e hulumtimit për pyetjen 5.....	74
Tabela 29. Qëndrimet e nxënësve.....	74
Tabela 30. Rezultatet e hulumtimit për pyetjen 8, 9, 10, 11, 12, 15.....	75
Tabela 31. Rezultatet e hulumtimit për pyetjen 15.....	75
Tabela 32. Rezultatet e hulumtimit rreth të nxënësve ndaj mësimin në distancë.....	75

LISTA E FIGURAVE

Figura 1. Rezultatet rreth pyetjes së sfidave gjatë procesit të të nxënësve.....	31
--	----

Kapitulli I

I. HYRJE

Teknologjia ka një integrim të përhapur në kohët e fundit në jetën tonë të përditshme, ku qasja në sasi të mëdha informacioni tani është lehtësisht në dispozicion. Brezi i sotëm i nxënësve është rritur me teknologjinë përreth tyre, në një mënyrë gjithnjë në rritje. Për të krijuar një klasë efektive të shekullit 21 që plotëson nevojat e nxënësve, një mësimdhënës modern duhet të faktorizojë motivimin dhe angazhimin e një nxënësi për të nxënë me përdorimin efektiv që teknologjia ka në arsimin gjithëpërfshirës. Të nxënit në distancë, një formë e të mësuarit alternativ, ka krijuar një ndryshim të paradigmës në arsim dhe në veçanti, mënyrën e marrjes së njohurive. Mësimi në distancë përshkruan çdo mësim që ndodh pa qenë i pranishëm fizikisht nxënësi në mësim. Mësimi në distancë është lloji i edukimit që kryhet përtej hapësirës dhe kohës fizike, dhe ndihmohet nga teknologjia. Në këtë fushë të zonës globale teknologjia është një pjesë e rëndësishme e sistemit arsimor. Nuk mund ta përjashtojmë teknologjinë nga arsimi. Pranimi i teknologjisë përkufizohet si gjendja psikologjike e një individi në lidhje me përdorimin e tij vullnetar ose të synuar të një teknologjie të veçantë. Teorikisht, teknologjia është më e dobishme kur përdoret nga nxënësit për të identifikuar një problem me mjetet e duhura me qëllim të mbështetjes së të nxënit. Trendi i fundit bëhet një sfidë për nxënësit në përfitimin e njohurive ose për të siguruar kontekstin e të nxënit që ushqen angazhimin e tyre në mësim. Kjo qasje inovative pedagogjike është përqafuar me shpejtësi edhe pse kalon përmes një procesi.

Rritja e rasteve me virusin COVID-19 filloi shqetësime të rëndësishme për sistemin global të kujdesit shëndetësor. Duke pasur një burim kryesor zoonotik, COVID-19 po krijon shumë sfida për të gjithë botën. Për më tepër, pavarësisht nga shumë pretendime, përhapja e virusit po vazhdon dhe numri i rasteve po rritet me shpejtësi në të gjithë botën. Për të penguar transmetimin e virusit, organizatat e kujdesit shëndetësor prezantuan shumë masa sigurie të tilla si mbajtja e maskave të fytyrës, distancimi shoqëror, izolimi (nëse diagnostikohet pozitiv) dhe madje edhe bllokim të plotë në shumë vende. Në këtë drejtim, distancimi shoqëror është një teknikë tradicionale dhe më efektive për të penguar transmetimin e virusit. (WHO, 2020). Për këtë qëllim, shumë vende vendosën mbyllje, shtetërrethim dhe madje edhe kufizime udhëtimit. Fillimisht, Kina vendosi bllokim për të kufizuar transmetimin e virusit brenda shtetit.

Gradualisht, territoret e tjera si Irani, Gjermania, Australia, Belgjika, Britania e Madhe, Franca dhe të tjera gjithashtu ndoqën të njëjtin proces, duke rezultuar në një rënie të konsiderueshme të numrit të rasteve (Aslam, 2020). Distancimi social dhe bllokimi si kundërmasa jo farmaceutike janë përdorur posaçërisht nga qeveritë vendore për të zvogëluar rrezikun e transmetimit të virusit. Sidomos gjatë pandemisë aktuale, ata minimizuan kontaktin fizik dhe kështu, ishin të aftë të zvogëlojnë faktorët e rrezikut. Sidoqoftë, distancimi shoqëror dhe bllokimi në shumë vende ndikuan negativisht në aktivitetet e jetës së përditshme në përgjithësi dhe pavarësisht masave efektive, prapëseprapë parandalimi i përhapjes së virusit po kërkon shumë përpjekje (Ahmad, 2020). Edhe pse bllokimi dhe distancimi shoqëror sollën rezultate pozitive, ato gjithashtu çuan në mbylljen e menjëhershme të institucioneve arsimore. Këto mbyllje mbarëkombëtare po prekin më shumë nxënës të rinj, duke ndikuar negativisht në aktivitetet e tyre arsimore. Institucionet po përballen me sfida të konsiderueshme për t'iu kundërvënë këtyre sfidave duke iu drejtuar sistemeve të mësimin në distancë (UNESCO, 2020). Po ashtu, edhe në Kosovë pas vendimit nga Ministria e Arsimit, Shkencës, Teknologjisë dhe Inovacionit (MASHTI) njofton të gjithë nxënësit, prindërit, punonjësit e arsimit, se për shkak të masave parandaluese rreth koronavirusit (COVID-19), me vendim të Qeverisë së Kosovës, nga data 12 mars 2020, ndërprehet procesi mësimor në tërë territorin e Republikës së Kosovës (MASHTI, 2020).

Pavarësisht nga pandemia aktuale ka penguar mësimin në të gjithë botën, mësimi virtual dhe lehtësia e qasjes në shërbimet e internetit lehtësuan sistemin e të nxënësve. Shkollat dhe mësuesit miratuan menjëherë burime online për të vazhduar udhëtimin e tyre arsimor përmes aplikacioneve dhe moduleve online. Teknologjitë e përmirësuara të komunikimit lehtësuan më së shumti sistemet e të nxënësve pasi qasja në internet është një burim i dobishëm informacioni dhe komunikimi. Nxënësit dhe mësuesit e konsiderojnë teknologjinë online si një pjesë pozitive të sistemit të tyre të të nxënësve. Edhe përveç burimeve në internet, shumë vende dhe vendi ynë gjithashtu filluan transmetimin televiziv për të mbështetur mësimin në distancë gjatë pandemisë. Në këtë drejtim, mësimi në distancë gjithashtu konsiderohet si një mjet të dobishëm për të kapërcyer sfidat arsimore. Në përgjithësi, si nxënësit ashtu edhe mësuesit janë njësoj përgjegjës për të pranuar mësimin online, e cila po ndihmon në vazhdimin e procesit mësimor pasi qasja në arsim është sot më e përshtatshme përmes sistemeve të mësimin online. Megjithatë, shumë argumentojnë se kriza aktuale nuk është një zhvendosje normale nga arsimi formal në atë joformal, por është gjithashtu një krizë arsimore. Kështu, nëse trajtohet në mënyrë

strategjike, ky ndryshim urgjent mund të sjellë disa rezultate pozitive si për nxënësit ashtu edhe për mësuesit.

Qëndrimet dhe bindjet e nxënësve ndaj mësimit në distancë, si dhe kënaqësia e tyre me teknologjinë dhe përvojat e kaluara të mësimit online konsiderohen si përcaktues të suksesit të nismave të ardhshme të mësimit në distancë. Futja e mësimit në distancë në shkolla e bën sigurimin e një kalimi të qetë midis mënyrës së edukimit ballë për ballë dhe në distancë, një detyrë gjithnjë e më e rëndësishme e mënyrës së të nxënësve. Një nga faktorët që lidhet me këtë tranzicion është qëndrimi i nxënësve ndaj mësimit në distancë. Qëndrimet paraqesin një tendencë psikologjike që shprehet duke vlerësuar një entitet të caktuar me një farë shkalle favorshme ose disfavorshme. Njohja e qëndrimeve dhe perceptimeve të tyre do të ndihmojë mësuesit të zhvillojnë dhe zbatojnë modele dhe forma të përshtatshme të mësimit online, për të përmbushur nevojat e nxënësve, ku qëndrimet dhe perceptimet e nxënësve ndaj mësimit në distancë janë një faktor kyç për rezultatet e tyre në të nxënësve. Kështu, qëndrimi mund të jetë pozitiv, nëse forma e re e edukimit i përshtatet nevojave dhe karakteristikave të nxënësve, ose negative nëse nxënësi nuk mund të përshtatet me sistemin e ri sepse nuk i përket grupit të karakteristikave të kërkuara. Qëndrimet pozitive të nxënësve ndaj mësimit në distancë janë kritike për gatishmërinë dhe përfshirjen e tyre në formën e të nxënësve në distancë. Për më tepër, faktorët që ndikojnë në qëndrimet e nxënësve ndaj mësimit në distancë mund të ndahen në dy grupe kryesore: demografike (gjinia dhe moshja) dhe aftësitë kompjuterike (përvoja e trajnimit në TIK, përvoja e punës me TIK, posedimin e kompjuterit të vet, shfletimi në internet, shpeshësinë e përdorimit të kompjuterit). Padyshim, qëndrimet e nxënësve për këtë proces të kalimit nga mënyra e mësimit ballë për ballë në mënyra të përziera dhe në distancë janë të rëndësishëm, jo vetëm për transformimin e suksesshëm të paradigmes edukative, por edhe për mbështetjen e institucioneve arsimore në hartimin dhe kryerjen e mësimit efektiv në distancë. Zbatimi i suksesshëm i një sistemi të tillë dhe adoptimi nga nxënësit kërkon një kuptim solid të proceseve të pranimit të përdoruesit dhe mënyrave për të bindur ata të angazhohen me këto teknologji. Vendi ynë ka ndryshime të vazhdueshme në arsim dhe një modernizim i sistemit arsimor, ku mbledhja e informacionit nga nxënësit për qëndrimet, pritjet, nevojat dhe faktorët që ndikojnë në zgjedhjen e tyre në mënyrën e arsimit mund të jetë një element thelbësor i planifikimit dhe dhënies së mësimit cilësor në distancë. Andaj, ky studim do të sintetizojë rezultatet shkencore në lidhje me qëndrimet e nxënësve për mësimin në distancë dhe do të analizojë ato kundër praktikave të kapërcimit të sfidave në procesin e të nxënësve në mësimin në distancë.

1.1. Fusha e studimit

Teknologjia po ndryshon stilet e jetesës dhe tendencat e njerëzve drejt aspekteve shoqërore, komunikuese, ekonomike dhe arsimore. Njerëzit duhet të arrijnë informacion ose burime të shpejta dhe me qasje të lehtë. Përveç kësaj, ata duhet të shkëmbejnë dhe ndajnë burimet në bazë informacioni. Përmes ndihmës së teknologjisë, sot është shumë e lehtë të arrihet informacioni dhe të ndahet me të tjerët me ndihmën e teknologjisë së informacionit, si lidhja në internet. Mësimi në distancë është gjithashtu alternativa e dobishme për fushat arsimore. Mund të eliminojë kohën, distancën dhe pengesat për mundësi për këdo që ka gatishmëri për t'u arsimuar dhe për ta zhvilluar veten e tij. Mjedisi i mësimi në distancë është puna në grup pa përqendruar vetëm komunikimin gjinor dhe marrësit. Nxënësit kanë shqetësimin kryesor mësimin në distancë, e cila lehtëson rolin aktiv të komunikimit. Ndërveprimi nxënës-kontekst, ndërveprimi nxënës-mësues, udhëzimet nxënës-nxënës janë tre llojet e ndërveprimit, ku qëndrimet dhe perceptimet e nxënësve kërkojnë qëndrime konkrete ndaj mësimin në distancë për shkak të pjesëmarrjes aktive të tyre. Me efektin e pikëpamjes konstruktiviste, nxënësit marrin rolin kryesor të procesit të të nxënit. Teknologjia lehtëson krijimin e nxënësit me në qendër, përgjegjësinë ndaj të nxënit, ku mësimi në distancë është shqetësimi kryesor për të aplikuar qasjen e të nxënit konstruktivist në arsim, duke i siguruar nxënësit të përjetojnë realitetin në mësimin e tyre dhe të drejtojnë dhënien e informacionit sipas nevojave, interesave dhe pritshmërive të tyre. Me mësimin në distancë me efektin e pikëpamjes konstruktiviste, ndryshohet roli i nxënësve dhe mësuesve nga procesi i mësimi klasik. Ndryshimi ose ndikimi i rëndësishëm është teknologjia dhe distanca. Përveç kësaj, të mos kërkojë reagime të menjëhershme është gjithashtu avantazh për të rindërtuar mirëkuptimin dhe reflektimet personale përmes procesit të të nxënit në mësimin në distancë. Siç u përmend, nxënësi ka rol aktiv në mësim, ndërsa mësuesi bëhet vetëm këshilltar ose lehtësues i procesit mësimor. Nëse nxënësit janë treguesit kryesorë të mësimi në distancë, është e rëndësishme të përcaktohet se cilat janë perceptimet e tyre ndaj mësimi në distancë për të kapur aspekte efektive, globale dhe zhvillimet e mësimi në distancë. Andaj, ky studim shqyrton sfidat e procesit të të nxënit në mësimin në distancë gjatë periudhës së pandemisë. Konkretisht hulumtimi përpiket të eksplorojë më tej qëndrimet e nxënësve në lidhje me mësimin në distancë, duke eksploruar proceset psikologjike përmes të cilave ndikohen këto qëndrime.

1.2. Arsyeya e zgjedhjes së hulumtimit

Sot sistemi jonë arsimor po bëhet gjithnjë e më i varur nga teknologjia. Në këtë fushë, mësimi në distancë është zhvilluar shumë shpejt për shkak të internetit. Për më tepër, arsimi mund të organizohet për të formuar bashkësi mësimore të nxënësve të shpërndarë gjeografikisht në të gjithë botën. Rritja fenomenale e mësimit në distancë në vitet e fundit e ka bërë këtë metodë mësimore një alternativë të zbatueshme për nxënësit. Modaliteti është në fillimet e saj dhe mësimi në distancë është subjekt i lëvdatave dhe kritikave.

Arsyeja e zgjedhjes së këtij hulumtimi qëndron në problemin se ky studim analizon sigurimin e një tranzicioni të qetë midis mënyrës së të nxënit ballë për ballë dhe mënyrës së nxënies në distancë, meqë kalimi në procesin mësimor në distancë ishte një obligim dhe detyrim jo vetëm në Kosovë, por edhe në gjithë botën në këtë kohë pandemie. Një nga faktorët që lidhen me këtë tranzicion është qëndrimi i nxënësve ndaj mësimit në distancë dhe sfidat e të nxënit gjatë këtij procesi. Njohja e qëndrimeve dhe sfidave të tyre do të ndihmojë mësuesit që të zhvillojnë dhe zbatojnë modele dhe forma të përshtatshme të mësimdhënies në distancë për të përmbushur nevojat e nxënësve.

1.3. Definimi i problemit

Brezi i sotëm i nxënësve mëson ndryshe nga ata të së kaluarës. Teknologjia dhe qasja në internet është rreth tyre, por nxënësit tanë u ballafaquan me disa sfida rreth mësimit në distancë gjatë kësaj kohe të pandemisë. Pedagogjia dhe metodat mësimore duhet të ndryshojnë me kohën. Prosesi mësimor në Kosovë po kalon në një tranzicion nga metodat mësimore tradicionale në atë bashkëkohore, pra në mësimin në distancë. Nxënësit mund të humbin motivimin dhe të nxënit për mësim, pasi humbet vlera e brendshme e asaj që është mësuar. Integrimi i teknologjisë është i dobishëm, kuptimplotë dhe i nevojshëm që një shkollë të funksionojë me sukses. Sidoqoftë, shumë mësues ngurrojnë të bëjnë ndryshimin dhe shumë nxënës nuk janë të motivuar të provojnë këtë. Duke integruar mësimin në distancë, mësuesit duhet të jenë në gjendje të motivojnë dhe përfshijnë të gjithë spektrin e nxënësve për të ndihmuar suksesin e tyre.

Andaj, në epokën e sotme të revolucionit teknologjik, shkëmbimit dhe transformimit të informacionit, mësimi tradicional në klasa nuk po përmbush nevojat e mjedisit modern të mësimit. Prosesi i të nxënit nuk është i kufizuar vetëm në klasat tradicionale, sot mjediset virtuale të të nxënit po luajnë një rol të rëndësishëm në sistemin arsimor. Nëse nxënësit janë

treguesit kryesorë të të nxënësve dhe mësimit në distancë, është e rëndësishme të përcaktohet se çfarë perceptimesh kanë nxënësit për mësimin në distancë. Duke kuptuar praktikën e mirë në lidhje me këtë dukuri, nxënësit për procesin mësimor në distancë mund të bëjnë gjykime më të mira për cilësinë e mësimit që po marrin.

1.4. Objektivat e studimit

- Për të studiuar qëndrimet e nxënësve rreth procesit mësimor në distancë
- Për të analizuar perceptimet e nxënësve gjatë mësimit online në periudhën e pandemisë
- Për të identifikuar me cilat sfida janë përballur nxënësit gjatë procesit të të nxënësve në mësimin në distancë
- Për të krahasuar dallimet e qëndrimeve të nxënësve rreth të nxënësve në mësimin në distancë bazuar nga mjedisi urban dhe rural
- Për të pasqyruar aftësitë dhe shkathtësitë e nxënësve rreth përdorimit të mjeteve mësimore digjitale
- Për të shikuar nëse ka ndonjë korrelacion midis të nxënësve dhe mësimit në distancë
- Për të rekomanduar mësuesit, administratorët dhe politikëbërësit në marrjen e vendimeve në lidhje me rritjen e aksesit në mësimin online në institucionet e arsimit
- Për të reflektuar faktorët më të rëndësishëm për parashikimin e përdorimit të ardhshëm të mësimit në distancë në procesin e të nxënësve

1.5. Rëndësia e hulumtimit

Mësimi në distancë është rritur në mënyrë eksponenciale gjatë dekadës së fundit, gjithnjë e më shumë edhe Kosova po praktikon si një mënyrë alternative e mësimit tradicional për të zgjeruar arritjen e tyre dhe opsionet e nxënësve kundrejt metodave konvencionale. Studimi i tanishëm do të ketë rëndësi për praktikën, hulumtimin dhe politikën e ardhshme të zbatimit të mësimit në distancë. Rezultatet e këtij studimi mund të përdoren nga institucionet arsimore, ngase hulumtimi do të reflektoj sfidat e nxënësve që kanë përjetuar gjatë procesit të nxënësve në mësimin në distancë. Nëse e gjithë vëmendja dhe vlerësimi kthehet në qëndrimet e nxënësve drejt mësimit në distancë, është e pashmangshme të pasqyrohen reflektimet në lidhje me efektivitetin e procesit. Gjetjet mund të jenë gjithashtu të rëndësishëm për të rekomanduar mësuesve të përmirësojnë modelin e mësimit dhe për të eliminuar barrierat që shfaqen gjatë mësimit në distancë tek nxënësit.

Sidoqoftë, që mësimi në distancë të pranohet gjerësisht në institucionet e arsimore në Kosovë, ekziston nevoja për ofrimin e trajnimit të duhur në nivele të ndryshme, zhvillimin e ekspertizës në përdorimin e mësimit online dhe kërkime për të mbledhur të dhëna dhe për të informuar zhvillimet e ardhshme. Me këto detyra të rëndësishme që kërkojnë vëmendje të konsiderueshme dhe përpjekje të madhe nga qeveria, duhet për të siguruar zhvillimin e ndërgjegjësimit adekuat, qëndrimeve pozitive dhe motivimit drejt mësimit në distancë.

1.6. Formulimi i qëllimit të hulumtimit

Në shoqërinë e sotme me zhvillim teknologjik, duhet të arsyetojmë që klasa moderne e ditës së sotme duhet të reflektojë atë që shihet në shoqëri. Duke treguar zbatime teknologjike të botës reale, vlera e brendshme mund të sjellë procesin e të nxënësve, duke rritur interesin dhe të nxënësve në mësim. Kjo mund të bëhet në shumë mënyra të ndryshme, nga një metodë themelore pedagogjike deri te përdorimi i platformave mësimore online. Është gjithashtu e rëndësishme që këto klasa të adresojnë nevojën e të gjithë nxënësve. Mësimi në distancë mbështet nevojën për qasje divergjente të nxënësve, duke ndihmuar në krijimin e një ndjenje të bashkësisë, si dhe një përvojë kuptimplotë. Nxënësit që kanë identifikuar aftësitë e kufizuara të nxënësve mund të shërbejnë me integrimin e duhur të mësimit në distancë përmes pajisjeve teknologjike ndihmëse, duke i lejuar nxënësit të kenë qasje në informacion dhe të mbajnë ritmin me një klasë të rregullt mësimore. Siç u tha më lartë, se faktorët që ndikojnë në qëndrimet e nxënësve ndaj të nxënësve në distancë mund të jenë demografike (mosha dhe gjinia) dhe aftësia kompjuterike (njohuritë në fushën e teknologjisë informative, posedim të kompjuterit personal, qasja në internet, frekuenca e përdorimit të kompjuterit).

Pra, qëllimi i studimit është të identifikojë sfidat e procesit të të nxënësve nga këndvështrimi i qëndrimeve të tyre në lidhje me mësimin në distancë, veçanërisht gjatë periudhës së pandemisë. Ekzaminimi i këtyre variablave mund të përcaktoj faktorët më të rëndësishëm për parashikimin e përdorimit të ardhshëm të mësimit në distancë në procesin e të nxënësve. Treguesi kryesor i qëndrimeve të nxënësve është kënaqësia e tyre gjatë procesit mësimor në distancë. Ky informacion mund të jetë i dobishëm për mësuesit, administratorët dhe politikëbërësit për marrjen e vendimeve në lidhje me rritjen e aksesit në mësimin online në institucionet e arsimore.

1.7. Korniza teorike

Kur nxënësit janë aktorë të angazhuar në të nxëniet e tyre, ata kanë më shumë gjasa të kenë kuptim dhe të ndërtojnë kuptimin e tyre të ideve komplekse. Mësimi në distancë i përdorur në mënyrë të përshtatshme, mund të mbështesë qasjet konstruktiviste në mësimdhënie dhe nxënie. Përmes një kurrrikule të përqendruar në teknologji, mësuesit mund të përdorin mësimin në distancë për të dalluar dhe akomoduar mjediset e klasës për t'i lejuar nxënësit të mësojnë në mënyrë efektive. Teknologjia, e përdorur në mënyrë të përshtatshme, mbështet mësimin konstruktivist dhe siguron rrugë të ndryshme për të nxënë për nxënësit me ose pa aftësi të kufizuara të nxënies. Teoria konstruktiviste e parashtruar nga Jean Piaget pohon se një fëmijë që eksperimenton në mënyrë aktive në aktivitete krijon lidhje më aktive dhe është më i aftë të ndër-koordinojë ose integrojë përvojat e tyre në jetën e tyre të përditshme (Piaget, 1955). Teoria e të mësuarit konstruktivist është jetike për të kuptuar se si nxënë nxënësi. Ideja që nxënësit ndërtojnë njohuri në mënyrë aktive është thelbësore për konstruktivizmin. Nxënësit shtojnë (ose ndërtojnë) përvojat e tyre të reja mbi bazën e tyre aktuale të të kuptuarit. Gjersa teknologjia po integrohet gjithnjë e më shumë me jetën e përditshme, mësuesit duhet të kenë një pikëpamje moderne mbi përdorimin e teknologjisë për të mbështetur mësimin në distancë. Kjo pikëpamje moderne thotë se teknologjia i jep nxënësit fleksibilitet dhe aftësinë për t'u përshtatur në skenarë të shumtë dhe brenda fushave të ndryshme lëndore. Teknologjia mund të përdoret brenda shumë qasjeve pedagogjike. Në praktikën aktuale pedagogjike, ata që pajtohen me pohimet e Piages dhe besojnë se natyra e thellë e të nxëniet vjen më shumë nga pjesëmarrja aktive sesa nga pjesëmarrja pasive. Situatat e nxënies konstruktiviste në botën reale janë më motivuese për nxënësit përmes aplikimit praktik të njohurive. Gjithashtu, është e rëndësishme të theksohet se konstruktivizmi mbështet në mënyrë aktive nocionin e diferencimit ose mbështetje aktive që lejon të gjitha nivelet e nxënësve të marrin pjesë plotësisht në mësim. Prandaj, është deklaruar se përparimet e mësimin në distancë kanë ndryshuar edhe stilet e nxënies nga qasja biheavioriste drejt një qasjeje më konstruktiviste (Lockey, Conaghan, Bland, & Astina, 2021).

Në anën tjetër, mësimi bashkëpunues i referohet një strategjie në të cilën nxënësit e niveleve të ndryshme me performancë të ndryshme punojnë së bashku në grupe të vogla drejt një qëllimi të përbashkët. Nxënësit janë përgjegjës për të nxëniet nga njëri-tjetri, si dhe për vete. Strategjia e të nxëniet bashkëpunues në internet lëviz mësimin bashkëpunues nga ballë për ballë në mësimin në distancë. Mes zhvillimit të njëkohshëm të qasjeve të nxënies konstruktivist dhe

internetit, teoria e nxënies bashkëpunuese në distancë integron teoritë e zhvillimit kognitiv të cilat përqendrohen në mësimin bisedor, mësimin e thelluar, avancimin e njohurive akademike dhe ndërtimin e njohurive. Nxënësit inkurajohen të zgjidhin së bashku problemet përmes diskutimit në vend që të mësojnë përmendësh përgjigjet e sakta, mësuesi luan një rol shumë thelbësor në këtë proces. Mësuesit jo vetëm që lehtësojnë procesin duke siguruar burime të përshtatshme dhe aktivitete mësimore për të inkurajuar të nxënësit, por gjithashtu shërbejnë si anëtar i komunitetit të dijes në studim dhe sigurojnë që konceptet, praktikat dhe standardet kryesore të disiplinës të integrohen plotësisht në ciklin e nxënies gjatë procesit mësimor në distancë (Zhang, 2020).

1.8. Pyetjet e hulumtimit

Pyetjet e hulumtimit u përqendruan në dy fusha problematike. E para, trajton qëndrimet e nxënësve ndaj mësimin në distancë, dhe fusha e dytë u përqendrua në sfidat e nxënies në mësimin në distancë. Nga e gjithë kjo, rrjedhin edhe pyetjet e hulumtimit:

- 1. Cilat janë qëndrimet e nxënësve për të nxënësit gjatë mësimin në distancë?*
- 2. Cilat janë sfidat me të cilat janë përballur nxënësit gjatë procesit të të nxënësit në mësimin në distancë?*
- 3. A ka dallime në qëndrimet e nxënësve rreth të nxënësit në mësimin në distancë bazuar në mjedisin urban dhe rural?*

1.5. Hipotezat e hulumtimit

Në përgjithësi, hipotezat e hulumtimit për këtë studim janë:

H₁: Nxënësit nuk kishin shumë sfida gjatë procesit të të nxënësit gjatë mësimin në distancë, meqë kishin aftësi dhe shkathhtësi për t'i përdorur mjetet mësimore digjitale.

H₂: Nuk ka ndonjë dallim domethënës në qëndrimet e nxënësve për të nxënësit gjatë mësimin online në periudhën e pandemisë të bazuar në mjedisin urban dhe rural?

H₃: Ekziston një korrelacion pozitiv dhe i rëndësishëm midis të nxënësit dhe mësimin në distancë.

1.9. Përkufizimi i nocioneve

Të nxënit në arsim (mësimnxënia apo të mësuarit) paraqet procesin e përvetësimit të kuptimit, njohurive, sjelljeve, aftësive, vlerave, qëndrimeve dhe preferencave të reja të nxënësve. Në përgjithësi, koncepti i nxënies mund të përkufizohet si një ndryshim afatgjatë në sjellje për shkak të përvojës ose praktikës. Pra, çdo ndryshim në sjellje i cili është vetëm për një afat të shkurtër, i shkaktuar nga instinkti ose pjekuria, sëmundje ose lodhje, nuk mund të quhet mësim. Këtu, thelbi i të nxënit është "përvoja". Ndhmon një individ në përshtatjen sipas mjedisit përreth. Së dyti, të nxënit shfaqet në sjelljen ose aktivitetet e personit, të cilat nuk mund të vërehen. Në thelb, të nxënit nënkupton një aktivitet reflektues që lehtëson një nxënës të kujtojë përvojën e tij të mëparshme për të dalluar dhe vlerësuar të tashmen, në mënyrë që të hartojë veprimet e ardhshme dhe të shtojë njohuri të reja. Të nxënit është një proces, që ka një rol vendimtar për të luajtur në formimin e strukturës së personalitetit dhe sjelljes së një nxënësi (Subhi, 2021).

Teknologjia e informacionit dhe komunikimit (TIK) i referohet teknologjive si kompjuterët, telefonat celularë dhe pajisjet tablet, si dhe programet e shumta softuerë që këto makina mund të ekzekutojnë, të cilat na lejojnë të kemi qasje në informacion dhe të komunikojmë me njëri-tjetrin. TIK-u është një disiplinë shkencore, teknologjike dhe inxhinierike, dhe teknikë menaxhimi e përdorur në trajtimin e informacionit, zbatimin e tij dhe shoqërimin me çështje sociale, ekonomike dhe kulturore. TIK përfshin aftësitë e harduerike, softuerike dhe sistemet e programimit, së bashku me aftësitë e komunikimit ndërpersonal. TIK mbulon çdo produkt që do të ruajë, rimarrë, manipulojë, transmetojë ose marrë informacion në mënyrë elektronike në një formë digjitale (p.sh., kompjuterë personalë përfshirë smartphone, televizion digjital, email ose robotë). Megjithëse TIK shpesh konsiderohet një sinonim i zgjeruar i teknologjisë së informacionit (TI), qëllimi i tij është, në një farë mënyre, më i gjerë. TIK shpesh përdoret për të përshkruar konvergjencën e disa teknologjive dhe përdorimin e linjave të zakonshme të transmetimit që mbajnë të dhëna dhe lloje dhe formate komunikimi shumë të ndryshme. (Moshood, 2020).

Mësimi në distancë është një formë moderne e edukimit që mundëson mësimin me ndihmën e teknologjive elektronike. Mund të cilësohet gjithashtu si edukim në distancë, mësim online, mësim në internet, e kështu me radhë, por të gjitha këto i referohen së njëjtës gjë. Gjithçka që nevojitet është një kompjuter dhe një lidhje interneti. Gjendja e mësimin në distancë është një mjet shumë i dobishëm për nxënësit dhe profesionistët e rinj për të fituar aftësi të

ndryshme. Çdo profesionist mund të mësojë lehtësisht për çdo lëndë që dëshiron. Kjo gjithashtu i ka fuqizuar individët të kërkojnë, marrin dhe japin informacion në mënyrë efektive me shumë pak kosto. Pothuajse të gjitha kurset online janë të pavarura, kështu që nxënësit mund të përshtatin arsimin në jetën e tyre në vend që të planifikojnë aktivitetet e tyre të përditshme rreth orëve të shkollës. Mësimi në distancë është një platformë që e bën procesin e edukimit më të përqendruar te nxënësit, krijues dhe fleksibël (Brain, 2020).

Qëndrimet janë predizpozicione të mësuara të cilat na udhëheqin aktivisht drejt sjelljesh specifike. Qëndrimet kanë përbërës emocionalë, sjellorë dhe kognitivë. Ato formohen përmes kushtëzimit, mbi bazën e përvojave me prindërit, shkollat, bashkëmoshatarët dhe mjetet e informimit. Po ashtu, qëndrimet paraqesin asociacione në mes objekteve qëndrimore (çdo aspekt të botës sociale, dhe vlerësimi i atyre objekteve). Qëndrimet arrihen nëpërmjet eksperiencës, pra qëndrimet mësohen. Në psikologji, një qëndrim i referohet një serie emocionesh, lidhjesh dhe sjelljes së drejtuar me një objekt, person, sendi ose ngjarje të rëndësishme. Qëndrimet janë shpesh rezultat i përvojës së edukimit dhe mund të kenë një ndikim të fuqishëm mbi sjelljen. Tani qëndrimet janë të përfshira, ato gjithashtu mund të ndryshojnë. Psikologët përcaktojnë qëndrimin si një tendencë të mësojnë për të vlerësuar në një mënyrë të tillë. Kjo mund të përfshihet në vlerësimin e personit, çështjeve, objekteve ose ngjarjeve (Cherry, 2021).

1.10. Organizimi i punimit

Ky punim është organizuar me pesë kapituj. Kapitulli i parë prezanton hyrjen, fushën e studimit, arsyen e zgjedhjes së hulumtimit, definimin e problemit, objektivat e studimit, rëndësinë e hulumtimit, qëllimin e studimit, kornizën teorike, pyetjet dhe hipotezat e hulumtimit, përkufizimin e nocioneve, si dhe organizimin e punimit. Kapitulli i dytë shqyrton literaturën relevante për studimin rreth të nxënësve në mësimin në distancë, qëndrimet e nxënësve lidhur me mësimin në distancë dhe sfidat e nxënësve gjatë procesit të mësimin në distancë. I treti përshkruan metodologjinë e përdorur për këtë studim, duke përfshirë përshkrimin e mostrës, procedurat e analizës së të dhënave, instrumentet e mbledhjes së të dhënave, si dhe etikën e hulumtimit. Rezultatet e studimit janë paraqitur në kapitullin e katërt dhe kapitulli pestë diskuton ato rezultate me përfundimet, tregon kufizimet, jep rekomandimet dhe implikimet e tyre për praktikën, si dhe hulumtime për të ardhmen. Në pjesën e fundit të punimit janë paraqitur referencat bibliografike me gjithë shtojcat e punimit.

Kapitulli II

II. SHQYRTIMI I LITERATURËS

Shqyrtimi i literaturës mbulon përcaktimin e termave, literaturën teorike dhe empirike të këtij studimi. Literatura do të nxjerrë në pah modele të ndryshme që sigurojnë kuadrin bazë për të kuptuar qëndrimet e nxënësve në lidhje me mësimin në distancë. Punimet e shqyrtuara gjithashtu do të reflektojnë sfidat e mundshme për suksesin e mësimit në distancë. Sidoqoftë, nuk ka shumë studime në Kosovë që janë zhvilluar për të kuptuar qëndrimet dhe sfidat e nxënësve në kontekstin e procesit e të nxënimit në mësimin në distancë. Prandaj, do të përpiqemi ta mbushim këtë boshllëk me studimin tonë, duke nxjerrë njohuri nga literatura në konceptimin e problemit, duke e përqendruar ekskluzivisht vëmendjen tonë në procesin e të nxënimit në mësimin në distancë.

2.1. Të nxënimit në mësimin në distancë

Të nxënimit është një proces shoqëror. Shumë studiues dhe edukatorë kanë theksuar rëndësinë e teknologjisë së internetit, gjersa arsimit zgjerohet për të ndihmuar nxënësit që të mësojnë. Interneti ka krijuar më shumë mundësi për mësim të vazhdueshëm siç është mësimi në distancë. Të nxënimit në mësimin në distancë është një model i të mësuarit në online dhe fleksibël i bazuar në shkollë. Nxënësve u kërkohet të marrin një rol më aktiv në të nxënimit, pasi mjedisi i të nxënimit në distancë nuk është në qendër mësuesi. (Omara, Hassan, & Atan, 2012; Susila & Thompson, 2020).

Të nxënimit në distancë është një mënyrë e re emocionuese për të nxënë pothuajse gjithçka. Ajo ka bërë një ndikim pozitiv në jetën e nxënësve, si dhe të mësuesve. Përdorimi në rritje i teknologjisë në fushën e të nxënimit ka përmirësuar cilësinë e arsimit. Nxënësit dhe mësuesit kanë pikëpamje optimiste për klasat virtuale. Sidoqoftë, gjithnjë ka shumë hapësirë për përmirësim sa i përket mësimit në distancë (Kulal, 2020). Të nxënimit në mësimin në distancë është një sistem i të nxënimit virtual, i cili integron lidhjen e internetit me procesin e mësimdhënies dhe të nxënies. Ndërveprimi i aktiviteteve të nxënies mund të kryhet nga distanca me ndihmën e internetit dhe platformave elektronike. Sidoqoftë, kjo metodë mund të jetë e vështirë për ata mësues që janë të specializuar në mësimdhënien konvencionale dhe nuk janë të kënaqur të përdorin mjete mësimore digjitale. Gjithashtu, nxënësit mund të mos ndjehen

seriozë në mësimdhënien në distancë pasi mësuesit kanë pak kontroll në mësimdhënien online (Koirala, Silwal, Gurung, Bhattarai, & Kumar KC, 2020).

Ndonjëherë edhe të nxënit me ndihmën e një libri shkollor, një libër konsiderohet gjithashtu si një proces i largët, pasi autori është në distancë dhe nuk komunikon me nxënësin. Argumenti kryesor kundër këtij opinioni është se mësimi në distancë siguron ndërveprim sistematik dhe efektiv, duke u bërë kështu një arsim me kohë të plotë dhe me karakteristika të plota. Konsiderohet se mësimi në distancë është një formë e re e nxënies. Ende nuk mund të diskutohet pa lidhje me atë tradicionale dhe nuk mund të ekzistojë si një sistem plotësisht autonom. Mësimi në distancë bazohet në të njëjtat qëllime si mësimi ballë për ballë dhe është për të transferuar të njëjtat materiale dhe përmbajtje, por me një formë të ndryshme të prezantimit të materialit. Ende forma e prezantimit të materialit, forma e ndërveprimit midis mësuesve dhe nxënësve dhe nxënës-nxënës do të jetë gjithashtu e ndryshme. Parimet didaktike të organizimit të mësimit në distancë (parimet shkencore, sistematike, aktiviteti, parimet e zhvillimit të të nxënit, dukshmëria, diferencimi dhe individualizimi i mësimit, etj.) gjithashtu duhet të jenë të njëjta, por ato zbatohen në mënyra specifike, të ndikuara nga mundësitë e mjedisit të informacionit në internet dhe shërbimet e tij. Kështu, nga njëra anë, mësimi në distancë duhet të konsiderohet si pjesë e sistemit të përgjithshëm arsimor, veçanërisht si një lloj edukimi i vazhdueshëm (Sari & Nayır, 2020).

Anët pozitive të të nxënit në mësimin në distancë ose kënaqësitë e të nxënit në internet janë nga më të ndryshmet. Mund të themi se, mësimi online ka detyruar rritjen e ndërgjegjësimit dhe ka treguar se ndryshimi është i pashmangshëm. Kjo gjithashtu i shtyu ekspertët e arsimit të rimendojnë mënyrën tradicionale të trajnimit. Një kënaqësi tjetër e të nxënit përmes mësimit në distancë është fleksibiliteti i vendndodhjes, ku nxënësit mund të ndjekin mësimet nga çdo vend, nga shtëpia e tyre ose në hapësira të hapura në vend që të kufizohen në dhoma të mbyllura. Përveç kësaj, nxënësit mund të qëndrojnë me prindërit e tyre dhe ndihmon në uljen e stresit dhe përmirëson mirëqenien emocionale. Tjetra, të nxënit në internet i përshatatet një larmie stilesh të të nxënit, disa nga nxënësit janë të interesuar për të nxënit vizual dhe disa të tjerë preferojnë të nxënit audio. Një avantazh tjetër është se disa nxënës të ndrojtur, ata që nuk ishin aktivë në klasë më parë, po angazhohen më shumë në mësimet digjitale. Më tej, mësimet e regjistruara në internet u lejojnë nxënësve të hyjnë në klasat virtuale gjatë kohës së lirë të tyre (Bissy, 2021).

Për më tepër, nxënësit duhet të jenë të përgatitur dhe të motivuar për mësimet e edukimit në distancë që janë shumë të përhapura dhe të dizajnuara në modele të ndryshme (Bertiz & Karoğlu, 2020). Rezultatet dhe proceset e ndryshme të të nxënësve kërkojnë përdorimin e aktiviteteve dhe konteksteve të përshtatshme mësimore (Huang, et al., 2020). Andaj, praktikuesit e mësimin në distancë duhet të gjejnë një mënyrë për të krijuar përzierjen më efektive të teknologjisë dhe pedagogjisë. Duhet të theksohet se kultura gjithashtu ka një rol qendror në parashikimin e efektivitetit të një praktike dhe pedagogjie të veçantë të mësimin në distancë. Përvoja e pjesëmarrjes aktive duhet të dizajnohet për të informuar nxënësit për parakushtet e mësimin online, duke marrë parasysh interesat e tyre dhe përmbajtjen e lëndës, si dhe për t'i njohur ata me kulturën e komunitetit online dhe për të eliminuar efektin e rrisë që mund të ndodhë tek nxënësi dhe të rrisë pjesëmarrjen (Shearer, Aldemir, Hitchcock, Resig, Driver, & Kohler, 2020).

Sipas hulumtimit të zhvilluar nga Muthuprasad, Aiswarya, Aditya dhe Jha (2021) rezultatet tregojnë se mësimi në distancë u pa se ishte i dobishëm pasi siguronte fleksibilitet dhe komoditet për nxënësit. Nxënësit preferuan përmbajtje të mirë të strukturuar me video të regjistruara të ngarkuara në ueb faqen e shkollës. Ata gjithashtu treguan nevojën për seanca interaktive me kuize dhe detyra në fund të secilës klasë për të optimizuar përvojën e të nxënësve. Sidoqoftë, shumica e nxënësve gjithashtu raportuan se orët në internet mund të ishin më sfiduese sesa klasa tradicionale për shkak të kufizimeve teknologjike, reagimeve të vonuara dhe paafësisë së mësuesve për të trajtuar në mënyrë efektive teknologjitë e informacionit dhe komunikimit (Muthuprasad, Aiswarya, Aditya, & Jha, 2021).

Një nga përfitimet kryesore të mësimin në distancë është se nxënësit mund të përshtaten me punën e shkollës rreth angazhimeve kurrikulare dhe familjare. Të nxënësve nga shtëpia u siguron nxënësve një mjedis të qëndrueshëm dhe të sigurtë që mund të përshtaten më lehtë për nevojat e tyre specifike. Mësimi në distancë, për nga natyra e tij, integron shkollën dhe jetën në shtëpi, duke i ekspozuar nxënësit ndaj mundësisë reale të të nxënësve në mënyrë të pavarur jashtë një konteksti të strukturuar (Best, 2020). Një nga boshllëqet më kritike të mundësive është qasja e pabarabartë në pajisje dhe aksesin në internet luan rol të rëndësishëm për mësimin online. Një përshtatje e shtuar e të nxënësve në distancë është për shkak të lehtësisë së aksesit dhe rezultateve pozitive. Si për nxënësit ashtu edhe për mësuesit, mësimi në distancë po lehtëson prirjen e tyre duke ofruar mundësi më të madhe për të mësuar gjëra të reja (Ali, 2019).

Disa studiuues janë përpjekur të kuptojnë efektivitetin e të nxënësve në mësimin në distancë nga pikëpamja psikologjike. Për shembull, një studim u krye për të kuptuar lidhjen midis sasisë së përdorur të burimeve të kujtesës së punës (d.m.th., ngarkesës njohëse) dhe kënaqësisë së nxënësve me mësimin në distancë. U zbulua se ekziston një korrelacion pozitiv midis ngarkesës njohëse dhe kënaqësisë së nxënësve me mësimin në distancë. Për më tepër, 25% e variancës në kënaqësinë me mësimin në distancë u gjet të jetë e lidhur me ngarkesën njohëse (Perera & Gamage, 2021).

Mësimi në distancë është ende i ri dhe po evoluon vazhdimisht nga teknologjitë që ndryshojnë me shpejtësi. Kërkohen më shumë përpjekje nga të gjithë mësuesit online për të integruar pedagogjinë me teknologjitë në mënyrë që të përmirësohet të nxënësve. Me pak fjalë, ligjërimi online si një aktivitet komunikimi mund të jetë shumë i dobishëm në mjedisin aktual të mësimin në internet për nxënësit, duke siguruar një hapësirë për shkëmbimin e informacionit dhe për të gjeneruar të menduar më thellë, por vetëm nëse mësuesit e kuptojnë se si do të funksiononte dhe si nxënësve në mjedisin online. Ky studim kërkimor i bazuar në sondazh shqyrtoi perceptimin e nxënësve mbi strategjitë e ndryshme të angazhimit të përdorura në mësimin online. Strategjitë e angazhimit nga mësuesi dukej se ishin më të vlerësuarat në mesin e tri kategorive të angazhimit të nxënësve. Diskutime të punës në bashkëpunim duke përdorur mjetet e komunikimit në internet u vlerësuan si strategjitë më të dobishme të angazhimit në kategorinë nxënës-nxënës, ndërsa dërgimi i njoftimeve të rregullta ose kujtesave me email dhe sigurimi i rubrikave të notimit për të gjitha detyrat u vlerësuan më përfituese për nxënësit nga kategoria e mësuesit. Kështu, mund të konkludojmë se angazhimi i nxënësve rrit kënaqësinë e tyre, rrit motivimin e nxënësve për të nxënë, zvogëlon ndjenjën e izolimit dhe përmirëson performancën e tyre në mjedisin e të nxënësve në mësimin në distancë (Chandra, 2020).

2.2. Qëndrimet e nxënësve për mësimin në distancë

Literatura ekzistuese sugjeron që qëndrimet e nxënësve në lidhje me mësimin në distancë ndryshojnë në varësi të kompleksitetit të lëndës. Mësimi në distancë, për fat të mirë, u jep zgjidhje problemeve në një masë të madhe në sektorin e arsimit. Kjo është çështja e traditës kundrejt një situatë që kanë ofruar pajisjet digjitale. Sektori i arsimit ka luftuar për t'i mbijetuar krizave me një tjetër qasje dhe detyrimisht duhej të migrohej në modalitetin online në procesin e mësimdhënies dhe të nxënësve, si masë parandaluese të përhapjes së COVID-19 (Bissy, 2021).

Termi i perceptimit paraqet formësimin e informacionit që është marrë nga shqisat. Njerëzit perceptojnë diçka përmes sensit të tyre dhe interpretojnë perceptimin e tyre përmes veprimit dhe ideve të tyre. E gjithë përvoja e kapur nga sensi dhe e ruajtur në mendje, dhe që del si një mendim për diçka mund të jetë një qëndrim. Perceptimi konsiderohet të jetë rezultat i aktivitetit mendor ose fizik. Perceptimi i veprimit njerëzor varet nga burimet e shumta të informacionit, duke përfshirë proceset ndijore, motorike dhe afektive. Perceptimi u përcillet në formën e idesë ose veprimit, idenë njerëzore bazuar në përvojën e tyre. Në këtë kontekst, perceptimi do të përqendrohet në mendimin e nxënësve, veçanërisht gjatë procesit të tyre të studimit (Susila & Thompson, 2020).

Disa studime tregojnë se ndërveprimi i mësuesit me nxënësit ka ndikim të konsiderueshëm në qëndrimet e nxënësve për mësimin online. Konsistenca në hartimin e kurseve, aftësia e ndërveprimit me mësuesit e kurseve për të promovuar aftësinë e të menduarit kritik dhe përpunimin e informacionit, shkalla e ndërveprueshmërisë në mjedisin online, shtrirja e theksit mësimor në të nxënit përmes ndërveprimit, fleksibiliteti i mësimin online, shanset për t'u angazhuar me mësuesit dhe bashkëmoshatarët në mësimin online, prania shoqërore, vetë-koncepti akademik dhe kompetencat e kërkuara për të përdorur teknologjinë u identifikuan si pikat e forta të perceptuara në të nxënit në distancë. Andaj, një klasë efektive virtuale varet nga përmbajtja e mirë e strukturuar e kurseve, mësues të përgatitur mirë, teknologji të përparuar dhe reagime me udhëzime të qarta (Muthuprasad, Aiswarya, Aditya, & Jha, 2021).

Sidoqoftë, studimet gjithashtu zbulojnë se qëndrimet e nxënësve ndikohen nga një mori faktorësh. Faktorë të tillë si moshë, gjinia, njohuritë paraprake të shkathtësisë kompjuterike dhe stilet e të nxënit të individit janë parashikuesit kryesorë të pranimit të mësimin në distancë nga nxënësit. Dy faktorët më të rëndësishëm përcaktues për pranimin e teknologjisë janë dobia e perceptuar dhe lehtësia e perceptuar e përdorimit (Pérez-Pérez, Serrano-Bedia, & García-Piqueres, 2020; Al Kurdi, Alshurideh, & Salloum, 2020).

Një studim i paraqitur nga Perera dhe Gemage (2021) mblodhi të dhëna nga 270 nxënës për të eksploruar qëndrimet e tyre për miratimin, përdorimin dhe pranimin e tyre të mësimin urgjent online gjatë COVID-19. U theksua se institutet arsimore nuk duhet të supozojnë se mësimi në distancë ka të njëjtin efekt si mësimi urgjent online. Në një pandemi të tillë, mbajtja e leksioneve duhet të jetë një përgjigje emergjente krijuese dhe fleksibël ndaj një krize të veçantë. Kërkon mendim më të madh dhe komunikim të qartë midis të gjitha palëve të përfshira

sesa përvojat e mëparshme arsimore pasi kjo është unike për urgjencën. Rezultatet treguan se kishte një tendencë rënëse për motivimin, vetë-efikasitetin dhe angazhimin njohës, por një prirje pozitive për përdorimin e teknologjisë, pas kalimit në mësimin në distancë. Për më tepër, mësimi ballë për ballë u preferua nga nxënësit e anketuar pasi kjo mënyrë e të nxënësve ka zhvilluar një ekosistem të përgjithshëm të krijuar për të mbështetur nxënësit (Perera & Gamage, 2021).

Një grup studiuesish kryen një studim midis 60 nxënësve të mjekësisë që synonin të eksploronin qëndrimet e tyre në lidhje me efektivitetin e të nxënësve të sinkronizuar në internet. U zbulua se mënyra e të nxënësve në mësimin në distancë ishte mirëpritur dhe të gjithë pjesëmarrësit ranë dakord se mësimi në distancë ishte kursim kohe dhe se performanca e tyre u përmirësua për shkak të menaxhimit efektiv të kohës. Sidoqoftë, ata gjithashtu raportuan se ata u përballën me sfida në metodologjinë, perceptimin e përmbajtjes, teknike dhe sjelljen gjatë sesioneve në internet. Shumica e nxënësve paraklinikë treguan preferencën e tyre për mësimin online për vitet e ardhshme akademike. Studiuesit vunë në dukje se mënyra e të nxënësve në mësimin në distancë është një mjet potencial domethënës dhe premtues për edukimin mjekësor, megjithatë, modeli i mësimin online dhe rezultatet e të nxënësve duhet të vlerësohen në mënyrë rigorozë dhe të qëndrueshme për të kontrolluar efektivitetin (Khalil, et al., 2020).

Një nga strategjitë për të përballuar një ndjenjë të ulët aftësisë dhe vështirësish është të kërkonin ndihmë nga të tjerët, të tillë si prindërit ose tutorët. Studimi i Masry-Herzallah dhe Stavisky (2021) me nxënësit në Izrael shqyrtuan këtë strategji dhe zbuluan se ka dallime domethënëse edhe në lidhje me këtë çështje. Nxënësit arabë në pothuajse çdo klasë kërkojnë ndihmë më pak dhe ky hendek është veçanërisht i dukshëm në mesin e nxënësve femra në shkollën e mesme. Me sa duket, kjo popullsi, e cila përfshin dy popullata të paprivileguara (gra dhe arabe), e ka më të vështirë të kërkojë ndihmë nga të tjerët. Ndoshta nxënësit hebrenj kërkojnë ndihmë më shumë sesa nxënësit arabë për shkak të statusit të ulët socio-ekonomik të shoqërisë arabe në Izrael dhe pamundësisë së prindërve për të ndihmuar fëmijët e tyre me mësimin në distancë. Në mënyrë të veçantë, aftësia e prindërve arabë për të ndihmuar fëmijët e tyre me sa duket është më e ulët për shkak të ndarjes digjitale që ekziston edhe midis prindërve. Sidoqoftë, nga këndvështrimi ekonomik, ndoshta hendeku i madh në të ardhura midis hebrenjve dhe arabëve në favor të hebrenjve rezultojnë në më pak të ardhura që janë në dispozicion për mësimin në mesin e popullatës arabe. Gjetjet në këtë studim tregojnë se nxënësit hebrenj kanë qëndrime më pozitive ndaj mësimin në distancë sesa nxënësit arabë. Qëndrimet e nxënësve arabë mund të burojnë nga fakti se disa nga mësuesit arabë kanë aftësi më të ulëta

teknologjike sesa mësuesit hebrej. Andaj, studimi rekomandon që të zhvillohen mësimet e detyrueshme për aftësitë në fushën digjitale që mund t'i shtohen kurrikulës për nxënësit arabë në shkollën fillore, të cilat do të mësoheshin nga mësuesit e kualifikuar në këtë fushë në mënyrë që të zvogëlohet ndarja digjitale që ekziston midis tyre dhe nxënësve hebrej dhe trajnimi i tyre me aftësitë e shekullit 21 (Masry-Herzallah & Stavisky, 2021).

Disa autorë theksojnë se përdorimi i teknologjive digjitale në mësimin në distancë duhet të bazohet në moshën dhe karakteristikat psikologjike të pjesëmarrësve. Ndërkohë, ka pasur pak kërkime që përshkruajnë marrëdhënien midis qëndrimit të nxënësve ndaj mësimin në distancë, përshtatjes së tyre me këtë mënyrë mësimi dhe karakteristikave të tyre psikologjike. Një nga studimet e pakta ekzistuese të bazuara në analizën e intervistave të fokus grupeve sugjeron që nxënësit shprehin një dëshirë për një përvojë mësimore më të personalizuar, por që është ende shumë sociale brenda komuniteteve të të nxënësve. Rrethanat e përhapjes së COVID-19 kanë krijuar pasiguri të madhe në lidhje me formatet e ardhshme të studimit. E gjithë kjo e bën matjen empirike të qëndrimeve ndaj mësimin të detyruar në distancë midis nxënësve një problem shumë të rëndësishëm (Shearer, Aldemir, Hitchcock, Resig, Driver, & Kohler, 2020). Gjersa analiza e Dikaya dhe autorëve tjerë (2021) konfirmojnë se qëndrimi ndaj mësimin në distancë është i lidhur në shumë mënyra me tiparet e personalitetit, rezultatet nxjerrin në pah sfidat dhe fushat e mundshme për përmirësim në drejtim të krijimit të mësimin në distancë (Dikaya, Avanesian, Dikiy, Kirik, & Egorova, 2021).

Mësimi në distancë gjithashtu ndihmon nxënësit në zhvillimin e qëndrimeve pozitive në lidhje me aftësitë e tyre të nxënësve, duke përdorur materialeve arsimore digjitale, lojërave kompjuterike, testeve elektronike dhe simulatorëve online (Yildiz, et al., 2021).

2.3. Sfidat e nxënësve gjatë procesit të të nxënësve në mësimin në distancë

Kohët e fundit, sistemi arsimor është përballur me një krizë të pashembullt shëndetësor, siç është, pandemia e COVID-19 që ka tronditur themelet e saj. Kështu, qeveritë e ndryshme në të gjithë globin kanë nisur një përgjigje të krizës për të zbutur ndikimin negativ të pandemisë në arsim. Kjo përgjigje përfshin, por nuk kufizohet vetëm në, rishikimet e kurrikulës, sigurimi për burimet teknologjike dhe infrastrukturën, ndërrime në kalendarin akademik dhe politikat për shpërndarjen dhe vlerësimin mësimor. Në mënyrë të pashmangshme, këto zhvillime detyruan institucionet arsimore për të migruar në mësimin e plotë në distancë derisa të lejohet

udhëzimi ballë për ballë. Rrethanat e tanishme janë unike pasi mund të përkeqësojë sfidat e përjetuara gjatë mësimit në distancë për shkak të kufizimeve në protokollet e lëvizjes dhe shëndetit. Duke pasur parasysh paqartësitë e sotme, është jetësore të fitosh një kuptim të nuancuar të përvojës së të nxënësve online të nxënësve në kohë të pandemisë së COVID-19 (Gonzalez, et al., 2020; Kapasia, et al., 2020). Këto ngjarje kanë shkaktuar transformimin digjital të arsimit dhe sfiduan aftësinë e tij për t'u përgjigjur menjëherë dhe në mënyrë efektive. Shkollat miratuan teknologjitë relevante, të përgatitur të nxënësve dhe burimet e stafit, sistemet e vendosura dhe infrastrukturën, krijoj protokolle të reja mësimore dhe rregulluan kurrikulat e tyre. Megjithatë, tranzicioni ishte i qetë për disa shkolla, por i përafërt për të tjerët, veçanërisht ato nga vendet në zhvillim me infrastrukturë të kufizuar (Pham & Nguyen, 2020; Simbulan, 2020).

Brenda kontekstit të pandemisë së COVID -19, mësimi në distancë ka marrë statusin e mësimdhënies së përkohshme të largët që shërben si përgjigje ndaj një ushtrimi. Megjithatë, migrimi në një hapësirë të re mësimore është përballur me disa sfida të mëdha në lidhje me politikën, pedagogjinë, logjistikën, faktorët socio-ekonomik, teknologjinë dhe faktorët psikosocialë. Duke iu referuar politikave, agjencitë e edukimit të qeverisë dhe shkollat janë munduar të krijojnë politika të pagabuara për strukturën e qeverisjes, menaxhimin e mësuesve dhe menaxhimin e nxënësve. Mësuesit, të cilët u përdorën për shpërndarjen konvencionale të mësimdhënies, gjithashtu ishin të detyruar të përqafonin teknologjinë pavarësisht mungesës së tyre të njohurive teknologjike. Për të adresuar këtë problem, u nisën webinarët e mësimit në distancë dhe sistemet e mbështetjes së kolegëve. Nga ana e nxënësve, normat e braktisjes u rritën për shkak të arsyeve ekonomike, psikologjike dhe akademike. Akademisht, megjithëse është pothuajse e mundur që nxënësit të nxënë çdo gjë në internet, të nxënësve mund të jetë ndoshta më pak se optimale, veçanërisht në ato lëndë që kërkojnë kontakt ballë për ballë dhe ndërveprime të drejtpërdrejta (Franchi, 2020).

Lidhur me ndikimin e COVID-19 në përvojën e të nxënësve në mësimin në distancë, gjetjet zbulojnë se cilësia e mësimdhënies dhe i nxënësve, si dhe shëndeti mendor i nxënësve ishin më të prekurit. Ankthi që përjetuan nxënësit nuk vjen vetëm nga kërcënimet e vetë COVID-19, por edhe nga kufizimet sociale dhe fizike, mosnjohja me platformat e reja të mësimit, çështjet teknike dhe shqetësimet në lidhje me burimet financiare. Këto gjetje janë në përputhje me atë të Copeland dhe autorëve të tjerë (2021) dhe Fawaz dhe autorëve të tjerë (2021), të cilët raportuan efektet negative të pandemisë në mirëqenien mendore dhe emocionale të nxënësve. Këto të dhëna nxjerrin në pah nevojën për t'i kushtuar vëmendje serioze efekteve

ndërmjetësuese të shëndetit mendor, kufizimeve në lëvizshmëri dhe gatishmërisë në ofrimin e mësimit online (Copeland, et al., 2021; Fawaz, Al Nakhal, & Itani, 2021).

Krahasimi i të mësimit ballë për ballë me mësimin në distancë sjell sfida të konsiderueshme në mënyrën online, të tilla si mungesa e lidhjes njerëzore, mungesa e mundësive të të nxënësve bashkëpunues, mbikëqyrja e mësuesve dhe më e dukshme është mungesa e mundësive për mësim praktik në lëndë komplekse të tilla si shkenca dhe matematika. Për më tepër, në mes të nxitimit të mbajtjes së klasave online, praktikat më të mira të mësimdhënies, të tilla si adresimi i nxënësve inteligjenca e shumëfishtë, stilet e të nxënësve dhe sigurimi i një eksperience të diferencuar të nxënësve janë zhvendosur në prapavijë. Përkufizimi i arsimit cilësor ka pësuar një metamorfozë në mënyrën online, dhe tani ai përfshin komponentët e TIK-ut që ndihmojnë në kapërcimin e të gjitha sfidave që kanë rezultuar për shkak të distancës fizike midis mësuesit dhe nxënësit. TIK-u ka fuqinë dhe potencialin për të ndihmuar përdoruesit të kapërcejnë jo vetëm këto sfida, por edhe të bëjnë disa vlera të papritura në klasa që mund të rezultojnë në një performancë të përmirësuar të mësuesit dhe nxënësit, duke çuar në një përvojë të përmirësuar të nxënësve (Chari, 2020).

Studimet gjithashtu u përqendruan në përvojën e përgjithshme të të nxënësve në procesin mësimor në distancë gjatë pandemisë COVID-19. Një studim i tillë ishte ai i Singh dhe autorëve tjerë (2020), ku shqyrtuan përvojën e nxënësve gjatë pandemisë COVID-19 duke përdorur një qasje përshkruese sasiore. Gjetjet e tyre treguan se nxënësit vlerësuan përdorimin e mësimit online gjatë pandemisë. Sidoqoftë, gjysma e tyre besuan se klasa tradicionale ishte më efektive sesa platforma e mësimit në distancë. Metodologjikisht, studiuesit pranojnë se natyra sasiore e studimit të tyre kufizon një interpretim më të thellë të gjetjeve (Singh, Srivastav, Bhardwaj, Dixit, & Misra, 2020). Ndryshe nga studimi i mësipërm, Khalil dhe autorë të tjerë (2020) eksploruan në mënyrë cilësore efikasitetin e të nxënësve të sinkronizuar në internet në një shkollë mjekësore në Arabinë Saudite. Rezultatet treguan se nxënësit në përgjithësi e perceptojnë mësimin sinkron online pozitivisht, veçanërisht në drejtim të menaxhimit të kohës dhe efikasitetit. Sidoqoftë, ata gjithashtu raportuan si sfida teknike (lidhja në internet dhe përdorimi i dobët i mjeteve), metodologjike (shpërndarja e përmbajtjes) dhe sjelljet (personaliteti individual). Gjetjet e tyre gjithashtu nxorën në pah dështimin e mjedisit të mësimit në distancë për të adresuar nevojat e kurseve që kërkojnë praktikë pavarësisht përpjekjeve për të miratuar laboratorë virtualë (Khalil, et al., 2020). Në një studim paralel, Adarkwah (2021) shqyrtoi përvojën e të nxënësve në distancë të nxënësve gjatë pandemisë duke përdorur një qasje të hetimit narrativ. Gjetjet treguan se nxënësit ganezë e konsideruan mësimin

në internet si joefektiv për shkak të disa sfidave me të cilat ata hasën. Midis këtyre ishin mungesa e ndërveprimit shoqëror midis nxënësve, komunikimi i dobët, mungesa e burimeve të TIK-ut dhe rezultatet e dobëta të nxënies (Adarkwah, 2021). Kohët e fundit, Day dhe autorë të tjerë (2021) shqyrtuan ndikimin e menjëhershëm të COVID-19 në përvojën e nxënies të nxënësve. Dëshmitë nga gjashtë institucione në tre vende zbuluan disa përvoja pozitive dhe pabarazi para-ekzistuese. Ndër sfidat e raportuara janë mungesa e pajisjeve të përshtatshme, hapësira e dobët e mësimi në shtëpi, stresi midis nxënësve dhe mungesa e punës në terren, dhe qasja në laboratorë. Edhe pse ka pak studime që raportojnë sfidat e të nxënies në distancë që përjetojnë nxënësit gjatë pandemisë, informacioni i kufizuar është në dispozicion në lidhje me strategjitë specifike që ata përdorin për t'i kapërcyer ato (Day, Chang, Chung, Doolittle, Housel, & McDaniel, 2021).

Gjetjet e Suryaman dhe autorëve tjerë (2020) treguan se nxënësit u përballën me shumë sfida në një mjedis mësimi në shtëpi, të tilla si mungesa e zotërimit të teknologjisë, kostoja e lartë e internetit dhe ndërveprimi/shoqërimi i kufizuar midis nxënësve (Suryaman, et al., 2002). Në një studim tjetër, Kapasia dhe autorët tjerë (2020) hetuan se si bllokimi ndikon në performancën e të nxënies. Gjetjet e tyre zbuluan se bllokimi bëri ndërprerje të konsiderueshme në përvojën e të nxënies të nxënësve. Nxënësit gjithashtu raportuan disa sfida me të cilat u përballën gjatë orëve të tyre online. Këto përfshijnë ankthin, depresionin, shërbimin e dobët të internetit dhe mjedisin e pafavorshëm të mësimi në shtëpi, të cilat u përkeqësuan kur ata janë të marginalizuar dhe nga zona të largëta (Kapasias, et al., 2020). Në kundërshtim me gjetjet e Kapasia dhe autorëve tjerë (2020), Gonzales dhe autorët tjerë (2020) zbuluan se mbyllja e nxënësve gjatë pandemisë kishte efekte të rëndësishme pozitive në performancën e tyre. Ata i atribuuan këto rezultate përdorimit të vazhdueshëm të nxënësve nga strategjitë e të nxënies, të cilat nga ana tjetër, përmirësuan efikasitetin e tyre të nxënies (Gonzalez, et al., 2020).

Një shpjegim i mundshëm për rezultat e studimit Barrot dhe autorëve tjerë (2021) është se kufizimi i lëvizshmërisë mund ta ketë përkeqësuar sfidat e mësimi në distancë, pasi ata nuk mund të shkojnë në shkollë apo hapësira të tjera mësimore përtej shtëpive të tyre përkatëse. Siç tregohet në të dhënat, imponimi i bllokimit kufizoi përvojën e nxënies së nxënësve (p.sh. praktika dhe eksperimente laboratorike), kufizoi ndërveprimin e tyre me bashkëmoshatarët dhe mësuesit, shkaktoi depresion, stres dhe ankth në mesin e nxënësve dhe shteroi burimet financiare të atyre që i përkasin grupit me të ardhura më të ulëta. Të gjitha këto ndikuan negativisht në përvojën e të nxënies në mësimin në distancë (Barrot, Llenares, & del Rosario, 2021).

Në një studim të paraqitur në vitin 2020, një grup nxënësish gjatë të nxënimit të gjuhës angleze u pyetën për sfidat në mësimin në distancë dhe ata renditën tre probleme kryesore: mosnjohja e mësimit elektronik, lidhja e ngadaltë në internet dhe kushtet fizike të tilla si tendosja e syve. Nxënësit sugjeruan se është e rëndësishme të zbatohet sistemi i menaxhimit të mësimit para klasës reale, të kompresohen skedarët e të dhënave të mëdha në ato më të vogla dhe të jepen intervale me ndërprerje gjatë ligjëratave për një përvojë më të mirë (Octaberlina & Muslimin, 2020). Në disa studime të tjera, probleme të ngjashme të aksesueshmërisë u theksuan: disponueshmëria dhe qëndrueshmëria e lidhjes në internet, aksesueshmëria e medieve mësimore dhe përputhshmëria e mjeteve për të hyrë në media (Agung & Surtikanti, 2020). Në zonat rurale të Afrikës së Jugut, studimet zbuluan sfidat me të cilat përballen nxënësit gjatë pandemisë COVID-19. Pavarësisht shtytjes së qeverisë për mësimin në distancë, mënyra përjashton shumë nxënës ruralë për shkak të mungesës së burimeve për t'u lidhur me platformat online, sistemin e menaxhimit të mësimit dhe softuerët e teknologjisë së thjeshtë (Dube, 2020).

Akoma ende është e rëndësishme të vendosni dhe përforconi pritjet eksplicite rreth sjelljes dhe pjesëmarrjes. Por me mësimin në distancë, angazhimi mund të duket ndryshe, dhe jo vetëm sepse klasa juaj duket ndryshe. Ka të ngjarë të duket ndryshe gjithashtu nga nxënësi në nxënës. Për shembull, klasat virtuale mund të paraqesin sfida unike për nxënësit që nxënë dhe mendojnë ndryshe. Nxënësit që kanë vështirësi me përqendrimin dhe shpërqendrimin, probleme në menaxhimin e të dhënave shqisore ose ankthin e shtuar për të qenë të shfaqur, mund të sillen në mënyra që sfidojnë përkufizimin tuaj të angazhimit. Sjelljet si nervozizmi, fikja e kamerës ose lëvizja gjatë takimeve të klasës mund të duken si mungesë angazhimi. Por për disa nxënës, është ajo që ata duhet të bëjnë për të qenë në gjendje të marrin pjesë në mësim. Është e rëndësishme të pranohet që nxënësit angazhohen në mënyra të ndryshme. Mos prisni që angazhimi të duket njësoj si më parë ose i njëjtë për secilin nxënës (Morin, 2021).

Kapitulli III

III. METODOLOGJIA E HULUMTIMIT

Ky hulumtim ngërthen në vete një qasje të metodave të përziera, në mënyrë që të sigurojë një reflektim përfaqësues të gamës së qëndrimeve të nxënësve ndaj sfidave në procesin e të nxënësve në mësimin në distancë. Pra, metoda e përzier reflekton përfitimet e kombinimit të të dhënave sasiore dhe cilësore. Përdorimi i metodës së përzier gjithashtu ndihmoi studimin në çështjet si përgjithësimi dhe trekëndëzimi, si dhe rriti vlefshmërinë e studimit në këtë mënyrë.

Hulumtimi sasior është një metodë që përdor një sistem numerik për të përcaktuar variablat dhe për të analizuar ato matje duke përdorur një sërë modelesh statistikore, dhe për të krijuar raporte dhe korrelacione midis variablave të studiuar. Të dhënat numerike dhe grafike të mbledhura mund të identifikojnë kërkimet sasiore dhe shpesh kërkojnë pjesëmarrës të shumëfishtë. Gjithashtu, një qasje cilësore u përdor studimin aktual sepse qëllimi ishte të nxirrte modele kuptimi në mënyrën sesi nxënësit interpretojnë qëndrimet dhe sfidat e tyre gjatë procesit të të nxënësve në mësimin në distancë. Kërkimi cilësor lejoi të marrin përvojën e brendshme të pjesëmarrësve, për të përcaktuar se si kuptimet formohen përmes qëndrimeve dhe për të zbuluar më shumë sesa për të testuar variablat. Hulumtimi cilësor kërkon një kuptim të anketuarve në mënyrë që të zhvillohet kuptimi dhe të kuptohen perspektivat e tyre.

Ky hulumtim paraqet një model studimi kërkimor, i cili bashkon objektivat, qëllimet, kornizën teorike dhe pyetjet e hulumtimit që synohen të përmbushen. Ky model u zgjodh në mënyrë që të hetojë sfidat e procesit të të nxënësve në mësimin në distancë, me theks të veçantë në periudhën e pandemisë.

3.1. Përshkrimi i mostrës

Populacioni në këtë studim përfshin të gjithë nxënësit e shkollave fillore dhe të mesme të ulëta në komunën e Prizrenit, rreth 27 000 nxënës. Ndërsa, për mostër janë zgjedhur 300 nxënës. Mostra e përfaqësuar është mostër e qëllimshme, me arsyetim se do të hulumtohen qëndrimet e nxënësve që janë përfshirë në procesin mësimor në distancë në periudhën pandemike. Në vijim po e paraqesim tabelën e statistikave deskriptive për mostrën:

Tabela 1. Mostra e pjesëmarrësve

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Gjinia:	300	1	2	1,42	,495
Shkolla:	300	1	2	1,52	,500
Klasa:	300	1	2	1,43	,496
Njohuritë teknologjike:	300	1	3	2,27	,614
Valid N (listwise)	300				

Ky studim përfshiu 300 pjesëmarrës, prej tyre ishin 173 femra dhe 127 meshkuj në institucionet e shkollave fillore dhe të mesme të ulëta në këtë Komunë. Femrat përfshin rreth 57.7% të mostrës dhe meshkujt prej 42.3%, ku po vërehet se pyetësit janë përgjigjur sa do pak më shumë pjesëmarrës të gjinisë femërore ($M = 1.42$ dhe $SD = 0.495$). Nxënësit që vijonin mësimin ishin të vendeve urbane dhe rurale, ku 144 pjesëmarrës vijonin mësimin në shkollat e urbane, kurse 156 nxënës vijonin mësimin në shkollat rurale. Prej nga kjo shihet se shpërndarja e mostrës ishte pothuajse e ekuilibruar, meqë 48% ishin në qytet dhe 52% në fshat ($M = 1.52$ dhe $SD = 0.5$). Nxënësit i përkisnin ciklit fillor të klasave prej I – V dhe mesëm të ulët prej VI – IX. Prej mostrës së zgjedhur nxënësit e ciklit fillor përfshinin 170 nxënës, kurse ciklit të mesëm të ulët 130 nxënës. Nga kjo po vërejmë se 56.7% ishin nxënësit e klasave prej I – V, kurse 43.3% e klasave prej VI – IX, kur po shihet se më shumë nxënës pjesëmarrës kishin të ciklit fillor ($M = 1.43$ dhe $SD = 0.496$). Nga aspekti i njohurive teknologjike, 27 pjesëmarrës kishin aftësi bazike në përdorimin e teknologjisë, 166 pjesëmarrës kishin aftësi mesatare të përdorimit të teknologjisë dhe 107 nxënës kishin aftësi të avancuara të përdorimit të teknologjisë informative. Nga kjo po shihet se 9% të pjesëmarrësve kishin njohuri bazike në përdorimin e TIK-ut, 55.3% njohuri mesatare dhe 35.7% njohuri të avancuara në përdorimin e TIK-ut. Nga kjo shihet se nxënësin kishin njohuri të kënaqshme në përdorimin e TIK-ut ($M = 2.27$ dhe $SD = 0.614$), ku ata ishin mjaft të përgatitur për integrimin e teknologjisë në mësimin në distancë. Mund të përfundojmë se mostra e zgjedhur është mostër me një shpërndarje mjaft e larmishme si nga gjinia, vendi, klasa dhe njohurive teknologjike të nxënësve. Nga e gjithë kjo mostra mund të jep një pasqyrë të mirë rreth qëndrimeve të nxënësve për mësimin online dhe sfidave që kanë hasur gjatë procesit të të nxënimit në mësimin në distancë.

3.2. Instrumentet e mbledhjes së të dhënave

Në këtë hulumtim, metoda për të mbledhur të dhënat dhe e përdorur ishte sondazhi. Sondazhi si metodë e hulumtimit është të kryejë hulumtime duke bërë pyetjet të ndryshme për të anketuarit dhe duke përdorur llojet e ndryshme të pyetjeve. Qëllimi kryesor i anketës është të marrë të dhëna të sakta dhe relevante në mënyrë të standardizuar, e cila është e lehtë për të interpretuar dhe raportuar. Gjetjet e hulumtimit të sondazhit mund të ofrojnë informata numerike realiste dhe të sakta për të anketuarit.

Për mbledhjen e të dhënave është përdorur pyetëtori me pyetje të mbyllura dhe të hapura, për të marrë informacionin e nevojshëm nga nxënësit. Pyetësorët u përdorën si instrument për mbledhjen e të dhënave sepse mendohej se kjo ishte mënyra më e mirë për të siguruar që studimi të ishte në gjendje të mblidhte qëndrimet e sa më shumë nxënësve në kohën që kishim në dispozicion. Pyetëtori përbëhet nga tri pjesë. Seksioni i parë mbledh informacionin personal të nxënësve për: gjininë, vendin e shkollës, klasën dhe njohuritë teknologjike. Seksioni i dytë i pyetëtorit vlerëson sfidat e nxënësve në procesin e të nxënimit në mësimin në distancë, duke adresuar pyetjet si: Kam pasur teknologji dhe mjete të përshtatshme për t'u përfshirë në aktivitetet e mësimin online; Përjetoj vështirësi në përdorimin e teknologjisë gjatë mësimin në distancë; Sfidat që kam përjetuar në procesin e të nxënimit në mësimin në distancë gjatë periudhës së pandemisë ishin; Nxënësit nuk ishin të motivuar dhe të angazhuar në mësimin në distancë; Mësuesit ofronin reagime dhe ndihmë në procesin mësimor në distancë; Tregoni disa sfida shtesë që keni hasur gjatë procesit mësimor në distancë; Çfarë mendimi dhe ide keni për tejkaluar sfidat që jeni përballur gjatë procesit të të nxënimit në mësimin në distancë gjatë periudhës së pandemisë COVID-19. Seksioni i tretë reflekton qëndrimin e nxënësve në lidhje me mësimin në distancë, duke adresuar këto pyetje: Mësimi në distancë më ka pëlqyer; Mësimi në distancë mund të përmirësojë performancën time; Ndihem i inkurajuar për të bashkëvepruar me mësuesin apo me nxënësit tjerë gjatë pjesëmarrjes në mësimin në distancë; Mësimi në distancë më ndihmoj të kuptoj temat mësimore të shtjelluara si në klasë; Mësuesit duhet ta përdorin gjithmonë mësimin në distancë; Çfarë komentesh të tjera të përgjithshme keni në lidhje me mësimin në distancë; Çfarë qëndrimi dhe perceptimi keni ju për procesin mësimor online; Preferoj më shumë mësimin në shkollë apo mësimin në distancë.

Qëndrimi i nxënësve ndaj mësimin në distancë u mat me shkallën e Likert-it prej 3 pikësh. Një shkallë përgjigjeje prej 3 pikësh (pajtohem, neutral dhe nuk pajtohem) u përdor për të llogaritur një rezultat të përgjithshëm të qëndrimit për secilin të anketuar. Pyetjet e pyetëtorit

u bazuan në pyetjet dhe hipotezat kërkimore të studimit, të cilat eksploruan qëndrimet dhe sfidat e nxënësve rreth procesit të të nxënimit në mësimin në distancë. Pyetjet e mbyllura do të japin përgjigje për pjesën e të dhënave sasiore, që do të analizohen në programin SPSS, kurse pyetjet e hapura do të mundësojnë që të marrim informacion më të thelluar për pjesën e të dhënave cilësore. Pyetësorët janë shpërndarë në mënyrë elektronike tek nxënësit. Kjo qasje i lejoi të mblidhnin të dhëna komplekse në lidhje me përvojën e nxënësve në një mjedis mësimi në distancë dhe të kuptonin qartë sfidat në procesin e të nxënimit në mësimin në distancë nga perspektiva e tyre.

3.3. Procedura e analizës së të dhënave

Studimi bazohet në analizën e përparimit të tanishëm të nxënies së individit në tranzicionin nga mësimi ballë për ballë në mësimin në distancë, i cili do të përqendrohet në mënyrën se si është qëndrimi i nxënësve për këtë dhe se si i kapërcejnë sfidat në procesin mësimor në distancë. Kështu, kjo punë kërkimore kërkon që të merren parasysh qëndrimet dhe perceptimet njerëzore. Rrjedhimisht, zgjidhen metodat e analizës sasiore dhe cilësore për studimin. Një pyetësor i sondazhit është përpiluar dhe është shpërndarë për nxënësit për të mblledhur mendime praktike nga pjesëmarrësit vullnetarë për analizën e problemeve të ngritura në këtë hulumtim dhe në pyetjet kërkimore. Pas mbylljes së pyetësorit, rezultatet janë vizualizuar në tabela dhe grafikone për autorët për të analizuar sipas problemeve të identifikuar dhe pikave kyçe. Shpjegimi i njohurive në detaje përfshihet gjithashtu gjatë analizës së rezultateve të anketës për të pasqyruar situatën reale të problemit, si dhe për të sugjeruar mundësitë potenciale për përmirësimin. Ky studim u krye duke përdorur një sondazh elektronik përmes Google Forms. Mënyra elektronike ka përparësi në përdorimin e një sondazhi të bazuar në internet mbi një studim tradicional me letër, meqë mund të arrihet popullata të mëdha dhe për të mblledhur më shumë të dhëna. Për më tepër, forma elektronike e sondazhit u përdor për të mbrojtur kontaktin fizik me të anketuarit për shkak të gjendjes pandemike në vend.

Të dhënat e grumbulluara janë kontrolluar, lexuar, rishikuar dhe analizuar. Grupimi ose kodimi u bë sipas temave ose variablave të konsideruar për hulumtim të cilat pasqyrojnë objektivat. Të dhënat u vendosën së pari në paketën statistikore për shkencat sociale (SPSS) nga ku analiza u bë bashkërisht për të gjitha mostrat e marra parasysh dhe për lehtësinë e krahasimit të faktorëve. Metoda e analizës përfshinte metoda cilësore dhe sasiore. Në metodat cilësore, informacioni i ngjashëm u grupua në tema të ngjashme për lehtësinë e analizës dhe

nxjerrjen e përfundimeve. Në metodën sasiore, tabelat e thjeshta të frekuencave dhe përqindjet u llogaritën dhe përfundimet nxirren duke krahasuar këto të dhëna. Gjithashtu, analiza hierarkike e qëndrimeve u krye duke llogaritur përqindjen të secilës variabël për të përcaktuar faktorin domethënës. Rrëfimi përshkruet u përdor në artikujt ose pyetësorët me pyetje të hapura. Përmbledhja, përfundimet dhe rekomandimet janë nxjerrë në varësi të gjetjeve dhe analizës së bërë.

Për të siguruar saktësinë, pasi u futën të gjithë pyetësorët, u bë një përzgjedhje e rastësishme e pyetësorëve dhe u kontrolluan në mënyrë kryqëzore me të dhënat përkatëse të futura, ku gabimet e gjetura u korrigjuan. Pas analizave të secilës pyetje në pyetësor, u bë një eksplorim i mëtejshëm pyetjeve të hapura për t'i përgjigjur pyetjeve dhe hipotezave të hulumtimit. Në mënyrë të veçantë, ne përdorëm kodim shumë nivelesh në klasifikimin e kodeve nga pyetjet e hapura. Për ta bërë këtë, identifikuam kodet përkatëse nga përgjigjet e pjesëmarrësve dhe i kategorizuam këto kode bazuar në ngjashmëritë ose lidhshmërinë e gjendjeve dhe dimensioneve të tyre. Pastaj, u zhvillua një analizë të vazhdueshme krahasuese dhe progresive të rasteve për të lejuar që nënkategoritë e identifikuara fillimisht të shfaqen dhe të marrin formë. Për të siguruar besueshmërinë e analizës, koduesit tjerë analizuan në mënyrë të pavarur për të dhënat cilësore. Qëndrimi ndaj mësimit në distancë ishte një ndryshore e varur e studimit, me kodim të përgjigjeve binare: si pozitive dhe negative. Qëndrimet negative merren nga mesatarja e përgjigjeve nga 1-2.49, kurse qëndrime pozitive merren nga mesatarja prej 2.5-5.0 ndaj procesit të të nxënimit në mësimin në distancë.

Me qëllim të vërtetimit dhe analizës së të dhënave të mbledhura nga të anketuarit e mostrës së zgjedhur, mjetet dhe teknikat e përshtatshme statistikore janë përdorur në këtë studim. Teknika alfa cronbach u konsiderua në studim për matjen e qëndrueshmërisë së brendshme midis variablave të dukshëm ose besueshmërisë së strukturave latente që janë përdorur në studim. Niveli i besueshmërisë për këtë studim u caktua prej 95%, pra $\alpha = 0.05$. Për të shqyrtuar nëse të gjithë variablat e matur po shpjegojnë në mënyrë eksplicite strukturën e tyre latente përkatëse apo jo, u përdor teknika e analizës së faktorit. Në fazën e fundit, përdorëm modelimin e regresionit për të kuptuar se si lidhja e nxënësve me mësimin në distancë lidhet me sfidat dhe njohuritë teknologjike.

3.4. Etika

Etika është gurthemeli në kryerjen e hulumtimeve në fushën edukimit. Rëndësia e të drejtave të pjesëmarrësve nuk mund të mbivlerësohet. Pjesëmarrësit në këtë studim mund të ndihen të fuqizuar që kanë kontribuar në një studim kërkimor që hedh dritë mbi një kuptim më të mirë të përvojave të të nxënësve në mësimin në distancë nga perspektiva e nxënësve. Fillimisht është kërkuar pëlqimi nga Drejtoria Komunale e Arsimit në Prizren për ta zhvilluar studimin me nxënësit e shkollave të kësaj komune dhe pas lejes është kryer hulumtimi. Hulumtimi që përfshin subjekte njerëzore paraqet çështje etike për shkak të pyetjeve që mund të kërkojnë zbulimin e informacionit personal dhe konfidencial. Është thelbësore që pjesëmarrësit të mbrohen nga dëmtimet dhe që popullatat e cenueshme të mos shfrytëzohen. Ky informacion është komunikuar në një gjuhë të kuptueshme. Çdo paqartësi është sqaruar në mënyrë që pjesëmarrësit të kenë një kuptim të qartë të fushës së studimit dhe asaj që pritet prej tyre. Së pari, pjesëmarrësit janë të vetëdijshëm se pjesëmarrja është vullnetare dhe se ata kanë të drejtë të tërhiqen nga studimi në çdo kohë pa pasoja. Njoftimi përshkroi natyrën vullnetare të pjesëmarrjes dhe konfidencialitetin e të gjitha të dhënave të mbledhura gjatë gjithë periudhës së hulumtimit. Për më tepër, në këtë studim u sigurova që të gjitha çështjet etike të trajtohen gjatë gjithë kohës dhe në të gjitha fazat. Mjetet që u përdorën për të mbledhur të dhënat nuk e vendosën në asnjë mënyrë identifikimin e të anketuarve nëse zbulimi i emrit të tij ose saj, dhe kështu u sigurova konfidencialiteti. Para se të plotësojnë pyetësorët të anketuarve iu dhanë shpjegime për qëllimin e studimit dhe u kërkua pëlqimi i tyre. Pyetësi i sondazhit u strukturua për të qenë tërësisht anonim, në mënyrë që të mos ishte e nevojshme emra ose detaje personale nga pjesëmarrësit dhe u krye në një mënyrë që i lejonin nxënësit t'i përgjigjen lehtësisht pyetjeve. Çdo informacion që jepet do të mbahet konfidencial dhe nuk do të përdoren informacionet personale për ndonjë qëllim jashtë këtij studimi. Gjithashtu, në studim nuk do të përfshihen emrat ose ndonjë gjë tjetër që mund t'ju identifikohen në studim ose në raportin e hulumtimit. Po ashtu, iu është kërkuar ndihma mësuesve të shkollave në administrimin e pyetësorëve në mënyrë që nxënësit të mos kenë stres dhe tension të panevojshëm duke pasur parasysh që artikulli nuk ishte një provim, por ishte menduar vetëm si një studim kërkimor. Mësuesit ndihmuan në përzgjedhjen e mostrës së duhur dhe në shpjegimin e udhëzimeve për nxënësit, në mënyrë që ata të dinë si t'u përgjigjen pyetjeve.

Kapitulli IV

IV. ANALIZA E TË DHËNAVE DHE REZULTATET

Të dhënat e marra nga pyetëtorët tregojnë një kuptim gjithëpërfshirës të qëndrimeve të nxënësve për sfidat e hasura gjatë procesit të të nxënësve në mësimin në distancë. Në pyetësor, janë përpiluar pyetje të shumta për opinione realiste se si po ndikohen nxënësit brenda ndryshimit të mjedisit të nxënies, e cila pasoi nga rëndësia e qëndrimeve të tyre ndaj procesit të të nxënësve në distancë. Në seksionin e mëposhtëm është raporti i analizës së të dhënave sasimore dhe cilësore bazuar në rezultatet e pyetësorit.

4.1. Analiza e rezultateve të pyetësorëve

Bazuar në të dhënat e marra duke aplikuar pyetësorët pas analizës së të dhënave, mund të nxjerrim rezultatet e mëposhtme për qëndrimet e nxënësve në lidhje me sfidat që janë përballuar ata gjatë procesit mësimor online. Këto rezultate përfaqësojnë një matje të saktë të sfidave të përgjithshme mbizotëruese të nxënësve ndaj të nxënësve në mësimin në distancë. Për pjesën e pyetësorit rreth sfidave, po i analizojmë në vijim shtatë pyetjet e para të këtij pyetësori.

Për pyetjen e parashtruar se sa nxënësit posedonin teknologji dhe mjete të përshtatshme për t'u përfshirë në aktivitetet e mësimin online, dalin këto gjetje:

Tabela 2. Kam pasur teknologji dhe mjete të përshtatshme për t'u përfshirë në aktivitetet e mësimin online:

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nuk pajtohem	27	9,0	9,0	9,0
	Neutral	47	15,7	15,7	24,7
	Pajtohem	225	75,0	75,3	100,0
	Total	299	99,7	100,0	
Missing	System	1	,3		
Total		300	100,0		

Rezultatet e treguara në tabelën 2 demonstrojnë se shumica e nxënësve prej 75% kanë pasur teknologji dhe mjete të përshtatshme për t'u përfshirë në aktivitetet e mësimin online, 15.7% prej nxënësve kanë pasur pjesërisht teknologjinë në dispozicion, kurse vetëm 9% të tyre

nuk kishin mjete të përshtatshme elektronike për mësimin online ($M = 2.66$ dhe $SD = 0.637$). Mjetet teknologjike në mësimin në distancë na bëjnë të mos përballemi me sfida dhe ndihmojnë në përmirësimin e zëvendësimit të anës së komunikimit ballë për ballë me mësuesit. Për më tepër, gjersa disa nxënës lulëzojnë në mjediset e mësimit online, të tjerët vonohen për faktorë të ndryshëm, përfshirë burimet mbështetëse. Këto pabarazi në qasje mund të jenë thelbësore, me dëshmi se qasja në mësimin në distancë nga shtëpia mund të jetë sfidë e madhe në familjet me të ardhura më të ulëta. Si rezultat i kësaj marrëdhënie midis performancës së nxënësit dhe posedimit të teknologjisë mund të jetë produkt i kontekstit socio-ekonomik. Një kuptim më i mirë i kësaj çështjeje shihet si kritik për zhvillimin e politikave të përshtatshme për të siguruar rezultate të përshtatshme ekonomike, akademike dhe shëndetësore për të rinjtë e Kosovës.

Për pyetjen e parashtuar se nxënësit a kanë përjetuar vështirësi në përdorimin e teknologjisë gjatë mësimit në distancë, dalin këto gjetje:

Tabela 3. Përjetoj vështirësi në përdorimin e teknologjisë gjatë mësimit në distancë:

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nuk pajtohem	189	63,0	63,0	63,0
	Neutral	64	21,3	21,3	84,3
	Pajtohem	47	15,7	15,7	100,0
	Total	300	100,0	100,0	

Tabela 3 tregon se nxënësit 63% të tyre nuk kishin përjetuar vështirësi në përdorimin e teknologjisë në distancë, 21.3% prej tyre kishin vështirësi mesatare, kurse 15.7% të tjerë kishin përjetuar vështirësi në përdorimin e teknologjisë në mësimin në distancë. Nga këto rezultate po shihet se një e treta e pjesëmarrësve tregojnë se nuk kishin ndonjë vështirësi në integrimin e TIK-ut në procesin mësimor online ($M = 1.53$ dhe $SD = 0.751$). Nga rezultatet e korrelacionit shihet se ka një korrelacion negativ me -0.371 mes njohurive teknologjike që kishin nxënësit ndaj vështirësive në përdorimin teknologjisë gjatë mësimit në distancë. Kjo tregon se njohuritë teknologjike të nxënësve ndikon në masë të moderuar tek vështirësitë e tyre në përdorimin e teknologjisë. Sidoqoftë, nxënësit ndonjëherë hasin pengesa dhe probleme në integrimin e teknologjisë, si barriera në integrimin teknologjik. Barrierat lidhen me pajisjet, arsimin, qasjen, kohën dhe mbështetjen teknike, pedagogjinë, besimin dhe qëndrimet personale. Andaj, është e nevojshme të merren masa për të parandaluar problemet që mund të shfaqen në pandemi të tilla ose në situata emergjente. Bazuar në studimin është e mundur të hetohen problemet me të cilat përballen nxënësit në mësimin në distancë. Sepse arsyeja është

se problemet e zbuluara në pikëpamjet e nxënësve duket se lidhen edhe me politikat e ardhshme arsimore.

Për pyetjen e parashtruar se me cilat sfida kanë përjetuar pjesëmarrësit në procesin e të nxënimit në mësimin në distancë gjatë periudhës së pandemisë, dalin këto gjetje:

3. Sfidat që kam përjetuar në procesin e të nxënimit në mësimin në distancë gjatë periudhës së pandemisë ishin:

300 responses

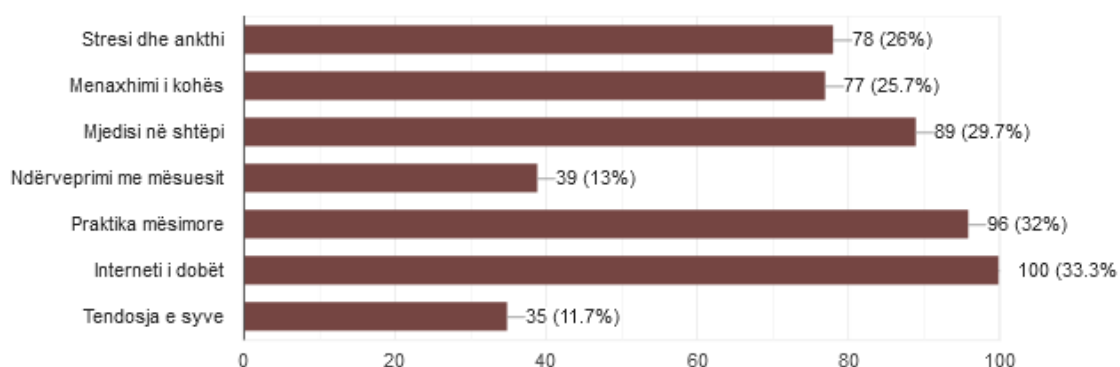


Figura 1. Rezultatet rreth pyetjes së sfidave gjatë procesit të të nxënimit

Siç po shihet nga Figura 1, rezultatet e pyetësorit tregojnë se interneti i dobët me 33.3%, praktikat mësimore me 32%, mjedisi në shtëpi me 29.7%, menaxhimi i kohës me 25.7% dhe stresi e ankthi me 26% ishin ndër sfidat më të spikatura nga nxënësit gjatë mësimin në distancë në kohën e pandemisë. Kurse, ndër sfidat më pak të spikatura gjatë mësimin në distancë gjatë pandemisë ishin ndërveprimi me mësuesin me 13% dhe tendosja e syve me 11%. Nxënësit ankohen për mësimin në distancë në kuptimin e mungesës së një lidhjeje të shpejtë dhe të qëndrueshme të internet për mësimet sinkronike. Fatkeqësisht, pabarazitë janë një gjë e vërtetë kur bëhet fjalë për mësimin në distancë. Sistemet e menaxhimit të të nxënimit dhe mjetet mësimore në internet që mbështesin dhe plotësojnë punën që mësuesit tashmë po bëjnë, po bëhen gjithnjë e më të zakonshme dhe gjithnjë e më të nevojshme. Andaj, mësuesit duhet të zhvillojnë strategji të reja për të ndihmuar në përqendrimin dhe të nxënimit gjatë mësimin në distancë, mësojini nxënësit se si të kenë qasje në informacionin në internet, thjeshtoni udhëzimet, jini të qëndrueshëm në mënyrën se si organizohen dhe prezantohen materialet në klasat virtuale. Përdorimi i praktikave më të mira për mësimin në distancë si këto më lartë mund të ndihmojë të sigurohemi që mësimet janë të arritshme për nxënësit. Siç po shihet nga rezultatet, mjedisi i të nxënimit është një prej sfidave më të mëdha që nxënësit janë penguar,

veçanërisht shpërqendrimet në shtëpi (p.sh., zhurma) dhe kufizimet në hapësirën dhe pajisjet e të nxënësve. Këto të dhëna sugjerojnë se sfidat e të nxënësve në mësimin në distancë gjatë pandemisë ndryshojnë disi nga sfidat tipike që përjetojnë nxënësit në një mjedis mësimi në shkollë. Një shpjegim i mundshëm për këtë rezultat është se kufizimi i lëvizshmërisë mund ta ketë përkeqësuar këtë sfidë pasi ata nuk mund të shkojnë në shkollë ose në hapësira të tjera mësimore përtej shtëpive të tyre përkatëse. Rëndësia e menaxhimit të kohës në mësimin në distancë është një nga aftësitë më të vlefshme që mund të kenë nxënësit në mësimin online, është menaxhimi efektiv i kohës. Sa më mirë të menaxhohet koha, aq më e lehtë është të arrihet qëllimet. Menaxhimi efektiv i kohës jo vetëm që ndihmon në mësimin, por gjithashtu mund të bëjë më produktiv në punë dhe në jetën personale. Nga rezultatet po shihet se gjatë mësimin në distancë nxënësit kanë përjetuar depresion, dhe çrregullime ankthi dhe stresi. Një shqetësim i tillë psikologjik përbën një sfidë për mësimin në distancë duke shkaktuar kështu zhgënjim midis nxënësve për të dorëzuar kërkesat në kohë dhe kështu kontribuon në një masë shumë stresuese. Kështu, ndoshta më shumë sesa ankthi dhe stresi, përvoja e një kalimi të shpejtë në mësimin në distancë ka zbuluar shumë për mangësitë e sektorit të arsimit dhe ndoshta shumë për atë që duhet ndryshuar në të ardhmen. Siç u tha më lartë, se prej sfidave më pak të spikatura nga nxënësit ishte ndërveprimi me mësuesit. Meqenëse, fëmijët kanë përqendrim të dobët vëmendjeje, mësimi në distancë vjen me sfida për angazhimin e nxënësve, veçanërisht nga shtëpia. Një klasë virtuale duhet të përfshijë hapësirë të bollshme për ndërveprim. Mësimi dhe udhëzimi ndërveprues inkurajojnë nxënësit që t'i kushtojnë vëmendje pasi marrin pjesë në një ngjarje në grup. Seancat e pyetjeve dhe përgjigjeve, diskutimet në grup dhe momentet e bashkëpunimit janë të gjitha të dobishme në krijimin e një plani ndërveprues. Një tjetër sfidë pak më e spikatur tek nxënësit ishte tendosja e syve gjatë qëndrimit në ekran në mësimin në distancë. Gjithashtu i njohur si sindromë e shikimit të kompjuterit, tendosja digjitale e syve mund të prekë këdo që përdor çdo lloj pajisje elektronike, siç janë kompjuterët, televizorët, telefonat inteligjentë, tabletët dhe sistemet e lojërave. Këshillohet që nxënësit të bëjnë pushime të shpeshta nga ekranit me rregullin 20-20-20. Kjo do të thotë se "Çdo 20 minuta, shikoni diçka të paktën 20 metra larg për 20 sekonda". Një çështje të rëndësishme për shëndetin okular në këtë epokë i bëjnë prindërit, mësuesit dhe ofruesit e kujdesit të syve të jenë të vëmendshëm për masat e bazuara për të shmangur dëmtimin e syve tek fëmijët.

Është një fakt i pamohueshëm se mësimi në distancë ka shumë sfida dhe disa nga këto i analizuam më lartë, megjithatë teknologjia po bëhet një pjesë edhe më e madhe e përvojës së nxënësve dhe mësuesve, pasi institucionet po përgatiten për një avancim personal dhe

profesional në këtë trend të ri. Megjithatë, një sfidë e madhe e normës së re është nevoja për t'u përgatitur për skenarët vazhdimisht të zhvendosur që sjellë nga pandemia e vazhdueshme. Në përgjigje, institucionet duhet të planifikojnë se si përdorimi i teknologjisë mund të zhvendoset së bashku me ato skenarë.

Për pyetjen e parashtruar se nxënësit nuk ishin motivuar dhe angazhuar në mësimin në distancë, dalin këto gjetje:

Tabela 4. Nxënësit nuk ishin të motivuar dhe të angazhuar në mësimin në distancë:

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nuk pajtohem	51	17,0	17,1	17,1
	Neutral	91	30,3	30,4	47,5
	Pajtohem	157	52,3	52,5	100,0
	Total	299	99,7	100,0	
Missing	System	1	,3		
Total		300	100,0		

Tabela 4 zbulon sfidën e motivimit dhe angazhimit të nxënësve në procesin e të nxënësve në mësimin në distancë. Rezultatet e tabelës 4 sqarojnë faktin se 52.3% të pjesëmarrësve medojnë se nxënësit nuk ishin të motivuar dhe atë angazhuar në këtë proces, 30.3% të tyre janë motivuar dhe angazhuar mesatarisht, kurse vetëm 17% të nxënësve ishin motivuar dhe angazhuar në mësimin në distancë. Fitimi i aftësive të reja është shpërblyese dhe argëtuese, por procesi i të nxënësve mund të jetë sfidues. Kjo po shihet se nxënësit nuk ishin aq të motivuar dhe angazhuar në procesin e të nxënësve në mësimin në distancë në periudhën e pandemisë ($M = 2.35$ dhe $SD = 0.756$). Gjersa mund të duket se angazhimi i nxënësve është i ndryshëm në botën e mësimin në distancë, dy gjëra mbeten të vërteta në një klasë virtuale: nivelet e larta të angazhimit të nxënësve janë rezultat i krijimit të marrëdhënieve kuptimplota me nxënësit tuaj dhe përfshirja e materialeve të mira mësimet tuaja. Sidoqoftë, për të zhblllokuar vërtet dëshirën e një fëmije, prindërit duhet të mendojnë përtej thjesht bërjes së gjërave. Andaj, shumë faktorë ndikojnë në motivimin e një nxënësi të caktuar për të punuar dhe për të nxënë duke përfshirë: interesin, perceptimin, dëshirën, vetëbesimin, vetëvlerësimin, durimin dhe këmbënguljen. Në anën tjetër, për të tejkaluar këtë sfidë nevojitet edhe përkrahja e prindërve, ku ka këshilla dhe taktika të thjeshta që prindërit mund të përdorin për t'i mbajtur fëmijët e tyre të angazhuar. Motivimi është një mekanizëm kompleks, i cili varet nga një përzierje e faktorëve biologjikë dhe socialë. Ndëshkimet dhe shpërblimet mund ta ndihmojnë ta çoni atë në drejtimin e duhur.

Për pyetjen e parashtruar se mësuesit a ofronin reagime dhe ndihmë në procesin mësimor në distancë, dalin këto gjetje:

Tabela 5. Mësuesit ofronin reagime dhe ndihmë në procesin mësimor në distancë:

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
5. Mësuesit ofronin reagime dhe ndihmë në procesin mësimor në distancë:	300	1	3	2,84	,426
Valid N (listwise)	300				

Tabela 5 vë në dukje se një mesatare prej $M = 2.84$ dhe një devijim standard me $SD = 0.426$ tregon që mësuesit kanë ofruar reagime dhe ndihmë në procesin mësimor në distancë. Po ashtu, sipas 86.3% të nxënësve deklarojnë se mësuesit kanë ofruar reagime dhe ndihmë në procesin mësimor në distancë, 11.3% të nxënësve deklarojnë se mësuesit mesatarisht kanë ofruar reagime dhe ndihmë, kurse 9% të tjerë deklarojnë të kundërtën. Reagimi mund të marrë një mori formash (komente, përcjellje, inkurajim, informacion kritik), por është mirë vetëm nëse e dimë se po ndikon në ndihmën e nxënësve për të arritur qëllimet e tyre.

Në procesin e të nxënësve, një qasje sistematike duhet të japë reagime që janë në kohë, autentike dhe të qëndrueshme. Nxënësit nuk duhet të presin për konfirmimin se ata po luftojnë me një koncept derisa të marrin një notë të keqe; ata duhet ta marrin atë sapo të shohim dëshmi për të, në mënyrë që të korigjojmë, mbështesim dhe përcjellim nxënësit në rrugën e procesit të nxënësve në mësimin në distancë. Fatmirësisht, rezultatet e hulumtimit po tregojnë se mësuesit kanë përdorur reagime në kohën e duhur dhe në mënyrë të qëndrueshme, dhe se ata janë mbështetur me ndihma të vazhdueshme mbështetëse në procesin mësimor online. Kuptimi i kësaj na lejon të ndërtojmë një qasje sistematike për të siguruar që nxënësit të jenë në gjendje të bëjnë një qasje sistematike për të futur udhëzimet me reagime në pika të shumta. Pra, mësuesi ka rol për të udhëhequr nxënësit, ku ndihma e mësuesit është në përcaktimin dhe tejkalimin e nevojave të nxënësve.

Për pyetjen e hapur të parashtruar nxënësve që të tregojnë disa sfida shtesë që kanë hasur gjatë procesit mësimor në distancë, dalin këto gjetje:

Rezultatet e mbledhura nga pyetësori nga pyetjet e hapura na japin të dhëna cilësore për hulumtimin tonë. Nxënësit shprehën shqetësimet e tyre dhe elementët e munguar në lidhje me procesin e të nxënësve në mësimin në distancë. Ndër sfidat e paraqitura nxënësit sollën

shqetësimin e tyre në qasje në teknologji; Koha e orarit mësimor; Kyçja e nxënësve në platformën online; Problem me rrjetin e internetit, për këtë arsye ata nuk kishin mundësi të përcjellin mësimet, por i merrnin nga shokët e shoqet. Pra, shumë nga premtimet e mësimin në distancë janë të natyrës financiare. Përveç kostos së teknologjisë, ekziston mundësia e mos shfrytëzimit të të gjithë potencialit të saj. Mosfunksionimet e teknologjisë mund të jenë një dëm i madh për efektivitetin e mësimin në distancë. Kur ndodh një problem në një klasë, gjithçka ndalon dhe mjedisi mësimor ndërpritet.

Nxënësit përmendën problemet teknike dhe pjesëmarrja për t'u evidentuar si sfida që u paraqitën në mësimin në distancë, ndër to mund të veçojmë; Qëndrimi në kohë të gjatë para laptopit krijonte vështirësi; Kishte munguar mjedisi i përshtatshëm me mjete të favorshme për mësim; Qëndrimi shumë gjatë para telefonit, pengesa në shikim; Numri i shumë fëmijëve në shtëpi dhe mungesa e secilit një kompjuter ose telefon për t'u kyçur në mësim; Përcjellja e mesazheve tek mësimdhënësit dhe anasjelltas; Nuk i kuptoja mësimet; Ndërveprimi dhe bashkëpunimi me mësuesin dhe shokët e shoqet; Ka munguar pjesëmarrja e nxënësve në mësimin në distancë. Sfida është të hartohen sisteme me kosto efektive dhe edukative për t'u përdorur në mijëvjeçarin e ri të teknologjive të reja që lejojnë për herë të parë në histori e digjitalizimit të mësimin, ku nxënësit përballen ndaj mësimin në distancë.

Siç treguan nxënësit, "Kam pasur pak frikë, vështirësi apo stres për pjesëmarrje në mësimin në distancë". Po ashtu ata përmendën "Ka munguar motivimi për realizimin e mësimin në distancë dhe mënyra e komunikimit ka qenë e vështirë". "Stres të jashtëzakonshëm dhe emocione"; "Angazhimi i nxënësve në mësimin në distancë nuk ishte në nivel dhe mungesa e ndihmës së prindërve"; "Për një kohë të gjatë mësimi në distancë u bë monoton sepse u praktikua çdo ditë"; "Nuk kam pasur shumë mbikëqyrje nga prindërit"; "Vlerësimi nga ana e mësuesit ka qenë sfidë, sepse nuk kemi mundur ta shfaqim veten sa duhet". "Kryerja e detyrave të shtëpisë dhe mendoj se më shumë sfidë ka qenë për ne nxënësit e ciklit të ulët, sepse për më të vegjlit kërkohej edhe më shumë ndihmë nga prindërit dhe mësimi i shkronjave nga nxënësit e klasës së parë ka qenë e vështirë të bëhet nga shtëpia". Sigurisht kjo do të thotë më shumë kohë përgatitore për mësuesin dhe motivimi duhet të jetë aty. Andaj, u zbulua se për të kapërcyer në mënyrë efektive boshllëqet midis mësimin në klasë dhe mësimin në distancë, mësuesi duhet të shikojë mësimin në distancë nga këndvështrimi i tyre. Kjo do të thotë që pedagogjia e mësimin në distancë nuk do të ndryshojë shumë nga ajo që përdoret në një klasë të zakonshme.

Një nxënës u shpreh se “Procesi mësimor në distance kishte dy anë: ana e mirë ishte që nxënësit dhe mësuesit ishin në distancë, kështu që mund të mbroheshim shumë më mirë nga virusi korona. Por ana e "keqe" ishte që, normalisht dija nuk mund të merrej aq fuqishëm sa merrej kur zhvillohej mësimi në ambientet shkollore, kështu që besoj se për të gjithë nxënësit më e mira do të ishte mësimi të mbahej në ambiente shkollore, por normalisht me masat kundër pandemisë! Po ashtu, një tjetër nxënës tha se “Mësimi në distancë nuk ka qenë efektiv siç është mësimi me prezencë fizike në shkollë”. Nxënësit potencuan se nuk ka pasur cilësi në të nxënit gjatë procesit mësimor në distancë. Ku nxënësit në përgjithësi potencojnë se vetë mësimi në distancë ka qenë një sfidë e re për të gjithë ata.

Megjithatë, ka pasur edhe prej tyre që potencojnë se nuk kanë pasur sfida gjatë procesit të të nxënit në mësimin në distancë, si p.sh. ata tregojnë se “Nuk kam pas ndonjë sfidë që vlen të përmendet”; “Mësimi në distancë ka qenë i lehtë dhe ka pas pak vështirësi”; “Ishte kënaqësi të provojmë një sfidë të re (online)”; “Nuk kam pasur sfida sepse për mua ka qenë një mënyrë e mirë e të mësuarit”. “Ka qenë shumë mirë, nuk kam pasur sfida”. Së fundi, janë nxënësit dhe shqetësimet e tyre me klasat e mësimin në distancë. Jo të gjithë nxënësit janë të përshtatshëm për këtë lloj mësimi dhe jo të gjitha lëndët mësohen më së miri përmes këtij procesi.

Tabela 6. Sfida shtesë që kanë hasur gjatë procesit mësimor në distancë

Tema	Kategoria	Sfida
Mungesa e rrymës elektrike	Rryma	
Mungesa e mjeteve teknologjike	TIK	Teknologjia
Kyçja e nxënësve në platformën online.	Kyçja	
Mungesa e mjedisit të përshtatshëm për mësim.	Mjedisi	
Problem me rrjetin e internetit	Interneti	
Motivimi për realizimin e mësimin	Motivimi	
Frika dhe stresi për pjesëmarrje	Stresi	Psikologjike
Mungesa e ndihmës së prindërve.	Ndihma	
Angazhimi i nxënësve në mësimin në distancë	Angazhimi	

Mënyra e komunikimit ka qenë e vështirë	Komunikimi	
Përcjellja e mesazheve tek mësimdhënësit dhe anasjelltas.	Reagimet	<i>Ndërveprimi</i>
Bashkëpunimi me mësuesin dhe shokët e shoqet	Bashkëpunimi	

Në tabelën 6 janë paraqitur sfidat shtesë që kanë hasur nxënësit gjatë procesit mësimor në distancë, ku sipas kategorizimit janë grupuar këto sfida në: teologjike, psikologjike dhe sipas ndërveprimit. Kështu, përveç posedimit të interesit për përmbajtjen e lëndës, nxënësit i kërkohet gjithashtu të posedojë aftësi teknologjike. Për të qenë i suksesshëm, ai duhet të jetë teknikisht i njohur me një kompjuter. Përfshirja e nxënësve në formatin e mësimin në distancë kërkon formimin e motivimit të brendshëm për të nxënë, një rritje të iniciativës dhe aktivitetit personal dhe manifestimin e pavarësisë. Mungesa e ndërveprimit mund të shkaktojë probleme kur ekziston një mendim kundërshtues që nuk mund të merret me sugjerime jo-verbale dhe keqperceptohet si një sulm verbal. Proceset e të nxënësve bashkëpunues i ndihmojnë nxënësit të arrijnë nivele më të thella të gjenerimit të njohurive përmes krijimit të qëllimeve të përbashkëta, eksplorimit të përbashkët dhe një procesi të përbashkët të krijimit të kuptimit. Në krahasim me shumicën e mjediseve të të nxënësve ballë për ballë, mësimi në distancë kërkon që ata të jenë më të fokusuar, menaxherë më të mirë të kohës dhe të jenë në gjendje të punojnë në mënyrë të pavarur dhe me anëtarët e grupit.

Për pyetjen tjetër e hapur të parashtruar nxënësve që të rrëfejnë se çfarë mendimi dhe ide keni për tejkuluar sfidat që jeni përballur gjatë procesit të të nxënësve në mësimin në distancë gjatë periudhës së pandemisë COVID-19, dalin këto gjetje:

“Mjetet teknologjike të jenë më të mira, orari i mësimin në distancë të jetë më i përshtatshëm”; “Mësimi të zhvillohet online në mënyrë që nxënësit ta kenë më të lehtë zhvillimin e procesit mësimor”; “Të kemi mjete teknologjike të përshtatshme për mësimin në distancë”; “Të veprohet sipas rregullave”; “Familja t’i ndihmojë më shumë fëmijët e tyre”; “Menaxhimi më i mirë i realizimit të procesit mësimor”; “Trajnime më shumë, pajisja me teknologji nxënësve që nuk kanë mundësi”; “Të kemi kushte më të mira të mjeteve didaktike që i përshtaten mësimin në distancë”; “Nxënësit të marrin më shumë pjesë në mësimin në distancë”; “Mësimi në distancë të bëhet me atraktiv dhe motivues”; “Të merret më me seriozitet mësimi në distancë”; “Të ketë më shumë barazi dhe komunikim të hapur mes nxënësve dhe mësuesve”; “Bashkëpunimi më i madh mes mësuesit dhe nxënësit”; “Mësuesit mos të kërkojnë

detyra të shtëpisë shumë, sepse i ngarkojnë nxënësit tej mase”; “Mësuesit t’i thjeshtësojnë mësimet”; “Mësuesit t’u kushtojnë më shumë kohë secilit nxënës”; “Nxënësit të inkurajohen sa më shumë për pjesëmarrje në mësim”; “Të kemi më shumë mbështetje nga shkolla”; “Prindërit të merren më shumë me fëmijët e tyre”. Nga këto përgjigje të nxënësve ata sugjerojnë disa veprime që mund t’i ndihmojnë në efektivitetin e nxënies në procesin mësimor në distancë. Duke marrë parasysh këto sugjerime mund të themi se potencohet se sa është përmirësuar dhe janë shfrytëzuar perceptimet e nxënësve për të fituar perspektivat e tyre në lidhje me mënyrën se si teknologjia e shtuar përmirëson të nxënësit, motivon nxënësit dhe përfundimisht i ndihmon atyre në arritjen e rezultateve më të larta në mësimin në distancë.

Kjo do të thotë që një mësues duhet të jetë në gjendje të hartojë aktivitete për nxënësit dhe t’i motivojë ata që t’i përdorin këto shërbime për të mësuar më mirë. Sugjerimet e nxënësve japin një udhëzim për të pajisur plotësisht duke integruar pedagogjinë në mësimin në distancë dhe shërbimet mbështetëse të përqendruara tek nxënësit, megjithatë, ka dyshime që nuk po marrim përfitimet e plota të këtij procesi. Vetëm derisa teknologjia e mësimin në distancë të jetë e kombinuar me njerëzit e duhur (mësues të trajnuar) dhe proceset e duhura (të nxënësit dhe përpilimi i materialeve) mund të jepet një udhëzim më i personalizuar për të ndikuar pozitivisht në të nxënësit e nxënësve në mësimin online. Kjo është veçanërisht e rëndësishme për nxitjen e angazhimit dhe përmirësimin e mbajtjes në mesin e nxënësve me mësim jo tradicionalë. Aktualisht, nxënësit po përballen me disa sfida të cilat po krijojnë pengesa për këtë ndryshim. Sidoqoftë, këto nisma janë të suksesshme për të transferuar disa programe plotësisht në modalitetin e mësimin në distancë.

Për të kuptuar se nxënësit a janë dakord se aftësitë dhe shkathtësitë për t’i përdorur mjetet mësimore digjitale mund të jenë shkas në paraqitjen e sfidave gjatë procesit të të nxënësit gjatë mësimin në distancë, është kryer t-testi. Nga ku dalin edhe këto gjetje:

Tabela 7. Rezultatet e t-testit për sfidat dhe njohuritë teknologjike gjatë mësimin në distancë

	Test Value = 0					
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
Njohuritë teknologjike:	63,957	299	,000	2,267	2,20	2,34

Sfidat gjatë procesit të të nxënimit në mësimin në distancë	340,961	299	,000	2,97667	2,9595	2,9938
---	---------	-----	------	---------	--------	--------

Tabela 7 tregon rezultatet e t-testit për variablën e sfidave gjatë procesit të të nxënimit në mësimin në distancë dhe njohurive teknologjike të nxënësve. Nga ku shihet se mesatarja për njohuritë teknologjike është ($M = 2.267$), kurse për sfidat gjatë procesit të të nxënimit në mësimin në distancë ($M = 2.97$). Po ashtu, signifikanta domethënëse është 0.000, e cila është më e ulët nga niveli i besueshmërisë së përcaktuar si 0.05. Andaj, mund të themi se nxënësit pajtohen se shkathtësitë dhe aftësitë e përdorimit të teknologjisë mund të ndikojnë në përballimin e sfidave gjatë procesit të të nxënimit në mësimin në distancë. Megjithëse integrimi i teknologjisë paraqet sfida të rëndësishme në mësimin në distancë dhe nxënësit gjithmonë duhet të fitojnë aftësi dhe shkathtësi të përdorimit të teknologjive e reja. Dhe, përpjekjet për të integruar teknologjitë e reja arsimore në mësimin në distancë do të shpërblehen, megjithëse mund të ketë edhe disa sfida të mundshme.

Në seksionin e tretë të pyetësorit merren parasysh qëndrimet e nxënësve lidhur me mësimin në distancë. Gjetjet e hulumtimit nga përgjigjet e pjesëmarrësve në lidhje me këtë temë po japim si në vijim:

Tabela 8. Qëndrimet e nxënësve për mësimin në distancë

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Qëndrime negative	195	65,0	65,0	65,0
	Qëndrime pozitive	105	35,0	35,0	100,0
	Total	300	100,0	100,0	

Tabela 8 tregon se 65% të nxënësve kishin qëndrime negative për mësimin në distancë, kurse 35% të tyre kishin qëndrime pozitive. Nga këto rezultatet po shihet se nxënësit kanë qëndrime jo aq të mira për procesin e të nxënimit në mësimin në distancë ($M = 1.35$ dhe $SD = 0.477$). Rezultatet e hulumtimit tregojnë se 42% të nxënësve nuk i pëlqen mësimi në distancë, 29.3% janë neutral, 28% pëlqejnë mësimin në distancë, kurse 0.7% të nxënësve nuk janë përgjigjur për këtë pyetje. Po ashtu, 37.7% të nxënësve nuk besojnë se mësimi në distancë mund të përmirësojë performancën e tyre, 24.7% janë neutral dhe 37.7% besojnë se mësimi në distancë mund të ndikojë në procesin e të nxënimit. Në anën tjetër, 43.3% të pjesëmarrësve pajtohen se ndihen të inkurajuar për të bashkëvepruar me mësuesin apo me nxënësit tjerë gjatë pjesëmarrjes në mësimin në distancë, 38.7% janë neutral, 17.7% nuk pajtohen me këtë pohim,

kurse 0.3% të pjesëmarrësve nuk janë përgjigjur pyetjes. Një dukuri negative që u paraqit gjatë këtij hulumtimi ishte se më shumë se një e treta e nxënësve tregojnë se mësimi në distancë nuk i ka ndihmuar të kuptojnë temat mësimore të shtjelluara si në klasë, 17.7% janë neutral dhe 11.3% tregojnë mësimi në distancë i ka ndihmuar të kuptojnë temat mësimore të shtjelluara si në klasë. Nxënësit nuk mendojnë se mësimi në distancë të zbatohet në të ardhmen, meqë rezultatet e studimit po tregojnë se 43.7% të tyre nuk pajtohen se mësuesit duhen ta përdorin gjithmonë mësimin në distancë, 27.7% të nxënësve janë neutral dhe 28% të nxënësve pajtohen se mësuesit duhen ta përdorin gjithmonë mësimin në distancë. Nxënësit treguan pritshmëri dhe qëndrime krejt të ndryshme, duke filluar nga kënaqësia deri tek pakënaqësia me procesin e mësimin në distancë. Vlen të përmendet se shumica dërrmuese e nxënësve mendonin se ndërveprimet ballë për ballë në kohë reale ishin thelbësore. Kur nxënësit u pyetën për përdorimin e mësimin në distancë pas pandemisë, ata treguan pak interes për të ndjekur qëllimet arsimore përmes internetit. Po shihet qartë se arsimit po ndryshon metodat e tij të transmetimit dhe mësimi në distancë pa dyshim do të bëhet një strategji vitale që ecën përpara. Nxënësit që treguan ngurrim do të duhet të ndryshojnë perceptimet dhe qëndrimet e tyre për të ecur me sukses në paradigmat e reja arsimore. Për të përmbushur pritjet e nxënësve nga mjediset e mësimin në distancë, ata duhet të mbështeten si teknikisht ashtu edhe teknologjikisht. Institucionet dhe mësuesit duhet të krijojnë mundësi dhe të kushtojnë burime për të ndihmuar nxënësit zhvillimin e aftësive dhe ekspertizës së tyre teknologjike të nevojshme për mësimin në distancë. Për sa kohë që nxënësit kanë qëndrime negative për mësimin në distancë dhe perceptojnë se mësimi në distancë nuk është një mënyrë e dobishme dhe fleksibile e të nxënësve, kënaqësia e tyre duhet të jetë pozitive që të promovohet mësimi online. Në fund të fundit, kjo kënaqësi pozitive mund të çojë në nivele më të larta të angazhimit, mësimin dhe suksesit të nxënësve në këtë proces.

Qëndrimet e nxënësve rreth të nxënësve në mësimin në distancë duke u bazuar në mjedisin urban dhe rural, dalin këto gjetje:

Tabela 9. Krahasimi i rezultateve sipas shkollës rreth qëndrimet e nxënësve për mësimin në distancë

		Qëndrimet e nxënësve për mësimin në distancë			
		Qëndrime negative		Qëndrime pozitive	
		Count	Row N %	Count	Row N %
Shkolla:	Qytet	93	64,6%	51	35,4%
	Fshat	102	65,4%	54	34,6%

Tabela 9 tregon se nxënësit sipas mjedisit ku jetojnë kanë gati qëndrime të njëjta për mësimin në distancë ($M = 1.52$ dhe $SD = 0.5$). Ku nxënësit nga mjedisi urban kanë qëndrime negative me 64.6% dhe qëndrime pozitive me 35.4% për mësimin në distancë. Ndërsa, nxënësit e që jetojnë mjedisin rural kanë qëndrime negative me 65.4% për mësimin në distancë, kurse qëndrime pozitive me 34.6% për mësimin në distancë. Rezultatet e t-testit po e japim si në vijim për krahasimin e mjedisit të shkollës me qëndrimet e nxënësve:

Tabela 10. Rezultatet e t-testit për mjedisin shkollor dhe qëndrimeve të nxënësve rreth mësimin në distancë

	Test Value = 0					
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
Shkolla:	52,609	299	,000	1,520	1,46	1,58
Qëndrimet e nxënësve për mësimin në distancë	48,942	299	,000	1,35000	1,2957	1,4043

Tabela 10 tregon se rezultatet e t-testit me signifikatën 0.000 ishin më të ulëta duke krahasuar me nivelin e besueshmërisë të përcaktuar për 0.05 ($p < 0.05$). Ky nivel i rëndësisë tregon se nxënësit nuk ndryshojnë qëndrimet e tyre në varësi se ku shkollohen. Po ashtu, rezultatet e korrelacionit të Pearson-it ndaj shkollës dhe qëndrimeve të nxënësve për mësimin në distancë po tregojnë se ka një korrelacion negativ shumë të dobët me -0.08, e cila tregon se nuk ka ndonjë marrëdhënie të rëndësishme mes vendndodhjes së shkollës dhe qëndrimeve të nxënësve. Andaj, mund të themi se nuk ka dallime në qëndrimet e nxënësve rreth të nxënimit në mësimin në distancë bazuar në mjedisin urban dhe rural. Megjithatë, çka është me rëndësi për hulumtimin se për nga mjedisi ku jetojnë nxënësit prapëseprapë kanë më shumë qëndrime negative sesa pozitive për procesin e të nxënimit në mësimin në distancë.

Qëndrimet e nxënësve ndaj procesit të të nxënimit në mësimin në distancë duke krahasuar njohuritë teknologjike të nxënësve, dalin këto gjetje:

Tabela 11. Krahasimi i njohurive teknologjike dhe qëndrimeve të nxënësve për mësimin në distancë

		Qëndrimet e nxënësve për mësimin në distancë			
		Qëndrime negative		Qëndrime pozitive	
		Count	Row N %	Count	Row N %
Njohuritë teknologjike:	Bazike	24	88,9%	3	11,1%

Mesatare	129	77,7%	37	22,3%
Avancuara	42	39,3%	65	60,7%

Tabela 11 tregon se nxënësit që kishin njohuri bazike në përdorimin e teknologjisë kishin 88.9% qëndrime negative për mësimin në distancë, kurse 11.1% qëndrime pozitive. Nxënësit që kishin njohuri mesatare në përdorimin e teknologjisë kishin 77.7% qëndrime negative për mësimin në distancë, kurse 22.3% qëndrime pozitive. Dhe nxënësit që kishin njohuri të avancuara në përdorimin e teknologjisë kishin 39.3% qëndrime negative për mësimin në distancë, kurse 60.7% qëndrime pozitive. Në vijim po e paraqesim edhe tabelën e korrelacionit për të kuptuar nëse njohuritë teknologjike kanë marrëdhënie me qëndrimet e nxënësve lidhur me mësimin në distancë.

Tabela 12. Korrelacioni i njohurive teknologjike dhe qëndrimi i nxënësve për mësimin në distancë

		Njohuritë teknologjike:	Qëndrimet e nxënësve për mësimin në distancë
Njohuritë teknologjike:	Pearson Correlation	1	,388**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	300	300
Qëndrimet e nxënësve për mësimin në distancë	Pearson Correlation	,388**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	300	300

Tabela 12 sipas rezultateve të korrelacionit të Pearson-it tregon një korrelacion pozitiv me 0.388 dhe signifikanta është 0.000, që tregon se ka një marrëdhënie pozitive dhe të moderuar rreth njohurive teknologjike dhe qëndrimeve të nxënësve ndaj mësimin në distancë. Sipas rezultateve të tabelës 11 dhe tabelës 12 tregon se ekziston një marrëdhënie mes këtyre dy variablave dhe se njohuritë teknologjike të nxënësve po ndikojnë në ndryshimin e qëndrimeve të nxënësve për mësimin në distancë. Rrjedhimisht, sa i përket rezultateve të hulumtimit mund të themi se nxënësit që kanë shkathtësi dhe aftësi më të mira në përdorimin e teknologjisë kanë perceptime më pozitive për mësimin në distancë, dhe nxënësit që kanë shkathtësi dhe aftësi më të dobëta në përdorimin e teknologjisë kanë perceptime më negative për mësimin në distancë. Përdorimi efikas dhe efektiv i teknologjisë në mësimin në distancë nuk është vetëm kritike për ndryshimin e qëndrimeve të nxënësve, por është gjithashtu e

rëndësishme për suksesin e arritjeve në procesin e nxënies. Mund të themi se faktorët teknologjikë kanë një efekt pozitiv në dobinë e perceptuar në mësimin në distancë.

Pyetja e hapur nga seksioni i tretë të pyetësorit kishte për qëllim të shfaq komentet e përgjithshme të pjesëmarrësve për mësimin në distancë. Nga përgjigjet e nxënësve dalin këto gjetje:

Nxënësit përmendin se mësimi në distancë zhvillon aftësitë rreth përdorimit të mjeteve teknologjike; Është i nevojshëm për aftësimin e shkathtësive në teknologji; Është një mënyrë e mësimin nga vende të ndryshme, duke mësuar më qetë nga shtëpia; Ofron mundësi komunikimi nga shtëpia apo vende të ndryshme; Ishte problem për të mbajtur mësim sepse nuk kemi pajisje teknologjike; Mendoj se në të ardhmen do të bëhet më shumë pjesë e shkollave tek ne sepse teknologjia është diçka bashkëkohore dhe po zhvillohet shumë shpejt; Mësimi në distancë përdor mjete të ndryshme teknologjike duke rritur kështu aftësitë tona të komunikimit. Pra, aplikimet, atmosfera e mësimin në distancë kërkon avancimin e teknologjisë dhe bëhet ndryshorja më e rëndësishme që ndikon në përvojat dhe qëndrimet drejt mësimin në distancë. Kjo jep të kuptojmë se perceptimet e nxënësve në lidhje me mësimin në distancë ishin për integrimin e teknologjisë në procesin mësimor. Gjithashtu, ata mendojnë se do të jetë jetike për të ardhmen e mësimin në distancë përmes proceseve efektive të përdorimit të teknologjisë të zbatohen në mjediset konvencionale dhe të mësimin elektronik.

Përgjigjet e nxënësve tregojnë se: “Mësimi në distancë rrit interaktivitetin dhe na zvogëlon pasivitetin”; “Një përvojë e re”; “Një metodë e re e nxënies”; “Një mënyrë e re e të mësuarit, interesante por me mangësi”; “Të jetë pjesë e procesit mësimor”; “Të ofron mundësi të mësimin në një mënyrë të ndryshme”; “Është nevojë në kushte të pandemisë”; “Të jep mundësi të mira për të pasur kohë më shumë për aktivitete jashtë mësimore”; “Një metodë e re e të nxënies, që mund të na kursen kohë dhe mund të mësojmë ngado që jemi për tema të përbashkëta”; “Mësuesja dhe nxënësit kanë komoditet që të qasen nga cili do vend, të marrin mësimet e tyre edhe pa qenë fizikisht”; “Mësimi në distancë është një sfidë e përbashkët mes nxënësve, mësuesit dhe prindërve ku secili prej tyre ka një rol të caktuar dhe përgjegjësi në arritjen e suksesit”; “Mësimdhënësit të jenë më komunikues me nxënësit e tyre”. Të gjithë nxënësit dëshirojnë ndërveprim, qoftë në mjediset ballë për ballë apo në mjediset online, dhe përgjigjet e nxënësve tregojnë se ndërveprimi mund të rrisë mësimin dhe të zvogëlojë distancën psikologjike të përfshirë në mësimin në distancë. Qëndrimet e nxënësve për këtë paragraf të

diskutuar ishin pozitive, meqë ata shprehen se është metodë e mirë e nxënies dhe jep mundësi të shumta për zhvillimin e aktiviteteve kreative.

Në anën tjetër nxënësit rrëfyen anët pozitive dhe negative të mësimit në distancë, mes tjerash ata treguan perceptimet e tyre për mësimin në distancë gjatë periudhës së pandemisë, duke shprehur se ka mangësi, por edhe disa efekte pozitive; Ky mësim ka shumë përparësi, si: ambienti i ngrohtë familjar, komunikimi në grup me shokë e shoqe të klasës, prezantimi i projekteve, të gjitha këto janë një kënaqësi në vete; Kjo mënyrë mësimi na përgatit të ballafaqohemi edhe me vështirësi ose rreziqe tjera të ngjashme me Koronën që mund të na paraqiten në të ardhmen; Pas çdo vështirësie apo mbetje prapa në mësim, mësimit që më nevojitet mund ta gjej në arkivin e RTK-së, kjo është një përparësi; I nevojshëm por jo i vlefshëm; Ka përparësitë e veta sepse mësimet të cilat kam pasur ngecje mund ti shikojë përsëri në youtube dhe të përfitoj prej tyre; Mësimi në distancë është specifik ka dobi nëse praktikohet siç duhet; Mësimi në distancë na bën më të pavarur; Mësimi në distancë nuk është ideal. Zhduket kontakti i drejtpërdrejtë mësues-nxënës. Por ka edhe anë pozitive: mundëson përmirësimin e qasjes së mësimit; Mësimi në distancë është mjaft mirë sepse na ballafaqon me një mënyrë të re të mësimit që është i përshtatshëm për shekullin 21; Mësimi në distancë na ndihmon të mësojmë gjatë gjithë jetës. Meqenëse askush nuk i kupton ndikimet e plota të mësimit në distancë ose efektivitetin e saj, tani për tani, nxënësit që janë të përfshirë në këtë hulumtim ishin në gjendje për të përcaktuar se si teknologjitë do të bashkëjetojnë me ose zëvendësojnë qasjet tradicionale të mësimdhënies. Sfidë e çdo risie është se ajo duhet të matet me kujdes kundrejt sukseseve të qasjeve konvencionale. Andaj, qëndrimet e nxënësve për këtë paragraf të diskutuar ishin edhe pozitive edhe negative, dhe mund të themi se kishin qëndrime neutrale në lidhje me procesin e të nxënies në mësimit në distancë.

Megjithatë, kishte prej përgjigjeve që nxënësit nuk e favorizojnë mësimit në distancë. Ata potencojnë se mësimi në distancë nuk është edhe aq i preferueshëm; Nuk kam pasur vullnet të plotë; Është më e vështirë për të mësuar në distancë; Nuk është efektiv si në shkollë; Ka qenë një periudhë e vështirë; Në përgjithësi nuk jep shumë rezultate; Është një sfidë e re me të cilën jemi përballur me ardhjen e pandemisë; Nuk me ka pëlqyer; Shumë i vështirë; Është i mangët dhe jo efikas; Nuk na përvetëson shumë njohuri; Mësimi online vetëm humbje kohe për prindërit, ndërsa fëmijët nuk po përparojnë aspak; Nuk është i përshtatshëm për mundësitë tona; Nuk është aq i përshtatshëm për të mësuar vazhdimisht; Është e vështirë për tu realizuar dhe vështirë për të praktikuar; Nuk më ka pëlqyer shumë sepse nuk kam qenë në përcjellje të

vazhdueshme dhe kam mbetur mbrapa me mësim; Skam koment; Mësimi online nuk e zëvendëson mësimin e shkollës; Nuk është cilësor; etj. Rezultate e hulumtimit po tregojnë se ekziston një shqetësim në rritje se shumë nxënës në mësimin në distancë janë në disavantazh për shkak të sfidave të ndryshme. Mungesa e ndonjë mekanizmi të qartë të sigurimit të cilësisë, i cili mund të rezultojë në standarde të paqarta dhe si pasojë, cilësi të dobët të mësimin në distancë. Qëndrimet e nxënësve të diskutuar në këtë paragraf ishin negative lidhur me procesin e të nxënimit në mësimin në distancë. Sfida e lartpërmendur mund të lidhet me gjendjen psikologjike dhe njohurive teknologjike gjatë procesit mësimor në distancë. Për të minimizuar sfidat e përjetuara nga mësimi në distancë, ajo duhet të inkurajohet. Kjo nxjerr në pah sfidat e mësimin online tek nxënësit, andaj përballimi ndaj këtyre sfidave mund të hapë derën për mundësi të reja dhe t'i ndihmojë ata të zhvillojnë aftësi që do t'i shërbejnë mirë në karrierën e tyre të ardhshme.

Nga përgjigjet e nxënësve për pyetjen e hapur nga seksioni i tretë rreth qëndrimeve dhe perceptimeve të tyre për procesin mësimor online, dalin këto gjetje:

Tabela 13. Qëndrimet dhe perceptimet e nxënësve për mësimin në distancë

Tema	Kategoria	Qëndrime
Ndihmon në komunikim	Komunikimi	<i>Pozitive</i>
Bashkëpunimi mes mësuesit dhe nxënësit	Bashkëpunimi	
Zhvillohen aftësitë dhe shkathtësitë	Aftësimi	
Mundësia e nxënies kudo	Mundësitë	
Atraktiv dhe interesant	Motivimi	
Menaxhimi i kohës	Menaxhimi	
Pjesë e edukimit për të ardhmen	Vizioni	
Formë e re e mësimin	Metodologjia	
I duhur në pandemi	Efikasiteti	
Metodë bashkëkohore	Trend	
Mënyra e jo duhur e të nxënimit	Gabimet	<i>Negative</i>
Vështirësia e realizimit dhe të kuptuarit	Vështirësia	
Koncentrimi jo i duhur gjatë mësimin	Dekoncentrimi	
Mangësitë gjatë ligjërimit	Mangësitë	
Nuk ka qenë i suksesshëm	Mossuksesi	

Papërshtatshëm për vendin tonë	Papërshtatshmëria
Nuk ngjallë interesim për mësim	Mosinteresimi
Pengesa dhe barriera	Barriera
Defekte për shkak të kushteve jo të favorshme	Defekte
Nuk ishte cilësor	Jo kualitativ
Mospjesëmarrja e nxënësve	Mospjesëmarrja
Mos posedimi i teknologjisë	Mungesa
Vëmendje jo e duhur nga nxënësit	Shpërqendrimi
Nuk është shumë i qëlluar	Pasaktësia
Jo serioziteti në kontaktin online	Mosserioziteti
Stresimi dhe ankthi	Stresi
Proces kompleks	Kompleksiteti
Humbja e dëshirës për shoqëri.	Josocializimi

Tabela 13 tregon se nxënësit kanë qëndrime pozitive dhe negative rreth procesit mësimor në distancë. Por sipas rezultateve po shihet se nxënësit kanë më shumë qëndrime dhe perceptime negative lidhur me procesin e të nxënësve në mësimin në distancë. Kjo po dëshmohet se ata kishin qëndrime pozitive lidhur me komunikimin, bashkëpunimin, aftësimin, mundësitë, motivimin, menaxhimin, vizonin, metodologjinë, efikasitetin dhe trendin e procesit mësimor online. Në anën tjetër, nxënësit kishin perceptime dhe qëndrime negative lidhur me të nxënësve në mësimin në distancë. Kjo po shfaqet se ata kishin perceptime negative lidhur me gabimet, vështirësitë, dekoncentrimin, mangësitë, mospjesëmarrjen, papërshtatshmërinë, mosinteresimin, barrierat, defektet, jo kualitetin, mospjesëmarrjen, mungesën, shpërqendrimin, pasaktësinë, mosseriozitetin, stresin, kompleksitetin dhe josocializimin. Qëndrimet negative dekurajojnë, kufizojnë dhe madje parandalojnë të nxënësve, ndryshimin pozitiv dhe arritjen. Andaj, nëse kemi qëndrime negative, këto qëndrime negative ndikojnë në atë që ne presim nga vetja, e cila nga ana tjetër, ndikon në veprimet tona. Duke e ndryshuar këtë qëndrim negativ në pozitiv, hapet dera për mundësinë që jo vetëm të mësojmë, por edhe të bëhemi superiorë në të, pavarësisht nga performanca e kaluar. Qëndrimet pozitive luftojnë zhgënjimin nga limitet e imponuara nga vetja në potencialin tuaj për të ndryshuar përmes të të nxënësve. Nga këto rezultate po shihet se nxënësit nuk ishin të kënaqur me procesin e të nxënësve në distancë, por ndryshimi i qëndrimit është i mundur. Për suksesin në marrjen e qëndrimeve që promovojnë suksesin e nxënësve duhet të jemi të gatshëm të pranojmë dhe të përballemi me të vërtetën për veten tuaj dhe për

atë që jeni të gatshëm të ndryshoni. Identifikimi i qëndrimeve negative të nxënësve dhe sfidave ndaj procesit të të nxënit në distancë ishte i rëndësishëm, meqë këto gjetje mund t'i kontribuoj politikave arsimore të realizojnë me kujdes mësimin në distancë.

Për pyetjen e parashtruar se nxënësit a preferojnë më shumë mësimin në shkollë apo mësimin në distancë dalin këto gjetje:

Tabela 14. Preferencat e nxënësve për mësimin në shkollë apo në distancë

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Mësimin në shkollë	276	92,0	92,0	92,0
	Mësimin në distancë	24	8,0	8,0	100,0
	Total	300	100,0	100,0	

Tabela 14 zbulon të dhënat përshkruese të kënaqësisë së nxënësve për mësimin në shkollë. Rezultatet e hulumtimit po tregojnë se 92% të nxënësve preferojnë më shumë mësimin në shkollë në prani fizike, kurse vetëm 8% të tyre preferojnë mësimin në distancë. Rezultati i këtij studimi tregon se perceptimi i të nxënit ballë për ballë ishte më i lartë se mësimi në distancë për sa i përket kënaqësisë së nxënësve ($M = 1.08$ dhe $SD = 0.272$). Është shumë e rëndësishme të kuptohen preferencat e nxënësve të cilët janë shtyrë në mësimin në distancë si rezultat i pandemisë. Për më tepër, studimi ilustron përvojën jo ngjashme të nxënies, siç bëhet përmes mëimit fizik në klasë, pasi nxënësit e nuk perceptojnë mësimin në distancë si analog me të nxënit ballë për ballë. Andaj, zbatimi me sukses i mëimit në distancë në kurrikulë kërkon një strategji të menduar mirë dhe një qasje më aktive. Edhe pse mësimi në distancë vazhdon të rritet me shpejtësi, ai ende mbetet në një fazë të hershme të zhvillimit. Rrjedhimisht, mësuesit kanë nevojë për më shumë kuptim se si i perceptojnë dhe reagojnë nxënësit ndaj elementeve të të nxënit në mësimin në distancë, meqenëse perceptimi dhe qëndrimi i tyre është kritik për motivimin dhe të të nxënit, së bashku me mënyrën se si t'i zbatojnë këto qasje në mënyrë më efektive për të përmirësuar mësimdhënien dhe nxënien.

Analiza e rezultateve me testin ANOVA u zhvillua për të shikuar faktorët si gjinia shkolla, klasa dhe njohuritë teknologjike ndaj qëndrimeve të nxënësve për mësimin në distancë, ku dalin këto gjetje:

Tabela 15. Testi ANOVA

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
--	----------------	----	-------------	---	------

Gjinia:	Between Groups	,035	1	,035	,143	,705
	Within Groups	73,201	298	,246		
	Total	73,237	299			
Shkolla:	Between Groups	,005	1	,005	,021	,885
	Within Groups	74,875	298	,251		
	Total	74,880	299			
Klasa:	Between Groups	,033	1	,033	,133	,715
	Within Groups	73,634	298	,247		
	Total	73,667	299			
Njohuritë teknologjike:	Between Groups	16,938	1	16,938	52,726	,000
	Within Groups	95,729	298	,321		
	Total	112,667	299			

Tabela 15 nga testi ANOVA tregon gjetjet që lidhen me njohuritë teknologjike me signifikantë 0.000 si element i rëndësishëm në mësimin në distancë, kurse gjinia me signifikantë 0.705, shkolla me signifikantë 0.885 dhe klasa me signifikantë 0.715 nuk ishin elemente rëndësishme në procesin e të nxënimit në mësimin në distancë. Gjetjet tregojnë se vetëm njohuritë teknologjike çojnë në një qëndrim më pozitiv për mësimin në distancë. Por, teknologjia nuk është një element në vetvete, roli i saj është të shërbejë në procesin e të nxënimit. Rezultatet e hulumtimit vërtetuan se nxënësit e perceptuan teknologjinë si të dobishme për t'u përdorur në mësimin në distancë. Kjo nënkupton që vëmendje duhet t'i kushtohet integritetit të teknologjisë për të nxënë, duke nxitur aftësitë dhe inkurajuar nxënësit për ta përdorur teknologjinë për të mësuar.

Për të shikuar nëse ekziston ndonjë marrëdhënie mes procesit të të nxënimit dhe mësimin në distancë, po analizojmë këtë dukuri me anë të korrelacionit të Pearson-it. Nga jo analizë dalin këto gjetje:

Tabela 16. Rezultatet e korrelacionit ndërmjet procesit të të nxënimit dhe mësimin në distancë

		Të nxënimit	Mësimi në distancë
Të nxënimit	Pearson Correlation	1	,616**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	300	300
Mësimi në distancë	Pearson Correlation	,616**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	300	300

** . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Tabela 16 tregon korrelacionin e matur midis procesit të të nxënit dhe mësimit në distancë, ku kjo marrëdhënie është 0.616 dhe signifikanta domethënëse është 0.000. Siç u demonstrua, ekziston një korrelacion i fortë pozitiv dhe statistikisht e rëndësishme, e cila shfaqet midis procesit të të nxënit ndaj mësimit në distancë. Kështu që, sa më efektiv të jetë mësimi në distancë aq më mirë do të jetë suksesti në procesin e të nxënit. Si një mënyrë e re e të nxënit, mësimi në distancë jo vetëm që kërkon që nxënësit të kenë performancë më të mirë akademike, më e rëndësishmja është të kultivohet interesi i tyre për të nxënë, kjo është një mënyrë e mirë e cila fokusohet në procesin dhe pjesëmarrjen në të nxënit. Rezultatet nga ky hulumtim tregojnë se një grup parakushtesh uniforme mund të krijohen edhe për mësimin në distancë, për të ndihmuar në rritjen e shkallës së suksesit në procesin e të nxënit. Edhe pse gjatë mësimit në distancë përballemi me sfida në përshtatjen si të mësimit në shkollë, megjithatë të nxënit në mësimin në distancë përfaqëson një planifikim të domosdoshëm në arsim gjatë periudhës së pandemisë COVID-19.

Kapitulli V

V. DISKUTIM

Kjo tezë u përcaktua për të analizuar qëndrimet që kanë nxënësit për procesin e të nxënit në mësimin në distancë, pasi ata janë përfituesit kryesorë të kësaj dukurie të mundësuar nga teknologjia. U kërkuan qëndrime në lidhje me mënyrën sesi nxënësit e kuptojnë mësimin në distancë, pikëpamjet e tyre mbi përdorimin e tij dhe si mendojnë se mund t'i ndihmojë ata të fitojnë njohuritë e tyre mësimore. Studimi gjithashtu mbulon sesi të anketuarit janë në gjendje të përdorin ose kanë përjetuar përdorimin, ose ata mendojnë se mund të përdorin teknologjitë dhe mjetet e ndryshme që u mundësojnë nxënësve të marrin pjesë me sukses në mësimin në distancë. Qëndrimi mbulon gjithashtu se si ndihen nxënësit në mësimin në distancë, nëse u pëlqen apo jo ideja e mësimit online dhe cilët sfida ndikojnë në vendimin e tyre për të vazhduar arsimin e mëtejshëm përmes mësimit në distancë. Studimi gjithashtu eksploroj synimin e nxënësve për të përdorur ose mos përdorur mësimin në distancë në të ardhmen.

Gjithashtu, është zbuluar në këtë hulumtim se teknologjia dhe mjetet e mësimit në distancë perceptohen të jenë të lehta për t'u përdorur. Studimi përfundon më tej se nxënësit kanë aftësi shumë të mira për të përdorur mjetet dhe teknologjitë e ndryshme që i mundësojnë një personi të marrë pjesë me lehtësi në mësimin në distancë. Tregohet se një sfond i mirë teknologjik është i nevojshëm që nxënësit të jenë të suksesshëm në mësimin online, sepse ata duhet të kenë një nivel komoditeti me përdorimin e kompjuterit dhe teknologjive të uebit. Pa njohuri teknologjike bëhet pengesë që nxënësit të marrin pjesë me lehtësi në mësimin në distancë. Ky studim, pra, tregon se shumica e nxënësve kanë një sfond të fortë teknologjik që do t'u mundësojë atyre të përdorin lehtësisht mjetet e mësimit elektronik që mund të rrisin përvojën e tyre në procesin e të nxënit në mësimin në distancë pa shumë pengesa. Në këtë studim janë shfaqur qëndrime të ndryshme ndaj mësimit në distancë. Këto përfshijnë nxënësit që pak e pëlqejnë idenë e mësimit online, megjithatë e konsiderojnë atë si një koncept novator i cili duhet të inkurajohet dhe përmirësohet.

Gjetjet e këtij hulumtimi janë në përputhje me studimin e Tang dhe autorëve tjerë (2020), ku rezultatet zbuluan se nxënësit në përgjithësi ishin të pakënaqur me procesin e të nxënit në mësimin në distancë, veçanërisht në aspektin e mënyrave të komunikimit dhe pyetjeve dhe përgjigjeve (Tang, Abuhmaid, Olaimat, Oudat, Aldhaeabi, & Bamanger, 2020).

Nxënësit janë përballur me shumë sfida në të nxënit në mësimin në distancë. Këto gjetje janë në përputhje me studimin nga Crawford dhe autorëve tjerë (2020), ku kanë pohuar se transformimi i shpejtë në mësimin në distancë ka shkaktuar përballimin e pengesave dhe sfidat të ndryshme (Crawford, et al., 2020).

Në anën tjetër, gjetjet e hulumtimit tonë janë në kundërshtim me studimin e Osman (2020), ku rezultatet kanë demonstruar qëndrimin pozitiv të nxënësve për cilësinë dhe qartësinë e ligjëratave të regjistruara dhe materialeve të mësimit elektronik për shkak të fleksibilitetit dhe përshtatshmërisë së fakulteteve (Osman, 2020), meqë rezultatet tona theksojnë se nxënësit kanë qëndrime negative për mësimin në distancë dhe gjatë këtij procesi nuk janë gjendje t'i kuptojnë temat e shtjelluara si në shkollë në prani fizike.

Nga gjetjet e hulumtimit mund t'i japim përgjigje pyetjeve dhe hipotezave të parashtruara për këtë studim. Në vijim po e diskutojmë pyetjet dhe hipotezat e hulumtimit.

#1 . Cilat janë qëndrimet e nxënësve për të nxënit gjatë mësimit në distancë?

Rezultatet tregojnë se pjesëmarrësit kishin qëndrime negative ndaj mësimit në distancë. Ku nga rezultatet e tabelës 8 shohim se 65% të nxënësve kishin qëndrime negative, kurse 35% prej tyre kishin qëndrime pozitive për mësimin në distancë. Gjithashtu, nga rezultatet e tabelës 13 shohim se nxënësin shfaqin perceptime dhe qëndrime negative ndaj mësimit në distancë, duke potencuar faktorët lidhur me gabimet, vështirësitë, dekoncentrimin, mangësitë, mosuksesin, papërshtatshmërinë, mosinteresimin, barrierat, defektet, jo kualitetin, mospjesëmarrjen, mungesën, shpërqendrimin, pasaktësinë, mosseriozitetin, stresin, kompleksitetin dhe josocializimin. Kjo nxjerr në pah sfidat e mësimit online tek nxënësit, andaj përballimi ndaj këtyre sfidave mund të hapë derën për mundësi të reja dhe t'i ndihmojë ata të zhvillojnë aftësi që do t'i shërbejnë mirë në karrierën e tyre të ardhshme. Pra, nga këto gjetje mund t'i japim përgjigje pyetjes së hulumtimit duke thënë se nxënësit kanë qëndrime negative për të nxënit në mësimin në distancë, që janë në kundërshtim me studimin e Yuan (2021) se përvoja e të nxënit ka reflektuar kënaqësinë e nxënësve për mësimin në distancë (Yuan, 2021). Kurse sfidat e paraqitura më lartë në hulumtimin tonë duhen të trajtohen me kujdes. Ky konstatim tregon një problem me konfigurimin ekzistues të procesit mësimor online. Programi duhet të përfshijë një mekanizëm për të vlerësuar aderimin e nxënësve ndaj kërkesave të procesit të nxënies në mësimin në distancë.

#2. Cilat janë sfidat me të cilat janë përballur nxënësit gjatë procesit të të nxënimit në mësimin në distancë?

Për t'i dhënë përgjigje pyetjes së parashtruar, më tej, ky hulumtim zgjeroi studimet e mëparshme dhe kuptimin tonë për përvojën e të nxënimit në procesin mësimor në distancë të nxënësve, duke identifikuar praninë dhe shtrirjen e sfidave të nxënies në distancë, dhe duke hedhur dritë mbi strategjitë specifike që ata përdorën për t'i kapërcyer ato. Gjetjet e përgjithshme tregojnë se shkalla e sfidave dhe strategjive ndryshonte nga njëri nxënës në tjetrin. Andaj, ato duhet të shihen si pasojë e ndërveprimit të shumë faktorëve të shumtë. Përgjigjet e nxënësve sugjerojnë se sfidat dhe strategjitë e tyre të nxënies në mësimin në distancë u ndërmjetësuan nga burimet në dispozicion të tyre, ndërveprimi i tyre me mësuesit dhe bashkëmoshatarët e tyre, si dhe politikat dhe udhëzimet ekzistuese të shkollës për mësimin online. Në kontekstin e pandemisë, bllokimet e imponuara përkeqësuan sfidat që përjetuan nxënësit. Rezultatet e pyetësorit tregojnë se interneti i dobët me 33.3%, praktikat mësimore me 32%, mjedisi në shtëpi me 29.7%, menaxhimi i kohës me 25.7% dhe stresi e ankthi me 26% ishin ndër sfidat më të spikatura nga nxënësit gjatë mësimin në distancë në kohën e pandemisë. Kurse, ndër sfidat më pak të spikatura gjatë mësimin në distancë gjatë pandemisë ishin ndërveprimi me mësuesin me 13% dhe tendosja e syve me 11%. Në mënyrë të ngjashme, hulumtimi cilësor i Dutta dhe Smita (2020) identifikuan gjithashtu çështje që lidhen me mësimin në distancë të cilat përfshijnë qasje të kufizuara në internet, kosto të lartë të internetit, mungesë të pajisjeve elektronike dhe nxënës që përballen me vështirësi në përdorimin e platformave online (Dutta & Smita, 2020). Po ashtu, një tjetër sfidë që duhet të theksohet në hulumtimin tonë ishte motivimi i ulët i nxënësve në procesin mësimor online gjatë periudhës së pandemisë COVID-19 ($M = 2.35$ dhe $SD = 0.756$). Fatmirësisht, rezultatet e hulumtimit po tregojnë se mësuesit kanë përdorur reagime në kohën e duhur dhe në mënyrë të qëndrueshme, dhe se ata janë mbështetur me ndihma të vazhdueshme mbështetëse në procesin mësimor online. Gjithashtu, hulumtimi nga Srinivasan (2020) nxënësit specifikuan se transmetimi i drejtpërdrejtë jo vetëm që siguron komunikim sinkron, por gjithashtu krijon një ndjenjë bashkëpunimi gjatë ndërveprimit (Srinivasan, 2020). Në hulumtimin tonë kjo rezultoi se nuk ishte sfidë e madhe për shumicën nxënësve gjatë procesit mësimor në distancë. Në tabelën 6 janë paraqitur sfidat shtesë që kanë hasur nxënësit gjatë procesit mësimor në distancë, ku sipas kategorizimit janë grupuar këto sfida: teologjike, psikologjike dhe sipas ndërveprimit. Në mësimin në distancë ende paraqiten sfida të mëdha dhe këto pengesa duhen të tejkalohen që të ofrohet arsim cilësor.

#3. A ka dallime në qëndrimet e nxënësve rreth të nxënimit në mësimin në distancë bazuar në mjedisin urban dhe rural?

Nga rezultatet e tabelës 10 shihet se rezultatet tregojnë se ekziston një marrëdhënie ndaj mjedisit urban apo rural dhe qëndrimeve të nxënësve për mësimin në distancë. Kjo tregon se ka një korrelacion negativ shumë të dobët me -0.08 , e cila thekson se nuk ka ndonjë marrëdhënie të rëndësishme mes vendndodhjes së shkollës dhe qëndrimeve të nxënësve. Rezultatet treguan ngjashmëri me studimin e Sulisworo dhe autorëve tjerë (2020), ku në aspektin e dobishmërisë, perceptimet e nxënësve në zonat urbane ($M = 3.23$ nga $M = 4.0$) priren për mësim më të dobishëm në distancë në krahasim me zonat e rurale ($M = 3.06$). Ky ndryshim nuk është i rëndësishëm ($p = 0.08$). Do të thotë që nxënësit në të gjitha rajonet ndiejnë të njëjtat përfitime për mësimin në distancë (Sulisworo, Kusumaningtyas, Anomeisa, Wahyuningsih, & Rahmadhani, 2020). Në përgjithësi, nxënësit në rajone të ndryshme në zonat urbane dhe rurale nuk kanë pengesa të rëndësishme kur përfshihen në mësimin online. Andaj, mund të japim përgjigje pyetjes së hulumtimit dhe themi se nuk ka dallime në qëndrimet e nxënësve rreth të nxënimit në mësimin në distancë bazuar në mjedisin urban dhe rural. Këto rezultate të hulumtimit tonë kanë rindërtuar optimizmin për arsimim të barabartë përmes mësimin në distancë në rajone të ndryshme.

#H1: Nxënësit nuk kishin shumë sfida gjatë procesit të të nxënimit gjatë mësimin në distancë, meqë kishin aftësi dhe shkathtësi për t'i përdorur mjetet mësimore digjitale.

Rezultatet e tabelës 2 tregojnë se shumica e nxënësve kishin teknologjinë mësimore në dispozicion për t'u përfshirë në mësimin në distancë. Gjetjet në lidhje me nxënësit tregojnë një korrelacion të fortë midis njohurive teknologjike dhe qëndrimeve ndaj mësimin në distancë. Nga rezultatet e korrelacionit shihet se ka një korrelacion negativ me -0.371 mes njohurive teknologjike që kishin nxënësit ndaj vështirësive në përdorimin teknologjisë gjatë mësimin në distancë. Kjo tregon se njohuritë teknologjike të nxënësve ndikojnë në masë të moderuar tek vështirësitë e tyre në përdorimin e teknologjisë. Po ashtu, nga rezultatet e tabelës 7 shihet se mesatarja për njohuritë teknologjike është ($M = 2.267$), kurse për sfidat gjatë procesit të të nxënimit në mësimin në distancë ($M = 2.97$), si dhe signifikanta domethënëse është 0.000 , e cila është më e ulët nga niveli i besueshmërisë së përcaktuar si 0.05 . Mund të themi se nxënësit pajtohen se shkathtësitë dhe aftësitë e përdorimit të teknologjisë mund të ndikojnë në përballimin e sfidave gjatë procesit të të nxënimit në mësimin në distancë. Nga këto gjetje mund të refuzojmë hipotezën e parashtruar, ku nxënësit nuk kishin shumë sfida gjatë procesit të të

nxënit gjatë mësimit në distancë, meqë kishin aftësi dhe shkathtësi për t'i përdorur mjetet mësimore digjitale, pasi që gjetjet tregojnë se kishte sfida gjatë këtij procesi. Gjetjet tona janë në përputhje me studimin Sandars dhe autorëve tjerë (2020), ku deklarojnë se mësimi në distancë nuk është një strukturë e vetme, por një koleksion i modaliteteve dhe teknologjive të procesit të nxënies online (Sandars, et al., 2020). Me fjalë të tjera, studimi jonë tregon se kur një nxënës ndihet i aftë në mënyrë të pavarur në mjedisin virtual dhe ka njohuri të platformës në të cilën po mbahet mësimi, ai do të ketë qëndrime më pozitive ndaj mësimit në distancë dhe do të gëzojë një ndjenjë më të lartë të suksesit. Bazuar në gjetjet, u arrit në përfundimin se njohuritë teknologjike mund të jetë faktorë i rëndësishëm në ndikimin pozitiv të qëndrimeve të nxënësve për mësimin në distancë, kurse gjinia, mjedisi shkollor dhe klasa në të cilën vijojnë mësimin nxënësit nuk potencohen si faktorë që mund të ndryshojnë qëndrimet e nxënësve për procesin e të nxënit në mësimin në distancë.

#H2: Nuk ka ndonjë dallim domethënës në qëndrimet e nxënësve për të nxënit gjatë mësimit online në periudhën e pandemisë të bazuar në mjedisin urban dhe rural?

Nga rezultatet e tabelës 8 shihet se nxënësit nga mjedisi urban kanë qëndrime negative me 64.6% dhe qëndrime pozitive me 35.4% për mësimin në distancë. Ndërsa, nxënësit që jetojnë në mjedis rural kanë qëndrime negative me 65.4% për mësimin në distancë, kurse qëndrime pozitive me 34.6% për mësimin në distancë. Po ashtu, nga rezultatet e tabelës 10 po shihet se rezultatet e t-testit me signifikatën 0.000 ishin më të ulëta duke krahasuar me nivelin e besueshmërisë të përcaktuar për 0.05 ($p < 0.05$). Ky nivel i rëndësisë tregon se nxënësit nuk ndryshojnë qëndrimet e tyre në varësi të mjedisit urban apo rural ku u vërtetua edhe hipoteza e parashtruar. Për më tepër, këto gjetje të hulumtimit tonë janë në kundërshtim me studimin e Hariyati dhe Mudjito (2021), ku zbuluan se motivimi i nxënësve në mësimin në distancë nga zonat urbane është më i lartë se ata nga zonat rurale, dhe sugjerojnë që vendndodhja e nxënësve ndikon në motivimin e tyre për mësimin në distancë (Hariyati & Mudjito, 2021). Sidoqoftë, në kundërshtim me këtë hipotezë tabela 12 tregon një korrelacion pozitiv me 0.388 me signifikantë 0.000, që tregon se ka një marrëdhënie pozitive dhe të moderuar rreth njohurive teknologjike dhe qëndrimeve të nxënësve ndaj mësimit në distancë. Sipas rezultateve të tabelës 11 dhe tabelës 12 rezultatet tregojnë se ekziston një marrëdhënie mes këtyre dy variablave dhe se njohuritë teknologjike të nxënësve po ndikojnë në ndryshimin e qëndrimeve të nxënësve për mësimin në distancë. Rrjedhimisht, sa i përket rezultateve të hulumtimit mund të themi se nxënësit që kanë shkathtësi dhe aftësi më të mira në përdorimin e teknologjisë kanë perceptime më pozitive për mësimin në distancë, dhe anasjelltas. Andaj, ekziston nevoja për të vendosur

strategji, për të përmirësuar arritjet e nxënësve në të gjithë zonat urbane apo rurale dhe për të siguruar një të ardhme më të mirë për zhvillimin e kapitalit njerëzor që dalin nga kontekstet mjedisore.

#H3: Ekziston një korrelacion pozitiv dhe i rëndësishëm midis të nxënësve dhe mësimit në distancë.

Nga rezultatet e tabelës 16 shihet se ekziston një korrelacion midis procesit të të nxënësve dhe mësimit në distancë, ku kjo marrëdhënie është 0.616 dhe signifikanta domethënëse është 0.000. Siç u demonstrua, ekziston një korrelacion i fortë pozitiv dhe statistikisht e rëndësishme, e cila shfaqet midis procesit të të nxënësve ndaj mësimit në distancë. Andaj, mund të vërtetohet hipoteza e parashtruar. Gjetjet e hulumtimit tonë janë të ngjashme me hulumtimin e Lukong dhe autorëve tjerë.(2020), ku rezultatet treguan se nxënësit preferuan mësimin ballë për ballë duke rezultuar në një kuptim më të mirë të mësimave në krahasim me mësimin online (Lukong, Tombari, Mbome, Ankinibom, Fru, & Atong, 2020). Kështu që, hulumtimi jonë vë në pah se sa më efektiv të jetë mësimi në distancë aq më mirë do të jetë suksesi në procesin e të nxënësve. Për më tepër, studimi ilustron përvojën jo ngjashme të nxënësve, siç bëhet përmes mësimit fizik në klasë, pasi nxënësit nuk perceptojnë mësimin në distancë si analog me të nxënësve ballë për ballë. Pra, zbatimi me sukses i mësimit në distancë në kurrikulë kërkon një strategji të menduar mirë dhe një qasje më aktive. Edhe pse mësimi në distancë vazhdon të rritet me shpejtësi, ai ende mbetet në një fazë të hershme të zhvillimit.

Si përfundim, gjetjet tona mbështesin nocionin se pandemia aktuale COVID-19 paraqiti sfida dhe vështirësi të rëndësishme në procesin e të nxënësve. Afati kohor i pandemisë është i pasigurt, duke ndikuar më tej në arritjet arsimore të nxënësve, jetën dhe shëndetin tonë. Duke iu referuar edhe studimeve të mëparshme të Adarkwah (2021), Copeland dhe autorëve tjerë (2021), Day dhe autorëve tjerë (2021), Fawaz dhe autorëve tjerë (2021), Kapasia dhe autorëve tjerë (2020), Khalil dhe autorëve tjerë (2020), më tej, hulumtimi jonë zgjeroi studimet e mëparshme dhe kuptimin tonë rreth qëndrimeve të nxënësve për mësimin në distancë, duke identifikuar sfidat në procesin e të nxënësve në mësimin në distancë.

5.1. Konkludim

Mësimi në distancë është këtu në me nesh dhe do të qëndroj me ne. Edhe pse studimi tregoi se mësimi në distancë ka të mirat dhe të këqijat, studimi përfundon se në përgjithësi, të mirat duket se i tejkalojnë të këqijat. Rezultatet e këtij studimi mund të jenë të dobishme dhe të shërbejnë si një parashikues i qëndrimeve të nxënësve të ardhshëm ndaj mësimin online. Rezultatet gjithashtu mund të përdoren si burim informacioni për mësues, studiues, politikëbërës, vendimmarrës, palët e interesuara ose këdo që është i interesuar në avancimin e mësimin në distancë. Megjithatë gjeneratat e ardhshme të nxënësve në të gjithë botën ka të ngjarë të përqafojnë teknologjinë si një mjet të nevojshëm edukativ, qoftë në klasa tradicionale, virtuale ose të përziera, hulumtimi tregon se qëndrimet ndaj përdorimit të mësimin në distancë do të luajnë një rol të rëndësishëm në të ardhmen e planifikimit të strategjisë arsimore.

Kjo nuk do të thotë se mësimi në distancë mund të prodhojë vetëm rezultate negative, por përkundrazi, të pranojë sfidat e vështira që paraqet për të gjithë nxënësit. Po, pandemia globale u ka dhënë nxënësve mundësinë të mendojnë për përvojën e tyre të nxënies dhe të vlerësojnë vërtet hapësirën fizike dhe ndërveprimet ballë për ballë që kanë pasur me shokët dhe mësuesit e tyre në shkollë. Kështu, ky studim mund të përfundojë se gjersa mësimi në distancë mund të mos jetë superior ose më i mirë se mësimi në shkollë ballë për ballë, por mund të jetë një alternativë e pranueshme sepse është po aq e mirë sa mosrealizimi i mësimin në këto kushte të pandemisë COVID-19.

Mësimi në distancë nuk duhet të komprometojë cilësinë e arsimit, veçanërisht nëse zhvillohet në periudha afatgjate. Gjersa zhvillimet e ardhshme në këtë pandemi janë aktualisht të paqarta, institucionet arsimore duhet të punojnë në sigurimin e burimeve adekuate për nxënësit në mënyrë që të sigurojnë një standard të vazhdueshëm të edukimit.

Sfidat e të nxënit në procesin mësimor në distancë do të menaxhohen herët ose vonë për shkak të transparencës së qenësishme të këtij mediumi. Sidoqoftë, sfida e vërtetë do të ishte të mos kalojmë në mënyrat tona të vjetra, të drejtuara nga mësuesit, dhe të kujtojmë dhe zbatojmë mësimet e kësaj faze për të pasuruar klasat tona të rregullta pas kufizimeve të bllokimit!

5.2. Rekomandimet

Rekomandojmë që institucionet arsimore të zhvillojnë protokolle emergjente të bazuara në dëshmi për mbajtjen e një mjedisi të vazhdueshëm të mësimit në distancë, e cila mund të përfshijë zhvillimin e kurrikulës, aftësimin e nxënësve dhe vlerësimin psikologjik, si dhe format e vlerësimit për të përmirësuar efektivitetin e saj. Mësimi në distancë mund të përfitojë nga disa risi teknologjike të disponueshme falas si për mësuesit ashtu edhe për nxënësit, duke përfshirë platformat e video-konferencave, dërgimin e email-it për të vazhduar komunikimin dhe vënien e leksioneve në dispozicion nxënësve përmes internetit me përmbajtje audio. Sigurimi i disa llojeve të mësimit në distancë mund të ndihmojë gjithashtu në ndryshimin e qëndrimeve të nxënësve për mësimin me videokonferencë, e cila shpesh shihet negative nga nxënësit.

Përdorimi i mësimit online, përmes përmbajtjes së kursit dhe diskutimit, është treguar të jetë perceptuar pozitivisht nga nxënësit kur përdoret për të plotësuar metodat e klasës ballë për ballë. Për të informuar krizat e mundshme të ardhshme dhe shpërthimet e sëmundjeve, qasja e nxënësve në teknologji duhet të përfshihet në rekomandimet e institucioneve arsimore për mësimin në distancë, pasi qasja në teknologjinë është e nevojshme për mësimin online, kjo qasje mund të ndryshojë midis nxënësve në zonat urbane kundrejt atyre më rurale. Shqetësimet e nxënësve që lidhen me stresin shtesë mund të kompensohen në fatkeqësi nëse ekzistojnë sisteme mbështetëse, si dhe fleksibilitet ndaj kurrikulës dhe ofrimit të orëve këshilluese. Andaj, nxënësit po ngarkohen njëkohësisht me ndryshimin e shpejtë të situatave gjatë një shpërthimi të sëmundjes dhe duhet të marrin në konsideratë hapjen dhe nxitjen e transmetimit të njohurive, si dhe mbështetjen.

Po ashtu, rekomandojmë vlerësime të mëtejshme, ndoshta përmes anketave shtesë përcjellëse për të vlerësuar më saktë sesi qëndrimi i nxënësve dhe opinionet kanë ndryshuar pasi të ketë përfunduar mësimi në distancë, dhe shkollat rifillojnë funksionimin normal dhe standardin e ligjëratave në klasë. Politikëbërësit duhet të marrin parasysh ndryshimet e shpejta në teknologjitë e mësimit në distancë kur planifikohen për gjendje të jashtëzakonshme të emergjencës dhe duhet të sigurohen që shkollat të qëndrojnë në kohë me këto rregullore, në mënyrë që të mos jenë të papërgatitur nëse do të lindë një situatë e ngjashme pandemie.

Andaj, studimi gjithashtu mund të rekomandon përdorimin e strategjive të ndryshme mësimore nga mësuesit, të cilët nxisin të nxënësit në mësimin në distancë. Meqenëse shumica,

nëse jo të gjitha institucionet arsimore në Kosovë ofrojnë ligjëratat e tyre përmes mësimit ballë për ballë, këto institucione duhet të bëjnë përpjekje për të bërë disa nga aktivitetet e tyre mësimore ose të nxënësve përmes mësimit plotësisht në internet ose mësimit të ndihmuar nga uebi. Kjo do t'i bëjë nxënësit të përjetojnë mësim hibrid (kombinim i të nxënësve ballë për ballë dhe mësimit online), që mund të ishte mënyra më e preferuar e procesit të nxënësve.

5.3. Kufizimet e studimit

Kufizimi kryesor i këtij hulumtimi është se, gjetjet e këtij hulumtimi nuk mund të përdoren drejtpërdrejt për të përgjithësuar situatën në institucionet e tjera që ofron mësime në distancë. Kjo është për shkak të ndryshimeve në mjedisin e të nxënësve, çështjet e politikave, kulturën e të nxënësve dhe faktorë të tjerë që ndryshojnë nga mjedisi në të cilin është kryer ky studim me nxënësit e komunës së Prizrenit. Disa nga shkollat mund të kenë një mjedis mbështetës më të fortë ose më të dobët se tjetri. Nga ana tjetër, çështjet e politikave dhe kultura e të nxënësve mund të jenë pak a shumë mbështetëse për mësimin në distancë. Së dyti, rezultatet e këtij hulumtimi varen nga vërtetësia e nxënësve në të dhënat e vetë raportuara dhe saktësia e përgjigjeve, të cilat nuk mund të verifikohen në mënyrë të pavarur. Së treti, meqenëse sondazhi ishte vullnetar, rezultatet mund të kenë qenë subjekt i paragjyqimeve të normës së përgjigjes në karakteristikat demografike dhe të dhënat e qëndrimit dhe paragjyqimet e mos përgjigjes, ku përgjigjet e sondazhit mund të mos jenë përfaqësuese të mostrës më të madhe në variablat e interesit.

Meqenëse ky studim përdori sondazhe për të mbledhur informacion, nuk kishim kontakte dhe lidhje të drejtpërdrejta me të anketuarit dhe nuk mund të sigurohej që secilit pyetësor t'i përgjigjej me kujdes dhe mendim nga nxënësit pas shqyrtimit serioz. Kjo gjithashtu mund të çojë në gabime në studim. Pavarësisht nga kufizimet, shumë nga mësimitet e nxjerra nga sondazhet e qëndrimeve të nxënësve mund të jenë të dobishme për institucionet arsimore për të zhvilluar metoda për vlerësimin e mundshëm të mësimit në distancë, gatishmërisë emergjente dhe balancimit të informacionit nga burimet e lajmeve dhe media të tjera për të tejkaluar këto sfida të paraqitura. Në anën tjetër, ky studim nuk krahasoi rezultatet e testeve të nxënësve të shkollave para dhe pas mësimit në distancë. Rezultatet e testit mund të japin një perspektivë më intuitive mbi efektet e mësimit online.

Shkalla jonë nuk jep të dhëna demografike, të tilla si të ardhurat familjare të pjesëmarrësve. Si e tillë, ishte e pamundur të krahasoheshin dallimet midis të dhënave

demografike të pjesëmarrësve. Kjo është problematike sepse nxënësit e shkollave fillore dhe të mesme të ulëta me nivele të ndryshme të të ardhurave mund të kenë përvoja dhe qëndrime të ndryshme ndaj mësimit në distancë. Së fundmi, ne nuk kemi hetuar qëndrimet e mësuesve ndaj mësimit online. Këto çështje duhet të eksploroehen në hulumtimet e ardhshme. Nuk ishte e mundur brenda fushës së këtij studimi të eksploroehen pyetje të tjera më komplekse në lidhje me mësimin në distancë. Vetëm, ky studim nuk është i mjaftueshëm për të shpjeguar përfundimisht arsyet e qëndrimeve dhe sfidave të nxënësve ndaj procesit të të nxënimit në mësimin në distancë.

5.4. Hulumtimet për të ardhmen

Ky studim është eksplorues pasi ishte studim i kufizuar empirik në dispozicion me mbështetje të drejtpërdrejtë. Studimet e ardhshme duhet të përsëriten duke përdorur një mostër më të gjerë dhe duke kontrolluar më shumë variabla. Studimet e ardhshme duhet të përqendrohen në përcaktimin se cili kombinim i pedagogjisë mësimore dhe mjeteve teknologjike është më efektive për nxënësit në kontekstin e tyre të mësimit në distancë. Andaj, hulumtimet e ardhshme duhet të përfshijnë një mostër më të madhe me nivele dhe lloje të ndryshme të qasjeve pedagogjike me integrimin e teknologjisë në klasat virtuale.

Për më tepër, ky studim u përqendrua në vetëm ciklin e mesëm të ulët. Studime të mëtejshme duhet të bëhen për të përcaktuar nëse lloji i njohurive të fituara është i njëjtë, veçanërisht me nxënësit e shkollave të mesme të larta. Një proces i suksesshëm i mësimdhënies dhe nxënies në një mjedis online varet nga mësuesit dhe nxënësit. Kërkime të mëtejshme nevojiten për të gjetur metoda alternative të të nxënimit që mund të përdoren për të kapërcyer sfidat në mësimin në distancë. Përveç kësaj, është gjithashtu e nevojshme të kryhen kërkime të mëtejshme mbi kompetencën dhe zotërimin e teknologjisë së informacionit, komunikimin e mësuesve dhe kompetencën e tyre pedagogjike në mësimin në distancë. Studimet e mëtejshme janë të nevojshme për të gjetur se pse nxënësit kanë qëndrime të përgjithshme negative ndaj mësimit në distancë.

Hulumtimet shpesh mund të kërkojnë gjithashtu të konstatojnë efektet kryesore që ndikojnë në vendimin e nxënësve për zgjedhjen e pajisjeve për t'u përdorur për mësimin në distancë. Po ashtu, hulumtimet tjera mund të hetojnë faktorët që ndikojnë pranimin e mësimit në distancë dhe kapërcimit të sfidave të shumta që përballen nxënësit. Në të njëjtën kohë, studiuesit mund të eksplorojnë arsyet më të thella prapa mendimeve dhe perspektivave të

nxënësve. Së fundi, eksplorimi i mëtejshëm në një temë të ngjashme mund të përqendrohet në perceptimet dhe qëndrimet e mësuesve ndaj mësimit në distancë, dhe për të analizuar nëse ka dallime të konsiderueshme mes qëndrimeve të nxënësve dhe qëndrimeve të mësuesve për mësimin në distancë.

5.5. Implikimet praktike nga studimi

Hulumtimi ynë ka potencialin për të dhënë kontribute teorike dhe praktike. Teorikisht, ne i shtojmë njohuri ekzistuese që rrethojnë rolin e variablave të ndryshëm psikologjikë, të cilat mund të luajnë një rol të rëndësishëm në kuptimin e qëndrimeve në lidhje me të nxënit në distancë. Praktikisht, fokusi ynë duhet të jetë premtues për institucionet arsimore që duan të bëjnë ndryshime pozitive në lidhje me mësimin në distancë, duke pasur parasysh se qëndrimet e nxënësve që mund të ndikohen në një numër mënyrash. Për më tepër, gjetjet e studimit mund të ndihmojnë hartuesit e politikave në identifikimin e faktorëve që promovojnë të nxënit në distancë të përshtatur me nevojën, interesin dhe motivimin e nxënësve që do të fokusohen në forcimin e këtyre faktorëve dhe rrjedhimisht do të çojnë që shkollat të përballojnë me sukses ndryshimet, vështirësitë, sfidat në situatat e krizës. Po ashtu, institucionet arsimore të konsiderojnë mundësinë për të përfshirë teknologjinë e mësimit në distancë për të gjithë sistemin arsimor, ku teknologjia mund të përmirësojë procesin e mësimdhënies dhe të nxënies.

Rezultatet e këtij studimi mund të japin një referencë të dobishme për institucionet arsimore në vendin tonë dhe mësuesve për të zbatuar një platformë të përshtatshme të mësimit online, duke marrë parasysh sfidat e procesit të të nxënit në mësimin në distancë, me theks të veçantë në periudhën e pandemisë. Gjithashtu, rezultatet shfaqin perceptimet dhe bindjet, aftësitë dhe kompetencat e perceptuara të të nxënit dhe përvojat e mëparshme të nxënësve në procesin mësimor në distancë. Andaj, rezultatet do të ndihmojnë mësuesit, nxënësit dhe hartuesit e kurrikulës që të rrisin në mënyrë proaktive më shumë njohuri edukative në mënyrë që të zhvillojnë zgjidhje më të mira në procesin mësimor në distancë.

REFERENCAT BIBLIOGRAFIKE

- Adarkwah, M. A. (2021). *“I’m not against online teaching, but what about us?”: ICT in Ghana post Covid-19*. *Education and Information Technologies*, 26(2), 1665–1685.
- Agung, A. S., & Surtikanti, M. W. (2020). *Students’ Perception of Online Learning during COVID-19 Pandemic: A Case Study on the English Students of STKIP Pamane Talino*. *Soshum J. Sos. Hum.*, 10, 225–235.
- Ahmad, S. (2020). *A Review of COVID-19 (Coronavirus Disease-2019) Diagnosis, Treatments and Prevention*. *Eurasian Journal of Medicine and Oncology*, 4(2), 116–125.
- Al Kurdi, B., Alshurideh, M., & Salloum, S. A. (2020). *Investigating a theoretical framework for e-learning technology acceptance*. *Int. J. Electr. Comput. Eng.*, 10, 6484–6496.
- Ali, S. (2019). *Social Media Usage among Teenage Girls in Rawalpindi and Islamabad*. *Psychology - Global media journal*, pp. 1-9 .
- Aslam, F. (2020). *COVID-19 and Importance of Social Distancing*. Preprints, 20944.
- Barrot, J. S., Llenares, I. I., & del Rosario, L. S. (2021). *Students’ online learning challenges during the pandemic and how they cope with them: The case of the Philippines*. *Education and Information Technologies*.
- Bertiz, Y., & Karoğlu, K. A. (2020). *stance education students’ cognitive flexibility levels and distance education motivations*. *International Journal of Research in Education and Science (IJRES)*, 6(4), 638-648.
- Best, J. (2020, 03 09). *5 Surprising Benefits of Distance Education*. Gjetur 1 15, 2020, nga 3P Learning: <https://www.3plearning.com/blog/5-surprising-benefits-distance-teaching/>
- Bissy, M. (2021). *Online Learning- Pleasures and Pressures*. *Medium*, 1-15.
- Brain, D. (2020, 12 06). *The Future Of eLearning: Why Online Learning Is The Future Of Education*. Gjetur 07 11, 2021, nga eLearning Industry: <https://elearningindustry.com/why-online-education-is-future-of-learning>
- Chandra, Y. (2020). *Online education during COVID-19: Perception of academic stress and emotional intelligence coping strategies among college students*. *Asian Educ. Dev. Stud.*

Chari, R. (2020, 05 06). *Challenges of quality in online learning*. Gjetur 07 25, 2021, nga The Times of India: <https://timesofindia.indiatimes.com/blogs/edutrends-india/challenges-of-quality-in-online-learning/>

Cherry, K. (2021). *Qëndrimet dhe Sjellja në Psikologji*. Gjetur 07 17, 2021, nga Reo Veme: <https://sq.reoveme.com/qendrimet-dhe-sjellja-ne-psikologji/>

Copeland, W. E., McGinnis, E., Bai, Y., Adams, Z., Nardone, H., Devadanam, V., etj. (2021). *Impact of COVID-19 pandemic on college student mental health and wellness*. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 60(1), 134–141.

Crawford, J., Butler-Henderson, K., Rudolph, J., Malkawi, B., Glowatz, M., Burton, R., etj. (2020). *COVID-19: 20 Countries' Higher Education Intra-Period Digital Pedagogy Response*. *Journal of Applied Learning and Teaching*, 3, 9-28.

Day, T., Chang, I. C., Chung, C. K., Doolittle, W. E., Housel, J., & McDaniel, P. N. (2021). *The immediate impact of COVID-19 on postsecondary teaching and learning*. *The Professional Geographer*, 73(1), 1–13.

Dikaya, L. A., Avanesian, G., Dikiy, I. S., Kirik, V. A., & Egorova, V. A. (2021). *How Personality Traits Are Related to the Attitudes Toward Forced Remote Learning During COVID-19: Predictive Analysis Using Generalized Additive Modeling*. *Front. Educ.* 6:629213.

Dube, B. (2020). *Rural online learning in the context of COVID 19 in South Africa: Evoking an inclusive education approach*. *Multidiscip. J. Educ. Res.*, 10, 135.

Dutta, S., & Smita, M. K. (2020). *The Impact of COVID-19 Pandemic on Tertiary Education in Bangladesh: Students' Perspectives*. *Open Journal of Social Sciences*, 8, 53-68.

Fawaz, M., Al Nakhal, M., & Itani, M. (2021). *COVID-19 quarantine stressors and management among Lebanese students: A qualitative study*. *Current Psychology*, 1–8.

Franchi, T. (2020). *The impact of the Covid-19 pandemic on current anatomy education and future careers: A student's perspective*. *Anatomical Sciences Education*, 13(3), 312–315.

Gonzalez, T., De La Rubia, M. A., Hincz, K. P., Comas-Lopez, M., Subirats, L., Fort, S., etj. (2020). *Influence of COVID-19 confinement on students' performance in higher education*. *PLoS One*, 15(10), 0239490.

Hariyati, N., & Mudjito, W. (2021). *Investigating Virtual Learning on Students' Learning Outcomes in Urban and Rural Areas*. *Dinamika Pendidikan*, 16 (1), 54-63.

Huang, R. H., Liu, D. J., Tlili, A., Yang, J. F., Wang, H. H., Zhang, M., etj. (2020). *Handbook on facilitating flexible learning during educational disruption: The Chinese experience in maintaining undisrupted learning in COVID-19 outbreak*. Smart Learning Institute of Beijing Normal University, 334.

Kapasias, N., Paul, P., Roy, A., Saha, J., Zaveri, A., Mallick, R., etj. (2020). *Impact of lock lockdown on learning status of undergraduate and postgraduate students during COVID-19 pandemic in West Bengal*. *Children and Youth Services Review*, 116, 105194.

Khalil, R., Mansour, A. E., Fadda, . W., Almisnid, K., Aldamegh, M., Al-Nafeesah, A., etj. (2020). *The sudden transition to synchronized online learning during the COVID-19 pandemic in Saudi Arabia: A qualitative study exploring medical students' perspectives*. *BMC Medical Education*, 20(1), 1–10.

Koirala, D., Silwal, M., Gurung, S., Bhattarai, M., & Kumar KC, V. (2020). *Perception towards Online Classes during COVID-19 among Nursing Students of a Medical College of Kaski District, Nepal*. *Journal of Biomedical Research & Environmental Sciences*, pp. 2-5.

Kulal, A. (2020). *A study on perception of teachers and students toward online classes in Dakshina Kannada and Udupi District*. *Emerald*, pp. 1-12.

Lockey, A., Conaghan, P., Bland, A., & Astina, F. (2021). *Educational theory and its application to advanced life support courses: a narrative review*. *Resuscitation Plus*, 2-7.

Lukong, T., Tombari, C., Mbome, B., Ankinibom, C., Fru, P., & Atong, H. (2020). *Psychological Implications of COVID-19 on Students Learning Outcome at the University of Buea, Cameroon*. *American Research Journal of Humanities & Social Science*, 3, 1-14.

MASHTI. (2020). *Njoftim*. MASHTI.

Masry-Herzallah, A., & Stavisky, Y. (2021). *The attitudes of elementary and middle school students and teachers towards online learning during the corona pandemic outbreak*. *SN Soc Sci*, 1:71.

Morin, A. (2021). *5 reasons students aren't engaging in distance learning*. Gjetur 08 01, 2021, nga Understood: <https://www.understood.org/articles/en/5-reasons-students-arent-engaging-in-distance-learning>

Moshood, T. (2020). *Information and Communication Technology*. MDPI.

Muthuprasad, T., Aiswarya, S., Aditya, K. S., & Jha, G. K. (2021). *Students' perception and preference for online education in India during COVID -19 pandemic*. *Social Sciences & Humanities*, pp. 1-11.

Octoberlina, L. R., & Muslimin, A. I. (2020). *Efl Students Perspective towards Online Learning Barriers and Alternatives Using Moodle/Google Classroom during Covid-19 Pandemic*. *Int. J. High. Educ.*, 9, 1–9.

Omara, N. D., Hassan, H., & Atan, H. (2012). *Student Engagement in Online Learning: Learners Attitude Toward E-Mentoring*. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 67, pp. 464 – 475.

Osman, M. (2020). *Global Impact of COVID-19 on Education Systems: The Emergency Remote Teaching at Sultan Qaboos University*. *Journal of Education for Teaching*, 46, 463-471.

Perera, E., & Gamage, K. A. (2021). *Learning Remotely during a Pandemic: Are Students in a Developing Country Fully Equipped with Tools for Swift Changes?* *Sustainability*, 13, 8635.

Pérez-Pérez, M., Serrano-Bedia, A. M., & García-Piqueres, G. (2020). *An analysis of factors affecting students' perceptions of learning outcomes with Moodle*. *J. Furth. High. Educ.*, 44, 1114–1129.

Pham, T., & Nguyen, H. (2020). *COVID-19: Challenges and opportunities for Vietnamese higher education*. *Higher Education in Southeast Asia and beyond*, 8, 22–24.

Piaget, J. (1955). *The construction of reality in the child*. London: Routledge.

Sandars, J., Correia, R., Dankbaar, M., de Jong, P., Goh, P. S., Hege, I., etj. (2020). *Twelve Tips for Rapidly Migrating to Online Learning during the COVID-19 Pandemic*. *MedEdPublish*, 9, 82.

- Sari, T., & Nayır, F. (2020). *Challenges in Distance Education During the (Covid-19) Pandemic Period*. *Qualitative Research in Education*, 9(3), 328-360.
- Shearer, R. L., Aldemir, T., Hitchcock, J., Resig, J., Driver, J., & Kohler, M. (2020). *What students want: A vision of a future online learning experience grounded in distance education theory*. *American Journal of Distance Education*, 34(1), 36–52.
- Simbulan, N. (2020). *COVID-19 and its impact on higher education in the Philippines*. *Higher Education in Southeast Asia and beyond*, 8, 15–18.
- Singh, K., Srivastav, S., Bhardwaj, A., Dixit, A., & Misra, S. (2020). *Medical education during the COVID-19 pandemic: a single institution experience*. *Indian Pediatrics*, 57(7), 678–679.
- Srinivasan, D. (2020). *Medical Students' Perceptions and an Anatomy Teacher's Personal Experience Using an E-Learning Platform for Tutorials during the Covid-19 Crisis*. *Anatomical Sciences Education*, 13, 318-319.
- Subhi, S. (2021, 03 13). *Difference Between Learning and Education*. Gjetur 6 24, 2021, nga Key Defferences: <https://keydifferences.com/difference-between-learning-and-education.html>
- Sulisworo, D., Kusumaningtyas, D., Anomeisa, A. B., Wahyuningsih, W., & Rahmadhani, W. (2020). *Perceptions Of Online Learning Experiences Between Students In Urban And Remote Areas: Case Study In Indonesia*. *International Journal of Scientific & Technology Research*, 9 (2), 4850-4854.
- Suryaman, M., Cahyono, Y., Muliansyah, D., Bustani, O., Suryani, P., Fahlevi, M., etj. (2002). *COVID-19 pandemic and home online learning system: Does it affect the quality of pharmacy school learning?* *Systematic Reviews in Pharmacy*, 11, 524–530.
- Susila, H. R., & Thompson, J. (2020). *Students' Perception of Online Learning in Covid-19 Pandemic: A Preparation for Developing a Strategy for Learning from Home*. *Universal Journal of Educational Research*, pp. 1-7.
- Tang, T., Abuhmaid, A. M., Olaimat, M., Oudat, D. M., Aldhaeebi, M., & Bamanger, E. (2020). *iEfficiency of flipped classroom with online-based teaching under COVID-19*. *Interactive Learning Environments*, 1–12.
- UNESCO. (2020). *School closures caused by Coronavirus (Covid-19)*. UNESCO.

WHO. (2020). *Coronavirus disease 2019*. World Health Organization, 2633.

Yildiz, S., Yurttas, İ. S., Pirinçcioğlu, A. G., Aktar, İ., Senkal, E., Yıldız, A., etj. (2021). *European medical students' attitudes on distance learning during COVID-19 pandemic*. MedEdPublish, 10, 172.

Yuan, L. M. (2021). *Student's Attitude and Satisfaction towards Transformative Learning: A Research Study on Emergency Remote Learning in Tertiary Education*. Creative Education, 12, 494-528.

Zhang, Y. (2020). *Online Collaborative Learning Theory*. Gjetur 7 12, 2021, nga Pressbooks: <https://opentext.wsu.edu/theoreticalmodelsforteachingandresearch/chapter/online-collaborative-learning-theory/>

SHTOJCA A:

Pëlqimi nga DKA për zhvillimin e hulumtimit



REPUBLIKA E KOSOVËS • REPUBLIKA KOSOVA
KOSOVA CUMHURIYETI
Komuna e Prizrenit • Opština Prizren
Prizren Belediyesi
Drejtoria e Arsimit dhe e Shkencës
Direktorijati za Obrazovanje i Nauku
Eğitim ve Bilim Müdürlüğü

DKA Nr. 2997/Pr Dt. 20.09.2021



Republika e Kosovës

Republika Kosova - Kosova Cumhuriyeti

Komuna e Prizrenit

Opština Prizren – Prizren Belediyesi

DATE/A:	20.09.2021
REFERENC-Ë	2320/21
PËR/ZA/TO:	Makfire Abazaj
NGA/OD/FROM:	Drejtoria Komunale e Arsimit në Prizren-drejtoresha Xhemile Thaçi Vezgishi
TEMA/SUBJEKAT/SUBJECT:	Pëlqim

Drejtoria Komunale e Arsimit në Prizren, bazuar në kërkesën e parashtruar nga studentja Makfire Abazaj me nr.2320/21, datë 30.08.2021, në pajtim me nenin 69 të LPPA-së jep këtë:

P Ë L Q I M

Që **znj. Makfire Abazaj** i lejohe të bëjë hulumtimin me nxënësit e SHFMU në Komunën e Prizrenit, që të realizojn tezën e masterit me titull “ Sfidat e procesit të të nxënit në mësimin në distancë: Qëndrimet e nxënësve”, veçanërisht gjatë periudhës së pandemisë.

Ky hulumtim do të realizohet duke përdorur pyetësorin me pyetje të mbydhura dhe të hapura.

I rekomandohet drejtorëve të SHFMU të Komunës së Prizrenit t’i ofrojë mbështetje të plotë në hulumtimin e studentes së lartcekur.

Pëlqimi i lëshohet me kërkesën e parashtrueses dhe do vlejë vetëm për hulumtimin e parashtruar pranë DKA-së.

I cili hulumtim do jet pjesë e studimit në nivelit master dhe pas përfundimit të këtij hulumtimi, inkurajoheni ti ndani të gjeturat me DKA-në.

Me respekt.

SHTOJCA B:

Pyetëson

Të dashur nxënës,

Jam studente në Universitetin e Prishtinës “Hasan Prishtina” në Fakultetin e Edukimit programi master i pedagogjisë. Unë jam duke kryer një hulumtim me temën “Sfidat e procesit të të nxënësve në mësimin në distancë: Qëndrimet e nxënësve”. Andaj, qëllimi i studimit është të identifikojë sfidat e procesit të të nxënësve nga këndvështrimi i qëndrimeve të tyre në lidhje me mësimin në distancë, veçanërisht gjatë periudhës së pandemisë. Pjesëmarrësit në këtë studim mund të ndihen të fuqizuar që kanë kontribuar në një studim kërkimor që hedh dritë mbi një kuptim më të mirë të përvojave të të nxënësve në mësimin në distancë nga perspektiva e nxënësve. Përgjigjet e marra nga ju gjatë anketës online do të mbahen konfidenciale dhe anonime. Nëse dëshironi të merrni pjesë, ju lutem plotësoni pjesën e poshtme të këtij pyetësoni. Nëse keni ndonjë pyetje në lidhje me këtë hulumtim, mos hezitoni të më kontaktoni.

Makfire Abazaj

makfire.abazaj@student.uni-pr.edu

I. Informatat personale

Gjinia:

F

M

Shkolla:

Qytet

Fshat

Klasa:

I – V

VI – IX

Njohuritë teknologjike:

Bazike

Mesatare

Avancuara

II. Sfidat e procesit të të nxënësve në mësimin në distancë

1. Kam pasur teknologji dhe mjete të përshtatshme për t'u përfshirë në aktivitetet e mësimit online:
Pajtohem
Neutral
Nuk pajtohem

2. Përjetoj vështirësi në përdorimin e teknologjisë gjatë mësimit në distancë:
Pajtohem
Neutral
Nuk pajtohem

3. Sfidat që kam përjetuar në procesin e të nxënësve në mësimin në distancë gjatë periudhës së pandemisë ishin:
Stresi dhe ankthi
Menaxhimi i kohës
Mjedisi në shtëpi
Ndërveprimi me mësuesit
Praktika mësimore
Interneti i dobët
Tendosja e syve

4. Nxënësit nuk ishin të motivuar dhe të angazhuar në mësimin në distancë:
Pajtohem
Neutral
Nuk pajtohem

5. Mësuesit ofronin reagime dhe ndihmë në procesin mësimor në distancë:
Pajtohem
Neutral
Nuk pajtohem

6. Tregoni disa sfida shtesë që keni hasur gjatë procesit mësimor në distancë:

7. Çfarë mendimi dhe ide keni për tejkaluar sfidat që jeni përballur gjatë procesit të të nxënësve në mësimin në distancë gjatë periudhës së pandemisë COVID-19:

III. Qëndrimet e nxënësve lidhur me mësimin në distancë

1. Mësimi në distancë më ka pëlqyer:
Pajtohem
Neutral
Nuk pajtohem

2. Mësimi në distancë mund të përmirësojë performancën time:
Pajtohem
Neutral
Nuk pajtohem

3. Ndihem i inkurajuar për të bashkëvepruar me mësuesin apo me nxënësit tjerë gjatë pjesëmarrjes në mësimin në distancë:
Pajtohem
Neutral
Nuk pajtohem

4. Mësimi në distancë më ndihmoj të kuptoj temat mësimore të shtjelluara si në klasë:
Pajtohem
Neutral
Nuk pajtohem

5. Mësuesit duhet ta përdorin gjithmonë mësimin në distancë:
Pajtohem
Neutral
Nuk pajtohem

6. Çfarë komentesh tjera të përgjithshme keni në lidhje me mësimin në distancë:

7. Çfarë qëndrimi dhe perceptimi keni ju për procesin mësimor online:

8. Preferoj më shumë:
Mësimin në shkollë
Mësimin në distancë

Ju faleminderit!

SHTOJCA C:

Rezultatet shtesë të hulumtimit

Tabela 17. Mostra sipas gjinisë

		Gjinia:			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	F	173	57,7	57,7	57,7
	M	127	42,3	42,3	100,0
	Total	300	100,0	100,0	

Tabela 18. Mostra sipas shkollës

		Shkolla:			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Qytet	144	48,0	48,0	48,0
	Fshat	156	52,0	52,0	100,0
	Total	300	100,0	100,0	

Tabela 19. Mostra sipas klasave

		Klasa:			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	I - V	170	56,7	56,7	56,7
	VI - IX	130	43,3	43,3	100,0
	Total	300	100,0	100,0	

Tabela 20. Njohuritë teknologjike të mostrës

		Njohuritë teknologjike:			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Bazike	27	9,0	9,0	9,0
	Mesatare	166	55,3	55,3	64,3
	Avancuara	107	35,7	35,7	100,0
	Total	300	100,0	100,0	

Tabela 21

ANOVA					
		Sum of Squares	df	Mean Square	F
Gjinia:	Between Groups	,199	1	,199	,812
	Within Groups	72,704	297	,245	
	Total	72,903	298		
Shkolla:	Between Groups	,175	1	,175	,699
	Within Groups	74,473	297	,251	
	Total	74,649	298		
Klasa:	Between Groups	,062	1	,062	,250
	Within Groups	73,416	297	,247	
	Total	73,478	298		
Njohuritë teknologjike:	Between Groups	5,363	1	5,363	14,854
	Within Groups	107,232	297	,361	
	Total	112,595	298		

Tabela 22. Rezultatet e hulumtimit për pyetjen 1

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
1. Kam pasur teknologji dhe mjete të përshtatshme për t'u përfshirë në aktivitetet e mësimit online:	299	1	2	1,16	,365
Valid N (listwise)	299				

Tabela 23. Rezultatet e hulumtimit për vendndodhjen e nxënësit dhe posedimit të teknologjisë

1. Kam pasur teknologji dhe mjete të përshtatshme për t'u përfshirë në aktivitetet e mësimit online:							
		Nuk pajtohem		Neutral		Pajtohem	
		Count	Row N %	Count	Row N %	Count	Row N %
Shkolla:	Qytet	10	6,9%	20	13,9%	114	79,2%
	Fshat	17	11,0%	27	17,4%	111	71,6%

Tabela 24. Rezultatet e hulumtimit për pyetjen 2

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
2. Përjetoj vështirësi në përdorimin e teknologjisë gjatë mësimit në distancë:	300	1	3	1,53	,751
Valid N (listwise)	300				

Tabela 25. Korrelacioni ndërmjet njohurive teknologjike dhe vështirësive në përdorimin e teknologjisë

Correlations			
		Njohuritë teknologjike:	2. Përjetoj vështirësi në përdorimin e teknologjisë gjatë mësimit në distancë:
Njohuritë teknologjike:	Pearson Correlation	1	-,371**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	300	300
2. Përjetoj vështirësi në përdorimin e teknologjisë gjatë mësimit në distancë:	Pearson Correlation	-,371**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	300	300

Tabela 26. Korrelacioni ndërmjet vendndodhjes së shkollës dhe qëndrimeve të nxënësve për mësimin në distancë

Correlations			
		Shkolla:	Qëndrimet e nxënësve për mësimin në distancë
Shkolla:	Pearson Correlation	1	-,008
	Sig. (2-tailed)		,885
	N	300	300
Qëndrimet e nxënësve për mësimin në distancë	Pearson Correlation	-,008	1
	Sig. (2-tailed)	,885	
	N	300	300

Tabela 27. Rezultatet e hulumtimit për pyetjen 4

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
4. Nxënësit nuk ishin të motivuar dhe të angazhuar në mësimin në distancë:	299	1	3	2,35	,756
Valid N (listwise)	299				

Tabela 28. Rezultatet e hulumtimit për pyetjen 5

5. Mësuesit ofronin reagime dhe ndihmë në procesin mësimor në distancë:					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nuk pajtohem	7	2,3	2,3	2,3
	Neutral	34	11,3	11,3	13,7
	Pajtohem	259	86,3	86,3	100,0
	Total	300	100,0	100,0	

Tabela 29. Qëndrimet e nxënësve

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Qëndrimet e nxënësve për mësimin në distancë	300	1,00	2,00	1,3500	,47777
Valid N (listwise)	300				

Tabela 30. Rezultatet e hulumtimit për pyetjen 8, 9, 10, 11, 12, 15

Descriptive Statistics						
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	
1. Mësimi në distancë më ka pëlqyer:	298	1	3	1,86	,829	
2. Mësimi në distancë mund të përmirësojë performancën time:	300	1	3	2,00	,869	
3. Ndihem i inkurajuar për të bashkëvepruar me mësuesin apo me nxënësit tjerë gjatë pjesëmarrjes në mësimin në distancë:	299	1	3	2,26	,740	
4. Mësimi në distancë më ndihmoj të kuptoj temat mësimore të shtjelluara si në klasë:	300	1	3	1,40	,685	
5. Mësuesit duhet ta përdorin gjithmonë mësimin në distancë:	298	1	3	1,84	,836	
8. Preferoj më shumë:	300	1	2	1,08	,272	
Valid N (listwise)	295					

Tabela 31. Rezultatet e hulumtimit për pyetjen 15

Descriptive Statistics						
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	
8. Preferoj më shumë:	300	1	2	1,08	,272	
Valid N (listwise)	300					

Tabela 32. Rezultatet e hulumtimit rreth të nxënit ndaj mësimin në distancë

		Mësimi në distancë					
		Nuk pajtohem		Neutral		Pajtohem	
		Count	Row N %	Count	Row N %	Count	Row N %
Të nxënit	Nuk pajtohem	52	42,6%	70	57,4%	0	0,0%
	Neutral	10	6,4%	120	76,4%	27	17,2%
	Pajtohem	0	0,0%	1	4,8%	20	95,2%